

31/59

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Vol. 11 }
సంపుటము ౧౧

చెన్నపట్టణము 1925 వ సం॥ జనవరి నెల 23-వ తేది శుక్రవారము
(శ్రీ) రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, పుష్యమాస బహుళ చతుర్థి ౧౪.

No. 248
{ సంచిక ౨౪౮

ఆమృతాంజనము

1925

క్యాలండరు

1925

“మహాత్మాగాంధీ” “రాధాకృష్ణ”

3 అందమైన రంగులతో ముద్రింపబడి, ముద్దులు మాటగట్టుచున్నది.
ముఖ్యముగ గమనింపుడు:— 31-1-1925 తేదివరకు ధరలయందు ప్రత్యేక సదుపాయముగలదు.

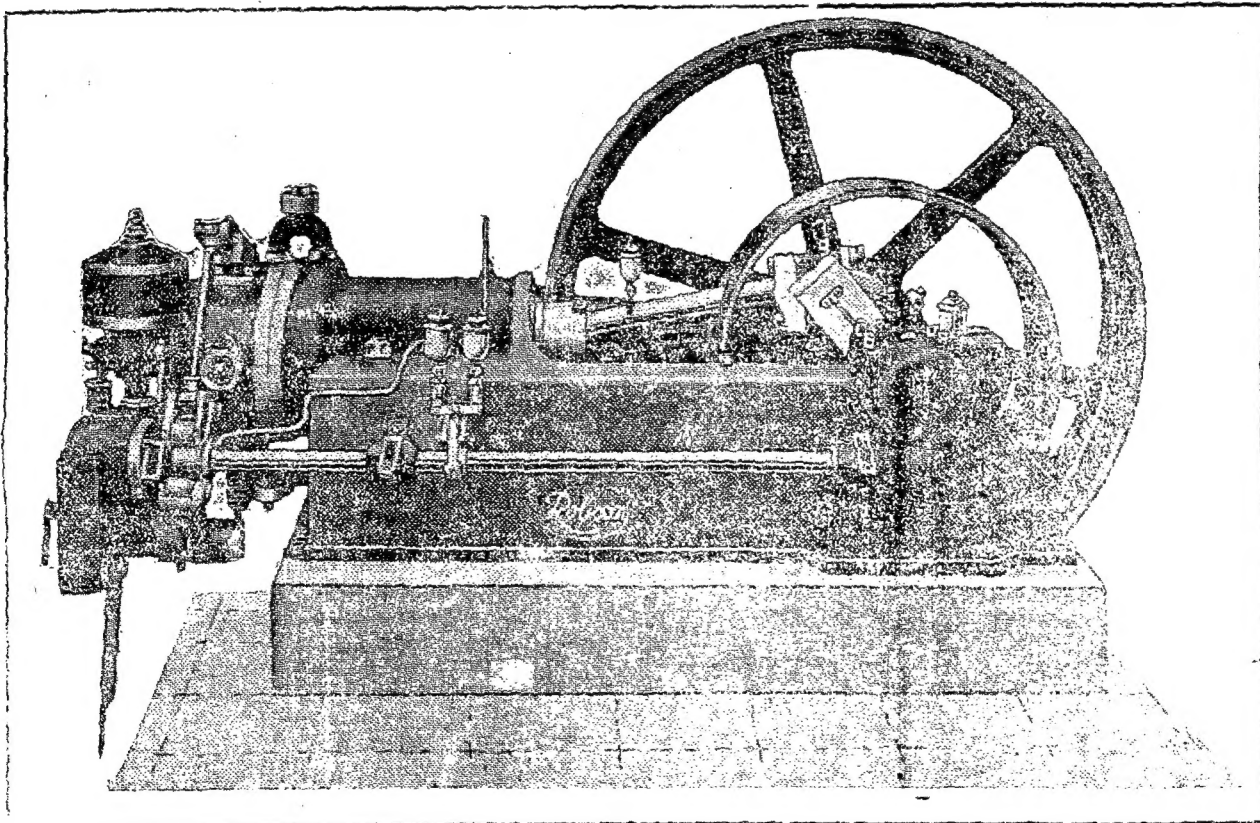
100 కి రూ 10-8-0, ఆలస్యము ఆశాభంగమగును. 1000 కి రూ 90.

తక్షణమే మీ ఆర్డరును నాలుగవవతు అడ్వాన్సుతో పంపుకొనవలెను.

ఆమృతాంజనము డిపో, నెం 7 తులశివీధి, మద్రాసు.

“రాబ్ నెక్”

లాంగుస్ట్రోక్ న్యూట్రైపు సెమిడి సెల్ క్రూడ్ ఆయుు యింజను

లోడు లాగుటలో ప్రసిద్ధిచెందినవి. ఎంత మట్టి క్రూడ్ ఆయుుతోనైనను చక్కగా పనిచేయును. ఆయుులు బహు తక్కువగా ఖర్చువును.

వేపరైజరును తరుచుగా క్లీన్ చేయ నవసరములేదు. ఇంజనులు భారీవిగానున్నా, సామాన్యులు బలముగాను,
ఔండురు అధికముగానున్న పుండుటచే చాలకాలము చక్కగా పనిచేయును. ఇంజను నడిపించుటకు విశేష నేర్పరితనము అక్కరలేదు.

సోల్ యేజంటు:—

లండన్ ప్రేడింగు కంపెనీ, బెజవాడ (ఇండియా)

(అన్ని రకముల మిల్లుసామానులు డై రెక్టుగా యింపొమ్మచేసి స్థాకుయుంచువాడు “రాబ్ నెక్” గ్యాసుయింజనులు, ప్లాంటులకున్న సోల్ యేజంటు.)

శ్రీ పంకజాక్షర వియ్యక్త కళాశా. బెజవాడ.

నర్సారావుపేట, గుంటూరు జిల్లా

Madras-Races 1924-25.

చెన్న పురి

గుఱుపు పందెములు

1924-1925

ఈదిగువ తెలుపబడిన తేదీలలో పందెములు జరుగును

1925 ఫిబ్రవరి జనవరి నెల 24, 31.

1925 ఫిబ్రవరి ఫిబ్రవరి నెల 7, 14.

ఎలెక్ట్రిక్ టోటాలిజేటరు బుక్కు మేకర్లు

ప్రవేశకట్టుము:—

మొదటితరగతి: పురుషులకు రూ. 5. స్త్రీలు రూ. 3.

రెండవతరగతి: ,, ,, 1. ,, 0.8-0.

బీచ్, పార్కు, ఎగ్జిబిషన్ మొదలగు స్థానముల నుండి స్వేచలుబండ్లు పోవును.

ఇతర వివరములకు గోడలకు అంటించియుండు మా పెద్దనోటినులను చూడకోరెదము.

వెల్లింగ్టన్ సి సి మా

మాంటు రోడ్డు, మద్రాసు

17.1.25 శనివారముండి 28.1.25 శుక్రవారమువరకు

తేదీ, ఆదివారములందు 8.15 గంటలకు మ్యూజిసింగులు

యానివర్సల్ ఫెస్టాస్టికల్ సీరియలు

ది "మ్యూజిసిటి" కివ వారము

సీటి మాజిజ్ అండు మార్గరేటు మోరిస్ అడ్మిన్ కార్యకర్తలు చూడతగినవి. మ్యూజి, కామికూడ చూపబడును.

నవ్వక మగు క్రొత్త మాదిరి

ఎలక్ట్రిక్ బంగారు ఆభరణములు

మావద్ద క్రొత్తమాదిరి గాజులు, ఫ్రెంచ్ కానుకలదండలు, ఇంక ఆ సేకరకముల నగలు వెల సరకు ముగా దొరకును. ఒక పర్యాయము ఆర్థరయ్యచిన తెలుసును. ఫ్రెంచ్ కానుకలదండలు. 4.12.0 ఫ్రెంచ్ బిలకలదండ 6.8.0, మేలు వాద్యము లక్ష్మీబొమ్మగలది 150 గజ్జలతో 4.4.0, ప్రకాశముగల 7 రాళ్లదుడ్డులు 1.1.0, అనేకతరముల క్రొత్తమాదిరిగాజులు 1 జుట్టి 0.14.0, ప్రకాశముగల తెల్లరాళ్లలో లాకులు 1.4.0, 5 తెల్ల రాళ్ల వుంగరము 0.12.0, ఇమిడినను డయినుండ్లు అడ్డిగ 9.0.0.

ఇవి నాటకమునకుకూడ యుపయోగముయినవి. పూచీ 1 సంవత్సరమునకు ఇయ్యబడును. కె. నాదముని అందునన్ను, 164 వై నాబాహరగోడ్డు, పదరాసు.

సారాయణభగవదీత

(వచన గ్రంథము)

క్రానుసైజు, 108 పేజీలు. మేలుకాగితము. కిత్రవలైదు. సంపుటము ముద్దు గూర్చుచున్నది. వెల రూ. 10.0.

ఇది భగవద్గీతాశ్లోకములకుఁ దెలుగు వచనము వీయధ్యానమున కాయధ్యానము విషయలోపము లేకుండ వ్రాయఁబడినది. తెలి విశులఁ బ్రకృతము ప్రాధమ్యధరుగ నున్నది. ఇది యీ వైసానివారి కుటుంబమున రెండువందలయెండ్లనుండి పరంపరగా ననుదినము పారాయణము కావింపఁబడుచుండున తాళపత్ర సంపుటమునుండి ముద్రింపఁబడినట్లు శ్రీ గ్రంథపీఠిక యందుఁ గలదు. కాని రచయిత యెవ్వరో తెలియరాదు. ఇట్టి గ్రంథమును రచించినవారిపేరు తెలియకుండుట కడమకోస నీయము. శుక్రగ్రంథము స్త్రీలకు సైతము సుబోధముగనుండును. తాళపత్రమాతృకనుండలి స్థానికములను ముద్రణమున సంస్కరించిన శ్రీమాన్ బుక్కుసంపుటము రామానుజయ్యగారి పరిశ్రమయ్యై ప్రిన్టుంగ్ నడగినది. ఇది మదరాసు బార్నిటాక్ వరదా ముద్రియ్యకొనితి నెం 74 రున గల నగలవర్తకులు వైసాని కృష్ణయ్యగారి అండుసన్నాహాకడఁ క్రయమునకు లభించును.

ఆచార్య జగదీశచంద్రబోసుగారు

40 ఏండ్ల జూబిలీమహోత్సవము

ఈ నెల 19వ తేదీని కలకత్తాలో జరిగినది

ఆచార్యబోసుగారు 40 ఏండ్లనుండి ఉపాధ్యాయవీతము నభివృద్ధిచెయ్యుచు, మొదట ఫిజికల్ సైన్సు పండితులగున పిమ్మట ఎమెరిటసు పండితులగున వారుండి. ఈ నెల 19వ తేదీని కలకత్తానగరమున రాజధానికళాశాలలో జూబిలీఉత్సవము జరిగినది. బోసుగారి ప్రాతవిద్యార్థులను ప్రస్తుతవిద్యార్థులను చాలమంది పభవనవృత్తి. కళాశాల సంఘకార్యదర్శి ఆర్యసాంప్రదాయానుగుణ్యముగ ఆర్యసాధ్యగతుపర్యాయులతో పరి ఆచార్యునిపూజించెను. సన్మానపత్రమును సమర్పించుచు బోసుగారు జగద్గురు పీఠమునందున్నారని నడిచెను. ప్రీతిపాలు స్టేబిల్టగుగునాడ బోసుగారిని ప్రశంసించిరి.

బోసుగారి ఉపన్యాసనం గ హము

"పాశ్చాత్యదేశములలో వంతకర్షణలన పంశీకులకును ప్రాచ్యదేశములలో వంతకర్షణలన వంతకర్షణలను గౌరవము లభించుచున్నది. వావిద్యార్థులకు మిరధికగౌరవమును బహుసనే గాని నాకు చామ్యగౌరవము లభింపదు. నాకు లభించినగౌరవముతో నేను తృప్తిపొందితినిగాని మాకు రావలసిన గౌరవమును గూర్చి నాజీకు మితియే కనపడదు.

ప్రాత్యహకము తెన్ని?

నాతండ్రిగారు నావిషయమున వహించిన శ్రద్ధయే నా ఆభివృద్ధికి ముఖ్యకారణము. బాల్యనాళలో నాకట్టివిషయములను నాజుకుకు బోధించెను. ప్రజలలో నేనొకడ ననుభావమును నేను గుర్తించుటలను ప్రాచీనభారతభావనాక క్షి, సాంప్రదాయములను ఆనుసరించుటలను చేసెను. నాతండ్రి ఆయండులను న మిక్కిలి పెద్దయోధ్యోగముననుండును. నాతండ్రి తాచేదారులకు నుద్యోగులు తమ విధులను గొప్పవారి విధులకార కేర్పరపబడిన ఆంగ్లభాషా పాఠశాలలకు పంపుచుండిరిగాని నా తండ్రి నన్ను దేశభాషాపాఠశాలకే పంపెను. నాపాఠ్యధ్యాయ లందరును వీధివారే. వ్యవసాయదారులు నిమ్మ జాతులు నవబడు తెగవారి విధులు. పల్లెవారివిధులు గూడ నాకు సహాధ్యాయులు గానుండి. పెద్దనడలలోను సముద్రములలో నుండు గొప్ప జంతువుల పరిశ్రమను నేను వారి వలననే వింటిని. వారి పహవాసములననే ప్రభుత్వసంపర్కమున నాకు ప్రేమ వృద్ధిపొందెను. అనాదినమును పహాధికతమును పహవసాగితిని. జీవితము నిరంతరసంఘర్షణముతో కూడినదనియును ఉన్నతాదర్శములతో జీవయాత్రను గడుపవలెననియును గ్రహించితిని.

కలకత్తా హేరుస్కూలు

పిమ్మట నన్ను గ్రామపాఠశాలనుండి పట్టణవిద్యాలకు పంపిరి. కలకత్తాలో హేరుస్కూలులో నన్ను ప్రవేశపెట్టిరి. గ్రాత్యిల్లుల వచ్చిన ఆచటి విద్యార్థులు వారిని బాధించుచుండిరి. వారి నాయకునితో నేను పోరాడవలసినవచ్చింది. ఆకయ్యమున నర్ధవృత్తవశమున నేను నెగితిని. పిమ్మట నారంభయిన నాకు విమ్రులయిరి. జయపజయములు దైవాధీనములుగాన కాలువ్యము కార్యణ్యము ద్వేషము నుండగూడదు. నేను మీరు గెలిచిన రేపు నేను గెలువవచ్చును. నాజీవితమున కడపరకున నా ఆనభవమిదియే నేనిటులే పొరుగు గెలుచుచు క్రమక్రమముగా బలమును గడింపగలిగితిని గాని నాపను నాప్రతిపక్షులకును పరస్పరద్వేష మెప్పుడును కలుగలేదు. వారే నాకీపుడు ప్రాణ విమ్రులగా నున్నారు.

కలకత్తా రాజధాని కళాశాల

40 యేండ్ల క్రిము రిపన్నుభర్తపు గవర్నరు జనరలు గానుండగా అప్పటి దొరతనమునాను నన్ను రాజధాని కళాశాలలో ఫిజికల్ సైన్సు ప్రొఫెసరుగా నియమించిరి. "ఈ పంకి భారతీయులు పనికీరారు. వారి మనఃప్రస్ఫుర్తి అననుచులము. మీరు బాలరను శాంతముగానుంచి బోధింపవలయు. రాజధాని కళాశాల విద్యార్థులు చాల వెంకిటారు" అని విద్యార్థాభి డైరక్టుగర్ ఆల్ఫ్రెడ్ క్రాప్టెగారు నాలోనె చెప్పెను. ఆ ఉద్యోగము నాకీచుగూడవని క్రాప్టెగారును క్రిస్టినియం ట్రానిగారును చాల పట్టుబట్టిరిగాని వారిమాట నెగ్గలేదు. నా పంకి తెలియకవారట్లనిరి. పనిచేసే మాపించి వారే స్వగృహములకు చేరువలెనగాని అగ్రహమును చెందగూడవని నేను నిశ్చయించితిని. అదిమొదలు నేటివరకును విద్యార్థులు నాపట్ల నెన్నడును అవిధేయతను చూపలేదు. ఎట్టి అల్లరిని చేయలేదు. అతికఠిన నియమములకుగూడ బద్ధులై యుండిరి. అప్పుడు పరిశోధనాలయములు లేకన్నను నేను కష్టపడి తీయబడివేళలో పరిశోధనల గావించితిని. నాకు పోధనాసాధ్యము లేదని ఎవ్వరును నిఁదంపలేదు. మొదట నన్ను నికరించిన పెద్దయోధ్యోగు లిద్దరునుగూడ పిమ్మట నన్ను తృప్తికముగా ప్రశంసించి నాకు ముఖ్యకేహితులైరి.

వస్తుశాస్త్రమునుండి జీవశాస్త్రమునకు మారుట

నేను వస్తుశాస్త్రోధననాని జీవశాస్త్రోధనను ప్రారంభింపబోయినపుడు మరల నగ్రమువశమును ఆవిశోధనను బయలుపెట్టితి. నాపరిశోధనల ఫలితములు అదిచూచుచు పిద్ధానమునకు ప్రతి శుచిగుగముగా నుండుటచే నాఉపకరణములను చూపనలెనని నాకు స్పష్టమైతి. నేను యీదేశమునండి లంకనునగరమునకు ఉపకరణములను గొనిపోతిని. మరీనాడు ఉపకరణములు పెట్టెను తెమ్మటలో తారుచును చేసినందున విక్కిలి మున్నుతి మరలగ్రము నెరిగిపోయినది గాన ఆపారి నాప్రచురము నికల్లలమే యైనది.

రెండవసారి

రెండవసారి వెంట గొనిపోయిన యంత్రమును నిర్మించి నేనేవ్యయముగా చేతపట్టెనని చెల్లితి. అదియే ముద్రపిద్ధమును "మ్యూజిటిక్" క్రస్టాల్ గాపు దానిపనిని చూపినను కొందరు నమ్మలేదు. అదియేయో యింద్రజాలమని యొకరు టైమ్సుపత్రిక కపో ప్రకటించిరి. నాయుత్రి సుతిసున్నితమగుటచే ప్రయోగాములో దానిని కాపాడుటకష్టమైనను నేను చేసినవిషయములేను గాన వారికోరికప్రకారము గోవరు స్ట్రీటులో నున్న యూనివర్సిటీకాలేజీకి చెల్లితి. నేనొక మోటారు కారులో చాలభద్రముగా యంత్రమును తీసుకొని చెల్లితిని గాని బండి అగినపుడు ఆక్షతగిలి మొన విడిగినది. దెవీకము గా నాయెద్ద నెవోమైనకా పూలు వుండుటచే దానితో కొనల నతీతిని. 15 నిమిషముల పరకున దానిసహాయమున బాగుగా పనిజరిగినది. అంతటితో పత్రికలు చాల ప్రశంసించినవి చాలమందితో నాకు మైత్రి లభించినది.

భావినితి

ప్రజల ఆజ్ఞానమును తొలగించి వారికి నమ్మకమును కలిగింపవలెననిన అత్యధికమగు ఓరిమి యుండకతప్పదు. భారతదేశమునకు విశ్వదేశముండలిలో మిక్కిలి గౌరవమును స్థానమును జడయవలెనని దేశీయులమును మనమందరమునుగూడ అత్యధికముగా కోరుచున్నాము. మనము దీక్షతోను ఓరిమిలోను పనిచేసిన మనప్రయత్నమిడేరగలదు. భర్తృహర్షమున బలమును గడించియుండి విశ్వముతో పనిచేసినవారికే విజయముగలను. కాని దౌర్బల్యములు తత్తపాటులను గలవానికి విజయము కలగను. భారత విజ్ఞానమునం దప్పుతేక క్రిగలదు. కాననే ఎన్ని నాయులు ప్రపంచమునకిలిగవను చెక్కు చెదరకుండ నిలువగలిగెను. కాన నికయుండుగూడ విజయము ద్రువచే భారత విజ్ఞానము ప్రపంచపిమ్మట తెలువాలి, అస్పీరియా, బాబిలోను విజ్ఞానములు తలయెత్తుటయు ప్రబలుటయు ఆంతఃసంఘర్షణగూడ జరిగినది. కాని భారతవిజ్ఞానము నాటికిని నేటికిని ఒక్కరికి గనే సముజ్వలముగా నున్నది. ఎప్పుటికిని అటులేయుండగలదు. అని బోసుగారు నడిచిరి. (నర్వెంటు - కలకత్తా)

శ్రీవ్యూర గ్రంథమాలిక

సంపాదకుడు ఆకొండి వెంకటశాస్త్రి

ఆర్యపురం రాజవంశి

ఈ గ్రంథమాలలో సంవత్సరమునకు 4 గ్రంథముల చొప్పున వెలువడు చుండును. ఆనంద నాచకలల సైబాలో 40 పుటలు) ఇందు జీవిత చరిత్రములు, సాంఘిక, నైతిక, అపరాధపరిశోధక, చరిత్రాత్మక, పారాయణికనవలలు, ఇండ క్యాములు, చిన్న నాటకములు, చాటుపద్యములు, శ్లోకములు (టీకా తాత్పర్య సహితము చాటుపద్యములలో కొన్ని అధునిక నాగరకత విభింమును చాటుపట్టివి. ప్రకటింపఁ దుచుండును. ఈ గ్రంథమాల క్రిక్కిళ్ళులైన రాజమండ్రి గవర్నమెంటు ఆర్టుకాలేజీలో సంపుటలే పంపిణీలుగా పనిచేసిన) ఆకుండి న్యాసమూర్తి కామ్యూనికారి భాషకాగ్నిగూగ నెలకొల్పబడినది. సంవత్సరమునకు ప్రకటింపబడు 4 గ్రంథములుగాక, ఒకటి రెండు వారు వ్రాసిన 18 పర్వములు నిర్వచన భారతము నుండి కొన్ని ముఖ్యభాగములు అనుబంధములుగ వెలువరించి, చందాదారులకు పంపుచుండును.

అయ్యురడిగ గ్రంథాలు దైవాధీనము (నవల) అచ్చున నున్న గ్రంథముని సంగ్రహరామాయణము, సంస్కృత శ్లో0 ములు తెలుగు భీకాతాత్పర్య సహితము.

చందాలు	రూ. పై
సహారాజ పోషకముల సంలి క	25.0-0
రాజమోన. నవలకు	15.0-0
అభిమానులకు పోషకములకు	10.0-0
మొదటితరగతి చందాదారులకు	2.0-0
రెండవ తరగతి చందాదారులకు	1.4-4
చందా సామ్యు మనీయార్డుగా పంపి అంగ్రహార భారత ప్రకటనమునకు తోడ్పడును.	
ఆ. వెంకటశాస్త్రి శ్రీవ్యూరగ్రంథాలయం, ఆర్యపురం, రాజమం	

లాభాపాపములు

ప్రభుత్వము నిర్బంధశాసనము నమలులో పెట్టె
దలచుకొనలేదు

అకాలీనాయకుల నేరము విచారించుట

బాబరు అకాలీనేరము

లాహోరు, జనవరి 21:- ఈ నడుమ నకాలీ వారా
పత్రికయందు, పంజాబు ప్రభుత్వమువారు నిర్బంధశాసనము
తమ రాజధానియందు నమలులో పెట్టెదరని ప్రయత్నమునకు
సార్వభౌమలి సత్వ మెంతమాత్రము లేదని అసోసియేటెడ్
ప్రచురణశాఖవాడికి తెలియవచ్చెను.

అకాలీనాయకులవిచారణ

లాహోరు, జనవరి 21:- లాహోరునందు ఆండరు
సర్వము ప్రత్యేక న్యాయాధిపతివద్ద జరుగుచున్న అకాలీనా
యకుల విచారణలో, నేరస్థులవాక్యములను ప్రాసంగికములను
యొనగడి, నేరస్థులను కర్తవ్య బహుమతి మొదలగునవి, పోలీసు
నూపరింటెండెంటు స్వీకృతిగారిని క్రాసుపరీక్ష చేయుట
మొదలైనవి. తాను, పంజాబునందు కేసులు, శిక్షారాజ్య
మును సామంతుల గౌరవాలుగా నున్నారని, ప్రభుత్వమువా
రితో తప్పెనని, మొదలగునవిగానినడగగా నొప్పికొనియెను.
తాను పంజాబులో నకాలీ యుద్ధమును తో
లరిచుము గలదనియు, కాని వారాపత్రికలందు ప్రచు
రింపబడు వాటినిగూర్చిమాత్రము తనకు తెలియదనెను.
కొన్ని ప్రచురణములు రాజద్రోహకరములనియు, ప్రభుత్వ
విరోధములనియు చానునట్లును, ప్రభుత్వమునకు బంపిన వివ
రణములు రహస్యములగు గావున వాటినిగూర్చి తాను బయల్ప
యెను. కేసులందుగావనియు, నాపందర్బామును ప్రశ్నలకు జవా
బిచ్చుటలేదనియు తెప్పెను. ఈ నేరస్థుని పైన ప్రభుత్వము
వారి తీర్మానముల ననుసరించియు, గవర్నరు, సర్వాను మొ
వార్డుగార్ల ప్రసంగముల ననుసరించియు, నేరము మోపబడిన
విషయము నిశ్చితముగా తెప్పరాలననియు నుడిచెను.

బాబరు అకాలీనేరము

లాహోరు, జనవరి 21:- ప్రత్యేక న్యాయాధిపతి లాలా
కాంతరాము గారి కచేరియందు రెండవబాబరు అకాలీ నేరము
ప్రతినిధులు క్రమముగా జరుగుచున్నది. ఇంతవఱకు ఎనమండు
గురు అప్రూవరుల యొక్కయు, మగ్గురు ప్రాసంగికమును
సాక్షులయొక్కయు సాక్ష్యమును దీసికొనిరి. ఈ నేరము నెను
స్వకృత్యము వానినెలలో విచారణకై బంపవచ్చునని తోచు
చున్నది ఇద్దరు అప్రూవరులు, మగ్గురు సాక్షులు నేడు పరీ
క్షింపబడిరి. ప్రాసంగికమును తరఫు సాక్షులలో నుపాదేవి
యనునొక బ్రాహ్మణునితో గలదు. ఆమెను మూడు మాసముల
నుండి, బలవంతముగా నేరస్థులలో నల్వరచే చెలువబడి,
తుదకామెను రు 800/- కమ్ముటకు ప్రయత్నించుమనగా
పోలీసు వారి నల్వరచ బట్టుకొని బంధించి, యామెను హామీ
యార్పించి, దానూయాయన గ్రామమున నింటివద్ద తీర్చిని
తెప్పెను. నేరస్థులయొద్దామెయొంది తరి, తుపాకులను, తూ
టాలను వారివద్ద కాచితిని నుడిచెను. రావుల సంస్థానము
లోని నిజాలయను గ్రామమున నపాధ్యాయుడుగా నుండిన,
అప్రూవరు జోలాసింగు పరీక్షింపబడెను. ఇతనితో బాబరు
అకాలీయేని, పోలీసు వారివద్ద నేరమునంతను నొప్పికొనుట
చేతను, తనప్రాప్త దొంగమును విడనాడబడెనను, ప్రభువు
క్షమాపణకు జొందగలిగెను. ఇతనికి నలుగురుగురు బాబరు
అకాలీతో మాత్రము సంబంధముగలదు. వారియొద్ద, చంపబడ
వలసిన జోహాలీ ఛస్స యొక్క కాచితలేదు. ఈబాబరుల
యొద్ద కేసులు, జోహాలీ చక్కును జంతులు,
యాంగ్లముల నీ భారతదేశమునుండి వెడలగొట్టుట వీలైన
బంపులయై యున్నది. ఈతడు సుదేవా అమర్సింగువద్దనుండి
తూటాల నందుకొని తోటివారి కిచ్చెను.

నేరస్థుల తరఫున పరీక్షింపబడి యీ బాబరు అకాలీ
లాయకులను ధనమును దోపిడివలన సంపాదించెడి వారని
యప్రూవరు తెప్పెను. ఒక బాబరు తానెవలనైన నాయుధ
ముల నుపసంపాదించినయెడల తోటివారి కూడక నీ యివ్వవల
యును, వీరి యుపసంపాదయొక్క ధనమంతయు సంతాపింగు
వద్ద నుండిడి. వానికి కాదాయవ్యయముల లెక్కలేమియు
లేవు.

మూడవ బాబరు అకాలీనేరము విచారణగూడ కాంత
రాముగారి సమక్షముననే ప్రారంభమయినది. ఈ నేరము
దొక్కడు మాత్రమే నేరస్థుడనై యున్నది. ప్రాసంగికమువారు
గుమా కెనుబడిమిండి సాక్షులను దీసికొని వత్తురు.

ఈ న్యాయాధిపతియొద్దనే విచారణ జరుగుచున్న
దుస్సాహి బాబునేరము ప్రాయశః నెనున్నకు విచారణకై
బంపబడును.

5-వ వాయిదా నూలుపంపిన సభ్యులు

శరణ నెం.	పంపినవారి పేర్లు	జిల్లా	రిజిస్టరు నెంబరు	నూలు పొడవు	నూలు నెంబరు
1	దేశభక్త కొండ వెంకటప్పయ్యపంతులుగారు	గుంటూరు	1	2000	29
2	దేశభక్త కాకినాడ నివాసగృహపురంతులు	మద్రాసు	2	8000	29
3	గొల్లపూడి కిశోరాచార్యులు	గుంటూరు	7	2016	24
4	బ్రహ్మశ్రీ శ్రీమంతుల మురళీమూర్తి	గోదావరి	6	2000	25
5	వెంగళుల చిట్టిపంతులు	ప.గోదావరి	12	20 0	24
6	మామిడి లక్ష్మీదత్త	గోదావరి	18	2000	28
7	నీరుకొండ వెంకటరత్నంపాదరి	"	32	2000	28
8	శ్రీపాద వెంకట్రామన్న	"	34	1800	28
9	మద్దూల వెంకటాచలంపంతులు	"	43	1500	28
10	తునులూరి కొండరామయ్య	"	45	2000	18
11	మానాప్రగడ వెంకటకృష్ణారావు	"	48	8000	45
12	అంక రాజు కేశవరావు	"	51	1400	21
13	బ్రహ్మశ్రీ శ్రీమంతుల సీతారామయ్య	"	52	2000	17
14	ఇవలూరి వీరభద్రరావు	"	84	2000	17
15	చెన్నా కిరాజు	"	85	2000	21
16	రవణా వల్లయ్య	"	87	2000	21
17	కొన్నలగడ్డ వల్లపరాజు	"	88	2025	15
18	దంకలూరి వెంకటకృష్ణరాజు	"	92	2000	24
19	నడింపల్లి శుబ్బరాజు	"	99	900	42
20	మాచిరాజు లక్ష్మీవరసింహస్వాం	"	104	890	11
21	నముదూరి వెంకట్రావు	"	105	2000	48
22	కేసాప్రగడ మూర్తినారాయణ	"	109	2000	48
23	మహిధర కామేశ్వరరావు	"	110	2000	25
24	సామనేడు కృష్ణమూర్తి	"	116	750	16
25	కొత్త కామరాజు	"	118	1850	16
26	మత్తేల వెంకటగోపాలరావు	"	122	2000	17
27	తణికెళ్ల లక్ష్మీవరసింహస్వామూర్తి	"	128	1000	17
28	రావు వెంకట్రావు	"	125	1900	19
29	సత్యవాడ రామమూర్తి	"	126	2000	29
30	చేలియ్యం సోదమ్మ	"	139	2000	25
31	కంకరమంచి శుబ్బారాయుడు	"	146	2000	22
32	అద్దేపల్లి లక్ష్మీనారాయణశాస్త్రి	"	150	2000	48
33	వీడిద రాజగోపాలం	"	156	2000	22
34	మద్దూరి పాపారావు	"	157	2000	32
35	దేశరాజు నరసింహస్వాం	"	198	1000	15
36	ర్యాలి చలపతిరావు	"	204	2000	17
37	కోడేటి రంగచామయ్య	"	207	4000	11
38	బులుగు సాంబమూర్తి	"	225	2000	11
39	గజపూడి కామేశ్వరరావు	"	226	4000	12
40	మండపాక రంగయ్యనాయుడు	"	227	2000	14
41	మొసలకంటి తిరుమలరావు	"	228	2000	14
42	గూడపాటి సత్యనారాయణ	"	238	2000	29
43	గరిమెళ్ల సత్యవీరభద్రరావు	"	246	2000	20
44	శ్రీపాద జగన్నాథం	"	247	2080	22
45	రామచంద్రుని వెంకటప్ప	"	252	2800	18
46	కంభంపాటి లక్ష్మీవరసింహస్వాంపామయ్య	"	257	1200	14
47	దంతురి శాంతయ్య	"	261	4000	14
48	పులెల శ్యామసుందరరావు	గంజాం	273	1700	32
49	ధిల్లీ లక్ష్మయ్య	"	274	2000	17
50	బృందావన పంజా	"	275	1000	19
51	గోపినాథచాదరి	"	277	2000	22
52	పెనుమర్తి నరసింహస్వాం	"	281	2100	8
53	ఉన్నవ వెంకటరామమూర్తి	"	282	2740	17, 2
54	బెల్లూల వెంకటప్ప	"	287	2900	10
55	కామారు రామకృష్ణరావు	"	306	2000	12
56	అంధవరం వెంకటరెడ్డి	"	316	2000	15
57	గేడెల చంద్రయ్యనాయుడు	"	317	2000	24
58	అంధవరపు లక్ష్మణమూర్తి	"	318	2000	12
59	పార్వతి యాశ్వరప్ప	"	319	2000	24
60	కూరాడ జగన్నాథరావు	"	329	2000	18
61	బులుగు యజ్ఞన్న	"	331	2800	12
62	ఉన్నవ రామలింగం	"	332	820	15
63	గాడె రాజునన్నార	"	334	720	22
64	ఇన్వలూరు పన్నాసిరాజు	"	335	1080	19
65	ఇమ్మిడికెట్టి రామమూర్తి	"	338	2000	42
66	శివ శ్రీరామమూర్తి	"	342	1254	29
67	కాళామూర్తి వెంకట్రామయ్య	గుంటూరు	353	2000	22
68	యెల్లెపెట్టి వెంకటసుబ్బారావు	"	362	1886	10
69	చిలుకూరు సూర్యప్రకాశం	"	368	1950	31
70	కంభంపాటి సాంబయ్య	"	369	2115	10
71	శివ మూర్తినారాయణశాస్త్రి	"	382	4000	38
72	దుమ్మల సీతారామమూర్తి పాదరి	"	383	8000	29

5వ వాయిదా నూలు పంపిన సభ్యులు

సం.	పంపినవారి పేర్లు	జిల్లా	రిజిష్టరు నెంబరు	నూలు పొడవు	నూలు నెంబరు
73	అన్నాప్రగడ కామేశ్వరరావు	గుంటూరు	894	2000	88
74	గార్లపాటి హనుమంతరావు		895	2000	13
75	రూపనగుట్ట వెంకటసుబ్బారావు		897	2000	23
76	రామినేని ఆప్పయ్య		408	2000	21
77	దాసరి లక్ష్మీనారాయణ		409	2000	24
78	వొలివేటి వీరరాఘవయ్య		410	2000	19
79	రూపనగుట్ట సుబ్బారాయణుడు		429	2000	18
80	తాడేపల్లి సుందరరామయ్య		436	2500	20
81	తల్లాప్రగడ రామారావు		786	2000	12
82	రామచంద్రుల హనుమంతరావు		489	1000	82
83	వడ్లమాడి ముత్తేశ్వరప్రసాద్	పశ్చిమ గోదావరి	442	1556	48, 84
84	ఇటికాల నూర్యనారాయణ		444	500	18
85	మద్ది వెంకటరంగయ్య		450	2000	19
86	నేతి వెంకటాచలపతి		451	2000	19
87	గడ్డిపాటి వెంకటకృష్ణయ్య		504	2000	16
88	పాలెడ్డు రామకృష్ణయ్య		519	2000	45
89	గూడూరు రామలింగేశ్వరయ్య		528	2000	13
90	కొల్లిపర పంచాక్షరలింగం		548	2000	28
91	మండవ నాగయ్య		570	2000	82
92	పులిపాక రాఘవయ్య		606	2000	15
93	ఉప్పల వెంకటకృష్ణయ్య	తూ.గోదావరి	611	2000	38
94	మల్లాది వెంకటకృష్ణయ్య		685	2000	12
95	అన్నారెడ్డి రామశోభయ్య		664	3665	20
96	కానూరి చివవెంకటదాసయ్య		687	2016	22
97	కొడాలి ఆంజనేయులు		690	2000	19
98	గుళ్లపల్లి వెంకటసుబ్బయ్య		707	2000	28
99	గురజాడ రాఘవశర్మ		716	2000	14
100	చెరువాడ వెంకటనరసింహం		726	4162	20
101	జంధ్యాల శివన్న శాస్త్రి		729	2000	27
102	మారపాటి మంగళరాం		1240	2000	28
103	దుక్కపాటి ప్రసాదరావు	పశ్చిమ గోదావరి	787	2000	28
104	దండమాడి పూర్ణయ్యచౌదరి		788	2000	82
105	ధనుకొండ వెంకటసుబ్బారావు		743	2000	25
106	నందివాడ లక్ష్మీనారాయణ		751	2000	56
107	పరుమూరి లింగయ్య		752	2000	23
108	పూసూరు వెంకారెడ్డి		755	2000	20
109	పాలపర్తి ఆంజనేయులు		760	2000	23
110	భోగరాజు పట్టాభిషేకరామయ్య		769	6000	14
111	భైరవభట్ల వెంకటసుబ్బారావు		770	2210	19
112	మారెంపాటి వెంకటకృష్ణయ్య		776	1865	15
113	మనపాక కమలమ్మ	పశ్చిమ గోదావరి	788	2690	76
114	యెర్నేని నూర్యనారాయణ		794	5840	34
115	శిష్టా వెంకటేశ్వరయ్య		818	1600	18
116	నూరపనేని గోపాలకృష్ణయ్య		820	1900	29
117	అ. వెం. గ. రామశేషయ్య		825	2000	20
118	నాగోటి సింహచలం		831	2000	15
119	గోవిందరాజు వెంకటేశ్వరరావు		835	1700	16
120	పాలెడ్డు గోపాలకృష్ణయ్య		854	2000	15
121	కోటగిరి వెంకటకృష్ణారావు		862	1418	28
122	పేట బాపయ్య		866	2000	44
123	మూలూరి పిచ్చయ్య	మద్రాసు	872	3000	44
124	నూకల వీరరాఘవయ్య		882	2000	26
125	దేవులపల్లి వెంకట్రామయ్య		888	500	11
126	దర్బా నరసింహం		891	2000	19
127	కామమాను వెంకటాద్రి		898	2000	17
128	చల్లా శేషగిరారావు		920	2100	19
129	కళాశాస్త్రి అమృతరామరాజు		956	2000	28
130	బాడూరి శే.రాజు		1009	2000	25
131	పరిశి లింగయ్య		1020	2000	23
132	మునుకుట్ల సుబ్బారాయణుడు		1026	2000	18
133	కేనివారపు సుబ్బారావు	నెల్లూరు	1034	1116	15
134	దేవివేని నూర్యనారాయణ		1058	2000	28
135	యస్. సత్యనారాయణమూర్తి		1059	2000	86
136	పి. సుబ్బారావు		1061	1500	29
137	పయిడిపాటి వెంకటనారాయణ		1071	11300	18 to 32
138	నివ్వల రామలింగం		1096	2000	28
139	మంత్రాల లక్ష్మీనరసింహం		1138	2000	86
140	జయంతి సుబ్బారావు		1142	2033	38
141	గుంటూరి వెంకటసుబ్బయ్య		1211	2000	25
142	టికేనేని వెంకట్రామారావు		1216	2000	44
143	కల్యాణరావు	కర్నూలు	1217	2000	87
144	రెడ్డి శ్రీరామయ్య		1218	2000	25

గవర్నరుగారి పర్యటనము

ఉదయగిరి

అచ్చటినివాసులు

రమణకొండలో ప్రాతఃకాల భోజనాంతరము బయట జరిగిన గవర్నరుగారు పరివారముతో ఉదయగిరికి పయనమయ్యిరి. ఇది బరంపురమునకు 68 మైళ్లు. రమణకొండకు 18 మైళ్లు దూరములోనున్న మారువాపలమంతటికి ముఖ్యపట్టణము. విజేన్సీ ఏజెంటుగారగు ఎ. జగన్నాథరావుగారు వారిని గవర్నరుగారి నివాసానికి దిగి, చుట్టుప్రక్కల ప్రాంతములనుండి కోడుజాతులవారు చాలమందివచ్చిరి. వీరిని ఆదంబరములులేని జీవితము. ఇప్పుడిప్పుడు వీరిపిల్లలకు చదువునేర్పుచున్నారు. వారిగ్రామములకు సంబంధించిన విషయములన్నియు తమంతతామే చక్కగ పరిష్కరించుకొందురు. ప్రతిగ్రామమున కొక పెన్షనరును. అనేక గ్రామముల గూడిన ఒక ముఖ్యమంత్రిని ఆర్థిక అధికారి యుండును. ముత్యగ్రామాధికారి అధికారి స్వీకరించునపుడు ప్రభుత్వ ఏజెంటునకు మొక్కుబడి చెల్లించి "సాడి" పుచ్చుకొనును. కొరవల్లులు ముఖ్యమైన పచ్చబొట్లు గీతలుపొడిపించుకొందురు.

గవర్నరుగారు రిజర్వుపోలీసు సేనను ఏనుగులను జూచిన పిదప గొడ్డా పూరు రాజునకు ఒకపట్టుబట్టి, ఒకగొట్టును ముందుకుండు, కేపులపెట్టి ఒకటి బహుమతి జేసిరి. ఇతరులు 15 గురికి మామూలుపంచ, ముందు గుండు కేపులనిచ్చిరి. పిదప కోడువాది సమగ్రవృత్తమును దర్శించిరి. ఈవృత్తమునందు, కొదులు నమలి పింఛములతోను, బ్రచె కొమ్ములతోను అలంకరించుకొని, యిరుపక్షములుగా యేర్పడి యుండునట్లు నటించెదరు.

గవర్నరుగారు రాసాయంతాలమే బరంపురము తిరిగిపోవును త్రోవలో ఆస్కాపంచవార కార్యనాయకుడు ప్రేమానందసాహుగారితో టీత్రాగిరి.

బరంపురలో

వినతిపత్రములు

బరంపురలో జిల్లాజడ్జిగారి బంధువారగు గవర్నరుగారు వినతిపత్రములను స్వీకరించిరి. ప్రథమమున గంజాము జమీందారులు కల్లికోటరాజుగారి నాయకత్వముక్రింద మృదాను ఇరిగేషనువలెను గవర్నరుగారు ఆనుమతి నీయనలదనిగోరుచు విన్నవించుకొనిరి. ఈజిల్లు భూస్వాములపాక్షములను మాగ గొనుమన్నదనియు, సందలి ఆక్షేపణీయములగు మరణులను తొలగింప వలెననియు, ప్రభుత్వము పిర సెమెంటింటు జేయునపుడు ప్రకటించిన విధానమునకు వ్యతిరేకముగ నున్నదనియు మూచించిరి.

గంజాము జమీందారీ రయతుల సంఘము వారు సహకారముగారి నాయకత్వము క్రింద, విన్నపముల తెప్పకొనిరి. మందసా బారువ ఎట్టేలులు సెటిల్ మెంటు జరిగినపుడు నిర్ణయించిన రొక్కపురేట్లను మోపుంపమనిగోరిరి. ఎట్టేలు లాండుఅట్లను సవరించ మనియు, అడవి యిబ్బందులను వితరించ మనియు కోరిరి.

చివరకు వచ్చినవారు గంజాము మహమ్మదీయులు. తమ మతమువారికి స్థానిక సంఘములలోను, మునిసిపాలిటీలలోను తన ప్రాతినిధ్యము లేదని దెలిపిరి. పాతకాలలోను కళాశాలలందు తమ జాతివిశ్వాసము ధనసహాయము జేయుచుకొరిరి.

గంజామువిభజన

గంజాము రక్షకసమితి వారు గవర్నరుగారికి ఇచ్చావురములో 28-వ తేదీ ఉదయము 8.20 గా వినతిపత్రమును ప్రసాదించినవారు. మూడు ఒక 12 మంది జిల్లానాయకులు జూజరిగుదురు. బొప్పిలి మహారాజుగారిని యారాజువారము శత నాయకునిగా నుండమని గోరగా, తమకు ఆకోగ్యముగతే నండున రాజాలననిరెలుపుచు, తాను 1908 సం॥ నందే ప్రభుత్వమువారి కీవిషయమున దెలిపియుండె ననియు, ఈ విభజన తన కెంతమాత్ర మిష్టములేదనియు మూచించిరి.

బాపట్ల తాలూకా కాంగ్రెస్

సంఘము

ఈ సంఘకార్య నిర్వాహక వర్గం ఈ నెల 30 వ తేదీ ఉదయం ౧౦ గంటలకు బాపట్లలో యువజన సాహితీ కార్యాలయమునందు జరిగెను.

విషయములు:—౧. తెల్లం కాంగ్రెస్ నియమము ననుసరించి కాంగ్రెస్ సభ్యులను చేర్చుట. ౨. బాపట్ల తాలూకాలో ప్రచారమునందుమించుటవారికి, తగిన యేర్పాటులచేయుట, 3. భద్రతవ్యాప్తి. ఇతరవిషయములు.

ఉప్పల వెంకటకృష్ణయ్య

కార్యదర్శి

భారత శాసనసభ జాతీయవాదుల ప్రయత్నములు

బెంగాలు ఆర్డినెంసు చర్చింపవలయును

వేవరు కరెంసి ఆక్టు సవరణ బిల్లు

నర్ పురుషోత్తమ దాసు తాకుర్పీ గారి మండలింపు

ధీర్, జనవరి 22:—నవమండుగరు నూతన సభ్యులు ప్రభుత్వ కమిటీను ప్రమాణములను చేతులెత్తించి, పరిశ్రామిక సభ్యులగు సర్. బి. యన్. మిత్ర, చట్టనిర్మాణ కార్యదర్శియైన యల్. (గోపాల్) రైల్వే ఆర్థిక కమిషనరైన జి. జి. సిన్హ, సర్ బాంబేల్ రోన్సుగారు ప్రమాణములను తీసికొనినవారిలో గలరు. ముందువారములో జరుగనున్న కార్యక్రమములకు సర్ ఆల్ గాండ్లరుమద్దించుకొనగా దెల్పిరి. ఉత్పాదకము 'శాంతి' ప్రచురించబడుట-కొక తీర్మానము కాసనసభయందు సోమవారము ప్రతిపాదించబడును. ఈ తీర్మాన మంగీకరింపబడినయెడల యీ సంవత్సరమునందు ఖర్చునిమిత్తము అదనపు ప్రధానము నీయుపనివడని కాసనసభవారి ప్రభుత్వముగోరును. వర్తకముతి శబ్దము నెల్లొక్క మిటికి బంపబడును.

భారతసామ్రాజ్య కాసనసభయొక్క అధ్యక్షుని శీత శ్రు చట్టము 28 వ తేదీనసభయందు ప్రవేశపెట్టబడును. అదినయననే రైల్వే కేంద్ర సహాయసంఘసభ్యులు యెన్నుకొనబడుదురు.

యం. ఎ. జన్నాగారి కోరిక

ఈ సమయముందు స్యతంత్ర పక్ష నాయకుడగు యం. జన్నాగారు లేచి, సాంకేతికముగ కారణములచే తెంగాలు జిల్లా నెన్ను తీర్మాన మంగీకరింపబడలేదనియు, తెంగాలు జిల్లా నెన్ను విధానముపై సభ్యులైన చర్చకు గావించినయెడల తేయుట దొరతనముయొక్క అభిప్రాయముగాదని తనవిశ్వాసమనియు, యాజ్ఞా నెన్ను దేశములెల్ల అట్లుడికించినట్లు ఉడికించుచున్నదనియు దెల్పెను. తెంగాలు జిల్లా నెన్ను తీర్మానమును చర్చించుటకు సాధ్యమైనంతవరకు ప్రభుత్వము కదించును ప్రత్యేకముగ నీయుపనియనని జన్నాగారు గోరిరి. అల్లిఖురు విశ్వవిద్యాలయపట్టప్రధానోత్సవమునకు మహమ్మదీయ సభ్యులు హాజరగుటకు వెళుచున్నారనిగాన 26వ తేదీన జరుపబడు ముఖ్యమైనచర్చ నిర్విఘటనమున జన్నాగారు గోరిరి.

ఈవిషయమై తమకు ముందుగ దెల్పబడలేదని దేశీయసభ్యుడు సమాధానమిచ్చెను.

దలౌల్ గారి రాజీనామా

పిన్కూ అరువది ప్రశ్నలు అడగబడెను. ప్రభుత్వము సమాధానమిచ్చెను. మైకామిషన్ రిపోర్టును యేకాగ్రముల చే సర్. డి. యం. దలౌల్ గారు రాజీనామామిచ్చి కోర్టు విలులేదని సర్ చార్జెసు యిన్నీ నుగారు సమాధానమిచ్చిరి. ఈ విషయముపై ప్రశ్న పరంపరలు డాక్టర్ కె. కె. చంద, గయ ప్రసాదసింగు, రామచంద్రరావు, డి. మోహన్ గార్ల పేర గలవు.

భారతపశ్చిమచారణగంఠము విషయమున వేయబడిన ప్రశ్న విషయమున రాజప్రతినిధి యీసందర్భమున గావించిన ప్రసంగమునందలి అంశములను సర్ బాసిల్ బ్లాక్లెగారు సమాధానముగ దెల్పిరి.

అసెంబ్లీ ఆహ్వాదమును గౌరవించక ప్రభుత్వము తీసికొనిన చర్చ బాలుని మొండితనమున, మండిపాటునవలె గన్పించుట లేదానిని టి. సి. గోస్వామిగారు ప్రశ్నించిరి.

ప్రసిద్ధింబు:— కబ్బములను ముందుగా గ్రేడ్ గ నుపయోగించవలసినదని కాసనసభాధ్యక్షుడు సభ్యునిగోరెను.

సభ్యుడుగావించిన యివార్డులు తమ కన్యతనుంచుననియు నురియలేదని కన్యతనుంచుననియు, సర్ జేసర్ బ్లాక్లె సమాధానమిచ్చెను. పన్ను విచారణసంఘమునకు అసెంబ్లీవారు సామ్యునిచ్చినపదకొండు సభ్యులు ఆహ్వాదముపై నీ సంఘము ప్రభుత్వముచే యేర్పాటుచేయబడెను. అని బ్లాక్లె గారు నుడిచిరి.

గోస్వామిగారి ప్రశ్న నిరర్థకమైనదని లింక్స్ గారు నుడిచిరి.

ఆర్థిక విచారణసంఘము

ఆర్థిక విచారణము కొరకు నోక సంఘము యేర్పాటు చేయబడునని రాజప్రతినిధి ప్రసంగమునందు మునిపబడెను. సర్ విశ్వేశ్వరయ్యగారు (అధ్యక్షులు) పండిత హరికిషన్ కాలుగారు (సీని సభ్యులు) ఎ. ఆర్. బర్మెట్టు హార్వెయ్ గారు ఆర్థిక విచారణసంఘసభ్యులుగ నుండెదరని జోషీగారి దీక్షనప్రకృత నోక జేసర్ బ్లాక్లెగారు సమాధానమిచ్చిరి. సంఘకార్యక్రమము బిల్లుగా తీర్మానింపబడెను.

ఆర్థిక విచారణ సంఘసభ్యుల పేర్లు, విచారణ పరిమితి మరయును, దిగుబడినదని జోషీగారు ప్రభుత్వమునగోరిరి. సంఘాధ్యక్షుడుగ సర్ యం. విశ్వేశ్వరయ్య కె. సి. బి. యి గారును, సీని సభ్యులుగ పండిత హరికిషన్ కాలు, అలహాబాదు వండితుడు బర్మెట్టు హార్వెయ్ గారు ఆర్థిక సంఘసభ్యులుగ నుండెదరని దెల్పబడెను. మైకా వివ్యాసములను భారత సామ్రాజ్య కాసనసభ్యులు జూమెట్టు యేర్పాటు గావించినందులకు ముఖ్యసేవాధిపతి వంశము లంపలయినని సర్ కెనస్సా మిఅయ్యగారు మునిచిరి. ఇట్లు ముఖ్యసేవాధిపతి గావించుటచే యిదివరకు సభ్యులెవ్వరిని సైనికవిషయముల దెలిసికొనుటకు సౌకర్యములు లభించెను. సౌకర్యములు గావించబడినందులకు సభాసభ్యులందరములు ముఖ్యసేవాధిపతి కంపెదనని భారత సామ్రాజ్య కాసనసభాధ్యక్షుడు నుడిచెను. సైన్యవివ్యాసములను జూడమండ నిలచిబోయిన చిమన్ లాలుగారును, యితర సభ్యులును, వందన పరంపరతో తమకేమియు సంబంధములేదని నిశ్చయముగ దెల్పిరి. తానిదివరకే యీవిషయమై జాగ్రత్త తీసికొంటిననియు, ముఖ్యసేవాధిపతి ఆహ్వానము నంగీకరించిన సభ్యులందరములను బంపెదననియు సభాధ్యక్షుడు నుడిచెను.

జన్నాగారికి దేశీయసభ్యు డిచ్చిన సమాధానముచే కాసనసభ కార్యక్రమమును నిర్విఘటనమున తాను ప్రతిపాదించవలసిన తీర్మానమును చిమన్ లాలుగారు రుపసంహరించుకొనిరి. వాణిజ్య వ్యాపారసభ్యుని తీర్మానముపై ఎవరందుగరు సభ్యుల నెన్నుకొనుటకు కాసనసభ అంగీకరించెను. ఈ సమయమున రిపోర్టు రయల్వే కేంద్ర సహాయసభయందు సభ్యులుగ నుండెదరు.

వాణిజ్య సమితిల చట్టము

వాణిజ్యసాకాచట్టమును సవరణ గావించుటకు సర్ చార్జెసు యిన్నీ నుగారు చట్టమును ప్రతిపాదించిరి.

వాణిజ్యసమితుల చట్టము సర్. బి. యన్. మిత్రగారు ప్రతిపాదించిరి. భారతసామ్రాజ్య కాసనసభయందు వాల్టెనర్తరముల క్రిందట గావించబడిన తీర్మానము ప్రకారముగ నీచట్టము నిర్మించబడినదియు, విషయము నూతనమైనదనియు, పూర్తిగా నూల్కగావించబడినదియు నగుటచే అసభ్యుల మయ్యెననియు, సభ్యుడు నుడిచెను. ఈవిషయముపై ప్రజలభిప్రాయము ఆహ్వానింపబడెను. యజమానులయు, కార్మికులయు సంఘములతో సంప్రదింపబడెను. ఆహ్వానము ప్రకారముగ నీయుపని ఆభిప్రాయములు చాలవిచిత్రముగ నున్నవి. చేయబడెనట్లు కాసన నిర్మాణము అపరివర్తనమైనదని కొందరి అభిప్రాయము. వాణిజ్యసమితులకొరకు కాసనమును నిర్మించుట అవశ్యకమనిగూర్తించి, సమితిలు అపాయకరమైనవనియు, వానిప్రవర్తనమును, చర్చయు రాజ్యమునకును సంఘమునకును తుదకపాటును దీసికొని రాకుండ జాగ్రత్తగ అదుపులో నుంచవలయుననియు కొందరి అభిప్రాయము. వాణిజ్యసమితుల విధానముక నూతన మతమనియు, వానిని విచ్ఛలవిడిగ సంచరించు నిచ్చినచో రామ రాజ్య మన తికాలములో సాపించగలకై గలదనియు మరికొందరి అభిప్రాయము. వాణిజ్యసమితులను వర్జిల్లేయుటకు చట్టము ముందుగా గొన్ని ప్రధమ ప్రయత్నములు గావించును. ప్రభుత్వముదీసికొనచర్చ కేటము సమితుల అనుష్ఠానముపై వీసమితులు రిజిస్టరు చేయబడుటకును, వాణిజ్యతలరైండుట కంగీకరించునో ఆసంఘముల నిశ్చయమునియోగము గావడమండ ప్రభుత్వమురక్షణయొసగి, వానికి ప్రత్యేక సౌకర్యము లొసంగును. ఇందుకొరకు కాసన నిర్మాణము చేయుటచే ప్రభుత్వము నూతన విధాన మవలంబించు చున్నది. అభ్యుదయ మొందిన యితరదేశములందు గల వాణిజ్యసమితులయెడ వర్తించు కాసనములతో యాతేతనము ప్రస్తుతము గావించునట్లు చట్టమును బోల్చిచూచి నిది అతినిరాదంబరమైనదని దెల్పెనయ్యెను. బాల్యావస్థకు తగిన రీతిని నిరాదంబరమైన కాసనముతో ప్రారంభించి భారతవర్షమందు వాణిజ్యసమితులద్యమముక్రమమార్గమున వర్జిల్లేయే టుచితమని ప్రతిపాదకుడు బిల్లును

ఆర్థికసభ్యుని ప్రసంగము

శేవకురంజీ ఆర్థిక సవరణగావించుటకు నోక విషయము భారత సామ్రాజ్య కాసనసభయందు ప్రతిపాదించు సమయమున కరెంసి మార్కముల విషయములపై వివరముగను స్పష్టముగను సర్ జేసర్ బ్లాక్లెగారు, ఆర్థికసభ్యుడు, ఉపసభ్యునించెను. యుద్ధసమయముందు ధరవర్ధనలెట్లు అస్థిరముగనుండెనోదెల్పి, బంగారు విలువపై రూపాయ ఆధారముగ నుండకుండనెట్లు లక్షలకొలది హైద్రాబాద్ ప్రజల ఆక్రమణ రక్షితబడినవో నుడిచి, విప్లవమును బుట్టించు మార్పులు ధరలందును తేయక ప్రజల సౌకర్యములు కాపాడుదెను. రషియానుందు వతెను, ప్రాంతునందువలెను రూపాయ విలువ దుర్బలకొందకుండ తగ్గింపువలసను (retrenchment) ఆర్థికపన్ను వసూలుచేతను కాపాడినందులకు తమ పదవియందు వెనుక బనిచేసిన ఆర్థికసభ్యుల కతిన సమస్యల పరిష్కారమునకు సర్ జేసర్ గారు మిక్కిలి శ్రాసిందిరి. బంగారమునకును రూపాయకును నియమితమును ప్రమాణము లేకుండుటచే హిందూదేశము నవ్వ మొందలేదని రుజువుచేయుటకు ఆమెరికా యుగ్గాందు నందలి ధరల పెరుగుట తరుగుట సాధ్యమయ్యెనుగా కాసిరి. కెండు పిలింగుల ప్రమాణమున క్రమమైన దని, దెల్పి, 1921 సంవత్సరముందు పారబాటుగావించబడినదని జేసర్ గారు యెప్పుకొనెను. కాని 1920 వ సంవత్సరమును జేర్చికొనిన గుణపాకానంతరమున 1 పిలింగు 4 పెన్నుల ప్రమాణము మన ఆర్థిక వాణిజ్యమునకు దివ్యవధుమతి దెబ్బవారి ఆర్థికసంస్కృతి తమ కర్మముగాలేదని సర్ జేసర్ బ్లాక్లెగారు నుడిచిరి. పదునని మిడి మాసములకు పూర్వము రూపాయకు 1 పిలింగు 4 పెన్నుల పరిమాణము దొరతనముచే నంగీకరింపబడినవో యేమి ఆర్థిక నిరసనకైతె రేర్పడియుండెదని జేసర్ బ్లాక్లెగారు ప్రశ్నించిరి. నేడు రూపాయ 1 పి. 6 పె. లకు మారుచున్నది. ఈమార్కపులేలు హెచ్చునీయుతుండ దొరతనము ముందుగా సామ్యుబంధి కాపాడుచున్నార. సరియగు వ్యాపారలక్షణము కొరకు అదనముగ ఖనము లంకకాలనుండి బంపబడుచున్నది. వెనుక టి సంచర్చరము వకం టె పరి సి తులు బాంకులేలు అనుకులముగనన్నవి.

విమర్శకులు

బాంబాయి, కలకత్తాయంబలి యెగుమతి దిగుమతుల వ్యాపారము విస్తారముగ జరుగుచున్నందున అచ్చటివిమర్శకులు మార్కమందునీరత గావలయునని గోరుచున్నారు. బంగారమునకుగాని, పాననకుగాని రూపాయమార్కము ముడిపెట్టి అందుచే భారతదేశమందు ధరలనుబెండుటచే అధికముగ శీతములును, బత్తెములును నిచ్చుట తలస్థించి ప్రమాదములకు గారణమగును. భారతదేశము ఆర్థికముగ బంగారము దిగుమతి చేయుదేశము. అంతియకాక బంగారము చౌకయగునట్లు చేసినచో యీవిధానము పెండిట్ నెట్లు ప్రతిఫలముజూపునో మనకు తెలియదు. ఫలానప్రమాణము ఉత్పత్తిపై మైనదని శివ్యులము. 15 4 పె. ప్రమాణము కెండుదళలందములలో నుండెను. కెండుపిలింగుల ప్రమాణము చారిత్రాత్మకము. కాని యేప్రమాణమును మహత్తరమైనదిగాదు. ఒక ప్రమాణమును కనుగొనవలయును. అది అమలునుందు అనుభవమువలన నిశ్చయపడవలయును. కరెంసి కమిటి నియమించబడిన పిమ్మట అట్టి ప్రమాణమును కనుగొనవలసియున్నది. భారతసామ్రాజ్య ప్రాతినిధ్యము వహించునట్టి సంఘము యేర్పరచబడును. భారతదేశ సౌకర్యమే ప్రధానముగ సంఘము మనమునందు నిడుకొనును అని గంభీరముగ ఆర్థిక సభ్యుడు సర్ జేసర్ బ్లాక్లెగారు నుడిచిరి.

సర్ పురుషోత్తమదాసు:—(వినుడు, వినుడు) ప్రసంగము పూర్తి గావించుచు సర్ జేసర్ బ్లాక్లెగారిట్లు నుడిచిరి. దానిని నిర్మించుటకు తరుణ మాసము ముగియగాలేదు. కాన అసభి కార సభ్యులు యీవిషయమై తమ విలులను, తీర్మానములను ప్రతిపాదించుట తీర్మానించబడినది గోరెదను. అపాయములను తప్పించుటకు తాత్కాలికముగ తాను చట్టమును నిర్మించుచున్నానని దెల్పెను. భారతదేశపు కరెంసి సంస్కృతికరముగ నున్నదని వాణిజ్యమునకు కరెంసి దైర్ఘ్యమిచ్చుచున్నది నూతనోట్ల వరకు హెచ్చించినను తమములేదు. ఈచట్టమును వర్తక వాణిజ్య అభిప్రాయమున కంగీకారముగ నున్నదని తమ రెయింగు దురని ఆర్థికసభ్యుడు దెల్పి చట్టమును కాసనసభాహాదమిచ్చుటకు సిఫార్సు చేసెను. (పార్లమెంటు)

ఫలహారము చేయుటకు సభ చాలింపబడెను (అ. వె.)

సర్ పురుషోత్తమదాసుగారి ప్రసంగము

గంభీరపవ్యాసమును గావించి ప్రభుత్వమునలంబించుచున్న మార్గము సరియైనదిగాదని సర్. పురుషోత్తమ దాసు మునుడిచిరి. పదిహేనుకొట్ల అదనపుకరెంసిని నొందుటయందు సర్ జేసర్ బ్లాక్లెగారు జయప్రదులుగావచ్చును. కాని అసభి కాలములోనే అధికముగ కరెంసి కావలయునని కాసనసభ్యులను సమీపించవలయును. ఏలయన అదనపు కరెంసియు నుజాలదు. వాణిజ్య అభిప్రాయము ప్రకారముగ సభ్యులెవ్వరైన క

బొంబాయి దారుణ హత్య

మొత్తము 15 మందిని అరెస్టు చేసి

శాంతకులమోటారుకారు సమాచారము గూడ కొంత తెలిసినది

పోలీసువారు నిత్యమును వార్తలను ప్రకటించెద మని వాగ్దానము చేసిరి

వజీరు బేగంపు కావలి

వజీరు బేగంపును బొంబాయికి తీసికొనివచ్చిరి గాని ఆమె తనకుమార్తెను చూడగోరగా పోలీసువారి కంక్షన అనుమతించినరేదు. వజీరు బేగంపుతో ఆమె తల్లియును ఆమెకుమార్తెయు (కుమతజ పోదరుడు) నుగూడ 21 వ తేదీ ఉదయమునకు పోలీసుకాశి కాపలాక్రింద బొంబాయి సురక్షితము గాచేరి. ఆమె కపాయముకలగకుండ పోలీసువారిని కావలియించిరి.

బావలాగారి చాఫనరును అరెస్టుచేయుట

19 వ తేదీని పోలీసువారు వజీరు బేగంపును అనునతనిని అరెస్టుచేసిరి. 20 వ తేదీని మేజిస్ట్రేటు రిమాండు ఉత్తరువుచ్చెను. ఇతడు బావలాగారిచాఫనరు అని నిర్ధారణయైనది. చార్య జరిగినవాడు యితడు చాలసాహసమునుచూపెనని మాత్రంగా రతనిని చాలప్రశంసించియుండిరి.

ఇందూరు అరెస్టులు

బొంబాయిలో పోలీసు అధికారులకు కొంతసమాచారము తెలిసినందున వారికయ్యుద్యోగి పూనాకు పంపిరి. అతడవట బాకబుచేసి అటనుండి యిందూరువెళ్లి ఏడుగురిని అరెస్టుచేసెను. వారిలో కృష్ణుడిమీ అను నైమానికుడొకడుకూడ నున్నాడు. ఇతడు మహారాష్ట్రుడు. వయసు 28 ఏండ్లు. ఇతనిని వెనుక హెండనుకు పంపగా ఆచట కొన్నిఏండ్లండి నైమానిక విద్య నభ్యసించి ప్రైవేటుస్ట్రీఫీకెటును బడసి మరల నిరుద్యుం మూవచ్చెను. అత డప్పటినుండియు యిందూరునేనలోను ద్యోగిగానున్నాడు. పూనోజీ అనునతనిని క్రొత్తగా (ఏ. డి. సి.) గానియించిరి. బొంబాయిలో హత్యజరిగినవాడు పీరిలో కొందరు బొంబాయిలోనుండిరిని తెలియుచున్నది. హంతకులెక్కి పారిపోయిన మోటారుకారు సంగతిగూడ కొంత పోలీసువారికి తెలిసినది తెలియుచున్నది.

కే. ఇ. మాధూగారు

ఇతడు తిరువాన్కూరు సంస్థానములో తిరువెళ్లగ్రామ వాస్తవ్యుడు. వెన్ను పురి విశ్వవిద్యాలయమువారి బి. ఏ. (హనర్సు) పట్టమునుబడసెను. రిటైర్డ్ మేజిస్ట్రేటు కే. అయ్యశేగారి కిరడు ద్వితీయపుత్రుడు. ఇతని అగ్రసోదరుడగు కే. ఇ. నైను ఎం. ఏ. గారు మధురలో ఆమెకను కాలేజీలో ప్రొఫెసరుగా నున్నారు.

మొత్తము 15 మందిని అరెస్టుచేసిరి

ఇందూరులో అరెస్టు చేయబడినవారు ఏడుగురు. బొంబాయిలో అరెస్టుచేయబడినవారు 8 మంది. మొత్తము 15 మంది.

ప్రధాననాయకుడు

12 వ తేదీని తుపాకులు కార్మికులకు రెవ్వనెంటు సీగర్లుగారివలన పట్టుకొనబడిన వజీరు బేగంపు ప్రధాననాయకుడని పోలీసువారు నిశ్చయించిరి.

సి. ఐ. డి. ఆఫీసుకు ప్రతిదినమును తీసుకొని

వెళ్లుచుచున్నారు

అరెస్టుచేయబడినవారి నందరిని ప్రతిదినమును మోటారు లారీలలో సి. ఐ. డి. ఆఫీసుకు పోలీసువారు తీసుకొని వెళ్లుచు న్నారు. 20 వ తేదీ మధ్యాహ్నము పోలీసు సబ్ యిన్ స్పెక్టరు భక్తి లు గారు కుచాలనుండి పోలీసులను కావలియండి మొట్టమొదటినుద్దయియును వజీరు బేగంపును సి. ఐ. డి. ఆఫీసుకు మోటారుకారులో తీసుకొనివెళ్లిరి. అతడు తలపైన తలపాగగాని ట్రాపిగాని పెట్టుకొనెను. ఒక ఊటవరకొనున లోదుగుకొనెను. ఫీలి ఖలను ఆందోళనమునలన బలహీనముగా కనుబడెను. మొగము వాడియున్నది. ఈ కుట్రలో చాలమంది చేరియున్నారు. వారి నందరిని అరెస్టుచేయుట కింకను 15 రోజులు పట్టినది పోలీసువారు శుభ్యవిషయములను ప్రకటించుచుందురు. 20 వ తే

దీని పోలీసువారు పత్రికాచిత్రముల కటలు తెరిగించిరి డెయిలీమెయిలు వ్రాసినది.

రెవెన్యూవారి మోటారుకారు

మా ప్రతినిధి బొంబాయిలో ఆటోమొటారుల కంపెనీకి ఇల్లి మేనేజరుతో మాట్లాడెను. "ఇందూరు సంస్థానమువారికిని ఉద్యోగిలకును, అచటి మోటారు వర్తకులకును యితరతారలకును మేము చాల మేక్సువెలుకాదులను అమ్మియున్నాము. వానిలో ఎర్రరంగువేయబడినవిగూడ చాల కలవు. 12 వ తేదీ సాయంకాలము పాత్యజరిగినది. ఆ మరునాడు ఎర్రరంగు మేక్సువెలుకాదు యిందూరునగరములోనికి వెళ్లుచుండగా చూచినట్లు కరుచెప్పిరి. అంత స్వల్పకాలములో బొంబాయినుండి కారు యిందూరుకు వెళ్లగలవా అని మిరడిగిరి. అవలీలగా వెళ్లగలదు. గంటకు రెండు మైళ్లు వచ్చువలదు. ఎడతెగకుండ గంటకు 40 మైళ్ల వంతున నిరాశ్చర్యముగా వెళ్లగలదని" మేనేజరు తెలిపెనని నైన్సు ఆఫ్ యిండియాపత్రిక వ్రాసెను.

రెవ్వనెంటు సీగర్లుగారు

వైద్యకాలనుండి వదలివేసిరి

12 వ తేదీని తులబారు హింస వ్యవహారము ప్రాణమును కాపాడుటలో వజీరు బేగంపును పట్టుకొనటలోను హంతకుల తుపాకినండ్లవలన గాయములు పొందిన సీగర్లుగారు ఇంతకాలమును బొంబాయి నెంటువార్డు వైద్యకాలలో చికిత్సనందుచుండిరి. వారికిపుడు సంపూర్ణరోగ్యము కలిగినందున వైద్యకాలనుండి పంపివేసిరి. ఆ. ప్రి.

శ్రీమతి సుందరబాయి విజ్ఞప్తి

వివాహమును ఆక్రమముగా రద్దుచేయుట

ఇందూరులో నివసించుచున్న సుందరబాయి అనునొక బ్రాహ్మణ యువతిని పోలీసులు ఆమె సంస్థానోద్యోగి వివాహము చేసికొనెను. అవివాహము కాస్త్రీయ్యమని మహారాజా ఆంగీకరింపవలెనను చట్ట మొకటికలదు. ఆ ప్రకారము మహారాజుకు అర్జీ పెట్టగా మహారాజు వివాహము కాస్త్రీయ్యముగానే జరిగిన దని ఆంగీకరింపలేదు. ఇంకొక స్త్రీని పెండ్లియాడవలెనని ఆయుద్యోగిని బలవంతపెట్టుటచే అతడు సుందరబాయిని వదలి యింకొక స్త్రీని పెండ్లియాడెను. వతధర్మముల ప్రకారము బ్రాహ్మణస్త్రీ కొకసారి వివాహము జరిగినచో యావత్తనమును ఆమె ఆపురుషునకే భార్యయగును గాన మరి యొకని పెండ్లియాడగూడదు. కాన సుందరబాయి అగతియై బ్రిటిషు దొరతనమువారికి 1922 లో అర్జీపెట్టి యీసంగతుల నన్నిటిని తెలియజేసెను. ఆ పు థు దొరతనమువారు మిన్నకుండిరి. ఇపు డామె మరల బ్రిటిషు దొరతనమువారికి అర్జీ యిచ్చెనని ఓయగు ఆఫ్ యిండియాపత్రిక వ్రాసెను.

కోపముచే మోటుతగలబెట్టుకొని చచ్చుట:

పాంచాల లక్ష్మీ అమ్మగారు అనునామె చింతాద్రిపేటలో నుండెడిది. ఈమెకు 27 సంవత్సరములు. మగనితో పడక కుట్టింటికి చేరెను. కుట్టింటిలో రెండ్రోగూడ పొరుగుండెను. మంగళవారమునాడు రిండ్రి అన్నము వడ్డించుచునగా వడ్డించననెను. అంతట రిండ్రి వినుగుకొని తిట్టుట మొదలుపెట్టగా యీమె కోపముతో పరుగెత్తుకొనిపోయి కిరసనాయలు బట్టపై జొసికొని నిప్పంటించుకొని మంటలలో మండిపోవుచు గోల మొదలుపెట్టెను. ఇంతలో యిరుగుపొరుగువారు చేరి ఆమెను జనరల్ ఆస్పత్రికి తీసికొనిపోగా అచట ఆమె మరణించెను. ఈవ జోయేటప్పుడు రిండ్రి తనకు నిప్పంటించెనని దగ్గరనున్న మంత్రిసానితో చెప్పెను. కాని ఆమంత్రిసాని కీమె చిరపరచయ్యారే. ఇదివరకొకమాటు మగడు నిప్పంటించెనని చెప్పి ఆస్పత్రిలో బాధపడినదట. ఈసంగతి మంత్రిసాని చెప్పగా పంచాయతీవారు దీనిని ఆత్మహత్యయని తీర్పుచెప్పిరి.

మదరాసు వార్తలు

ఉపన్యాసము:—తీర్థిక్ ఎన్డివర్ సాసయిజీవారి యజమాన్యముక్రింద 2 నెం (ఫీలిప్స్ కిని) గృహమున రివరెండు హెచ్. సి. బాలసుందరంగారు క్రైస్తవమతము జాతిభేదములు అను విషయముపై చర్చ ప్రారంభింతురు:—

రాకపోకలు:—ఇండియన్ కాన్సిలు సభ్యుడైన సర్

పి. రాజగోపాలాచారిగారు యీపుడయం వచ్చిరి. వీరు ఇండియాలో చిన్న పంచారము కావించుటకు. సి. డబ్ల్యు. ఇ. కాటన్ గారు (సంస్థానముల ఏజెంటు) యీరాత్రి పుదుక్కోట నేర్లురురు.

రిల్ బి. టి. రంగాచారిగారు డిల్లీ భారతసాసనసభకు నిన్న బయలుదేరి వెళ్లిరి.

కెనరావెను క్యాలండరు:—ఈకాలండరు చిన్న

నైజాలో అందముగా నున్నది. నెలకొక పేజీ కలదు. ప్రతిపేజీపైను మహాలక్ష్మీపుటము యున్నది. కెనరావెనుకు కె. ఎన్. హెబ్బూరు (ఎ. ఎం. ఐ. రిటైర్డ్ పి. డబ్ల్యు. డి. ఆస్టిట్యెంటుయింజనీరు- ఉద్యాననం- మెలాపూరు. మదరాసు) గారు యజమానిగా నున్నారు. కార్యాలయము 2.18, వానియర్వీట్టు, జార్జిటవును' మదరాసు.

శవ మెవరిదో తెలియదు:—పోతున రమునాడు

ప్రాద్దన నెంటుథానున్ మాంటులో బెంగాలీ బజార్ రోడ్డు మీద ఆంగ్ల హైందవునిదో తేక ఐరోపీయునిదో శవమొకటి పడియుండెను. ఈశవ మెవరో యింకనూ గుర్తించబడలేదు. శవమును గోరీలో స్థాపించుటకు ప్రయత్నములై ననూ జరుగకుండుట కోచనీయును మదరాసు మెయిలుపత్రికా విలేఖరి వ్రాసి నాడు.

చింతాద్రిపేట హరిభజన సభ:—ఈ సభవారు

1925 జనవరి 25 వ తేదీ ఆదివారమునాడు శ్రీరాధా కల్యాణ మహాత్మ్యము నతివైభవముతో జరుపబోవుచున్నారు. ఆ స్థిక మహాత్మ్యం నందట విచ్చేయ బ్రాశ్చింయచున్నారు.

కార్యక్రమము

శనివారము రాత్రి హరిభజనము. ఆదివారము పగలు 7 ఘంటలు మొదలు శ్రీరాధాకృష్ణ వివాహాత్మ్యము. తదనంతరము బ్రాహ్మణ సంతర్పణము, రాత్రి శ్రీరాధాకృష్ణ స్వామి గ్రామ ప్రదక్షిణామహాత్మ్యము. సోమవారము రాత్రి ఆంజనేయ ఉత్సవము.

తెలివిగల పోలీసుల లక్షణము:—తిన్న నూరు

లో ఒక పెద్దమనిషిని ముగ్గురు ఆలవికజాతివారు కలిసికొనిరి. కాసులనమ్ముతాం స్వామి అని చెప్పి ఆయనను నమ్మించిరి. 30 రూపాయలు ముందు యివ్వమనిరి. మిగతా డబ్బు తరువాత యివ్వవచ్చుననిరి. ఇట్లునటతోనే ఆ పెద్దమనిషికి అనుమానము తోచి మదరాసురాగానే రైల్వేపోలీసువారికి చాటుగా సంగతినందర్పముల తెలియపర్చగా పోలీసువారు ఆడొంగలను పట్టు ఏర్పాట్లు చేసికొనిరి. కాసులనిమిత్తము నెంట్రలో నేనునునుంచి, బేసిన్ బ్రిడ్జినుంచి ఎచ్చటికో నిర్ణవస్థలమున కా పెద్దమనిషిని తీసికొని పోవుచుండిరి. నువారు 3 మైళ్లు వడచునప్పటికి ఆ పెద్దమనిషి నే నింకరాను అనెను. వెంటనేవాడు ముప్పురు అమనిపై దూకిరి. ఇంతలో వెనుకనుంచి పోలీసులు యిస్సెవక్తురు వచ్చి వారిని పట్టుకొనిరి. పోలీసువారింతవరకును గోప్యముగా వీరివెతుకే వచ్చుచుండిరి. ఈసంగతి ఆడొంగలకు తెలియదు. ఆడొంగలలో ఒక ఆడదిగూడ గలదు. ఇందు పోలీసువారి తెలివితేట రెంతో కొనియాడదగియున్నది అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ వారు మాకు తెలుపుచున్నారు.

మరతలహామందున నేరనులకు శిక్ష

ఆలహాబాదునందు మరతలహామందులో తుపాకుల నుపయోగించి చంపినందులకు రానుకొను ననునానికి జన్మద్విపాంతరవాస శిక్ష నిధింపబడెను. అసత్యపునాత్మ్య మిచ్చినందులకు 15 గురు నాశ్విలను ప్రాసీక్యూటుచేసిరి. వారిచ్చినసాక్ష్యము చర్చచేసి కొనక తప్పనంతటి యసంగతముగ నున్నది.

మహాత్ముడే ప్రపంచమున
మానవ శ్రేష్టుడు

అజ్ఞీరు మేయోక భావాలవారి నిరంకుశత్వము

ప్రపంచమున మానవ శ్రేష్టుడెవరు? అను విషయమును గూర్చి యొక వ్యాసమును వ్రాయవలెనని పరీక్షాపత్రములందొక ప్రశ్న యుండెను. విద్యార్థులలో నిద్రు మహాత్ముడే మానవ శ్రేష్టుడని వ్రాసిరి. అంతటితో ఉద్యోగులలో సంక్షోభము కలిగినది. వారినిద్రుని సమాధానము కోరిరి. లేదని పత్రికయే మహాత్ముడుట ప్రకటించెనుగాన నేనటల వ్రాసినవని ఒకవిద్యార్థి తెలిపెను. అంగ్లొయిండియను పత్రికలు మహాత్మునిపట్లనధికముగా ద్వేషమును మాపుచుండుటచే అతడేమానవశ్రేష్టుడని నేను నిర్ణయించితిని రెండవ విద్యార్థి తెలిపెను. వారినిద్రుని కతివముగా మందలించిరి. ఈకళాకాలలో జాతీయతను రూపు మాపు ప్రయత్నము ప్రబలముగా నున్నదని అందరెరుంగుదురు. వీరు విద్యార్థులకు నేర్పు ఉద్దేశమునీతిత్వము మిడియే. రాజాస్థాన హరిసింగుగ కళాకాల లోనే చదివిన యొకరు జయపూరు నుండి పత్రికలకు వ్రాసిరి.

శ్రీయుత పురుషోత్తమదాసు
టాండనుగారు

ఆంధ్రదేశసంచారము

టాండునుగారు హిందీ, ఖద్దరు ప్రచారమునిమిత్తము ద్రవిడరాష్ట్రమునం దంతటను సంచారముచేసిరి. ఇక ఆంధ్ర రాష్ట్రమున సంచారము చేసెదలచిరి. హిందీభాష జాతీయ భాషగానుండవలెనుగాని ఆంగ్లభాషకాదు. అందరును నూలు వడకవలెను. ఎల్లప్పుడును ఖద్దరునే ధరింపవలెను. కాంగ్రెసు లో చేరవలెను. ఆస్పృశ్యతను తొలగింపవలెను. హిందూ మహమ్మదీయ మైత్రిని నెలకొల్పవలెను అని టాండనుగారు ప్రతిపాదించు బోధించుచున్నారు. వీరు నిన్నరాత్రి తిరుపతి వెళ్లిరి. అటునుండి ఆంధ్రరాష్ట్రమున వెజవాడ, గుంటూరు, బండరు మున్నగు నన్నియుఖ్యపట్టణములలోను ఉపన్యసించి కలకత్తామీదుగా యీనెల 30 వ తేదీకి ఆలహాబాదు చేరెదరు. ఆనాడు ఆలహాబాదులో సంయుక్త రాష్ట్రముల రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘసభ జరుగును. ఆసంఘమునకు టాండునుగారే అధ్యక్షుడుగానున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

కర్నాటక రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు
సంఘము

మంగుళూరులో ఫి బ్రవరి నెల 1 వ తేదీని జరుగును ఫి బ్రవరినెల 1 వ తేదీని మంగుళూరులో కర్నాటక రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుకార్య, స్థాయి సంఘసభలు జరుగును. ముందు జరుగవలసిన పని నిర్ణయింపబడునని ఒక విలేఖరి వ్రాసెను.

వర్షముకొరకు ఉపవాసదీక్ష

వెనుక 43 దినములు పవననించిరి

ఇపుడు మరల 24 దినములనుండి ఉపసించుచున్నారు వరకుటిపాలెము గ్రామవాస్తవ్యుడు వ్యవసాయదారు డును సంపన్న గృహస్థుడగు జయరామస్వామి నాయకరు గారు 4, 5 ఏండ్ల క్రితము వర్షముకొరకు ఉపవాసదీక్ష బూనిరి. అపుడు కోజుకొకసారి కొద్దిగా పాలుగాని నీళ్లుగాని త్రాగుచుండిరి. 42 రోజులు పవననించిన పిమ్మట 48 రోజుల కుంభ పృష్టిగా వర్షముకురినది. అందువలన ఆప్రాంతమునందలి వైకుంఠ కందరికిని చాలభాగము కలిగినది. ఈసారిమరల వర్షములేక ప్రజల తిడుమలబడుచుండుట చూచి నాయకరుగారు శుభోపవాసదీక్షను నేటికి 24 దినమునుండి ఉపసించుచున్నారని 21వ తేదీని తిరుపూరునుండి ఒకరు వ్రాసిరి.

వరకుటిపాలెము తిరుపూరుకు 9 మైళ్ల దూరమున నున్నది. ఈ సారి ఉపవాసము ప్రారంభించిన పిమ్మట మొదటిపారమున తలదిమ్మగా నున్నట్లుండెను. కాని ఆవారము గడచినపిమ్మట ఎట్టిభాధయును కనబడుట లేదు. ఆతరువాత గ్రామములుగా లేచి తిరుగుచు మాటలాడుచునే యున్నాడు. పట్టపట్ల గ్రామములవారు చాలమంది అతనియింటికిగోచూచి ముచ్చునూర్చి యొకరు వ్రాసిరి.

బొంబాయి నిమ్న జాతులు

అస్పృశ్యతను తొలగించుటకు సత్కార్యహము

బొంబాయిలో బోలే (ఎం. ఎల్. సి.) గారి అధ్యక్షత క్రింద బహిరంగసభ జరిగినది. మిక్కిలి హెచ్చుమంది సభకు వచ్చిరి. మనమోహన దాసు రాంజీ, సంఘానాగార్లు మున్నగు పూర్వచార పరాయణుల అభిప్రాయములను ఖండించుచు చాలమంది సభలో తీవ్రముగా నుపన్యసించిరి. అస్పృశ్యతా నివారణముకొరకు మహాత్ముడు సర్వశక్తులను వినియోగించుచున్నందుల కీసభ గారు మహాత్మునకు మహాపూర్వకముగ వందనము లానరించుచున్నారు. అవసరమైనచో అస్పృశ్యతా నివారణమునకు మహాత్ముడు నిర్ణయించిన సత్కార్యహ ప్రచారమును జరుపుటకు సంస్థలుగా నున్నారు అను తీర్మాన మా సూచించబడెనని ఒకరు వ్రాసిరి.

చాలమంది ఆకాలీలనువదలిరి
వారిలో 250మంది ఆమృతనరుకువచ్చిరి

నాభా చెలసాలనుండి చాలమంది ఆకాలీలనువదలిరి. వారిలో 250 మంది ఆమృతనరుకువచ్చిరి. వారికచట కలిగింపబడిన గొప్పకష్టములను అన్యతనరు ఆకాలీపత్రికవివరించెను. వీరందరును తమతమ యిచ్చిని ఉద్యోగులు తెలిపిరిగాని బలవంతమున వారిచేత తమిళంలు పుచ్చుకొనిరిగాని వారు బుద్ధిపూర్వకముగా నీయలేదని ఆకాలీపత్రికలును వ్రాసెను.

గురుకాబాగు మహాంతుదావా

మహాంతు గుండరదాసుగారు గురుకాబాగుభూమిలను గూర్చి శిరోమణిసంఘమువారిపై తెచ్చిన దావా విచారణ ఫి బ్రవరి 6వ తేదీని జరుగును. సంఘమునారు వాదించబడుచిరి.

(ఆ. ప్రె.)

మూడు వేల స్త్రీలనాటి యీగ

ఆముదముసీసాలో భద్రవరచిరి

ఈజిప్టు ఫెలోచాలలో నొకరి సమాధిని (టూంబు) త్రవ్వించుటగా ఒకసీసా కనబడెను. దానిలో తేనెపంటి వ్రావకముండెను. ఆ ప్రయత్నముగారు దానిని భద్రముగా కెయికో పంపెనగా అది ఆముదమున నారుపరిశీలించి నిర్ధారణచేసిరి. దానిలో నొకయీగ యున్నది. ఆ సమాధి మొదట 8000 ఏండ్ల క్రితము కప్పబడెను. అప్పటినుండియు ఆ ఆలభాస్తరుసీసా అందెయున్నది. ఆయీగ ఆకాలపుయీగఅని నిర్ణయింపబడెను. దాని నిపుడు కెయికో మ్యూజియములో నుంచిరి.

శ్రీ ఆరవిందయోగి

లాలా లజపతిరాయగారు సందర్శించుట

ఆరవిందభాష గారు మంచిఅంగ్లకవిలోనే యున్నారని. మరల ఎన్నడు స్వయముగా దేశీయులను నడిపించెదరని యుమగ గా తనకే తెలియదని ఆయన తెలిపెను. నేను చాలసేపు సంభాషించితినిగాని ఆయన ఏవిషయమునుగూర్చియు తనఅభిప్రాయమును తెలుపజాలననెను. హిందూసంఘటనములనుగూర్చి అడుగగా మహమ్మదీయుల కెట్టిఅగ్రహమును కలిగింపకుండ పనిజరుపవలెను. ఏలననగా హిందువులును మహమ్మదీయులను ఈ దేశమున శాశ్వతముగ కలసిపెరియింపడకతప్పదని భాషుగారు నుడివినని లాలాజీ తెలిపెను. (వందేమాతరం-లాహోరు)

దొంగ బాంకినోటులు

రంగూను, జనవరి 22:—దొంగనోటులను మార్పుపన్నుండుల కొకడు మాండలేలో పోలీసువారిచే బట్టువడి, విచారించ బడుచున్నాడు. ఇతడు అమరుపూరునుండి నూటయేబది పందరూపాయల నోటులను దీసికొని మాండలే మార్పుటకు మోటారుబండిలో బయలుదేరినను. మరొక దామాడికివే యేడు నోటులతో నుండగా, సుమారు రొక నెలక్రింద పట్టువడి బంధింపబడి, విచారణలో నాల్గవత్సరముల కరివేక్షకుబాత్రుడాయెను. పోలీసువా రీనోటుల పుట్టుకనుగూర్చి తెలిసికొనుటకు విశ్వ ప్రయత్నములు సలుపుచున్నారు.

తిరునెల్వేలిలో కులరా

తిరునెల్వేలి, జనవరి 20:—ఈగ్రామముందు దారుణమగు కులరావ్యాధి ప్రబలియున్నది. నేటివఱకు చనిపోయినవారు 247 గురు. స్థానికసమావేశముచే రసాధారణ సమావేశముగా వించి, యావ్యాధినాపుటకును రక్షణమార్గముల సవలంబింప తీర్మానించిరి.

ఒక ఫకీరు అద్భుతచర్యలు

మనుష్యులుకుర్చీలకు అతుగుకొనునటుల చేయుట

కెప్టెను జి. జి. జెబు, రెవెన్యూకోల్కాండల్, జనరలు గాటుకరు, గార్లును మరితొమ్మిదిమంది సైనికోద్యోగులును ఒక క్లబ్బులో ఒకగదిలో కూర్చుండి భుజించుచుండగా ఒకఫకీరు వచ్చి భోజనము పెట్టించుమని అడిగెను. నీవేమైన గాడిదచేసిన పెట్టించెదమని వారనిరి. అపుడాగదిలో 20 గాను దీపములు వెలుగుచుండెను. ఎడమచేతి వ్రేలితో నల్లదొక దీపమునుమాపగా అది వెంటనే ఆరిపోయెను. అటులకేడు పండ్లొమ్మిది దీపములను ఆవ్రేలితో చూపించుచునే ఆర్పివేసెను. తరువాత మడిచేతితో ఎడమచేతిపైని తేలికగా నలుపుచు కడపటి దీపమునుగూడ ఆర్పివేసెను. మరల దీపములను తెప్పించనా? అని అడగడిగెను. తెప్పించుమని వారనిరి. అతడు మడిచేతి వ్రేలితో ఒక్కొక్క దీపము నే చూపించగా అన్నియు చురుగగా నెగిసెను. ఇందు వలన వారికి సంభుప్తికలగలేదని ఫకీరు గ్రహించి మిఠానొక్కరును, కుర్చీల మీదనుండి లేవగూడదు అని చెప్పి ఫకీరు వెళ్లిపోయెను. అందును సగపక న వచ్చి యూరి కొని రిక్తి ఫకీరుమాటయే వారికి జ్ఞాపకములేదు. వారు భోజనముచేసినపిమ్మట గాటుకరుగారు కుర్చీమీదనుండి లేవబోగా వీలులేకపోయెను. కుర్చీకి అతుగుకొనిపోతినని ఆయన అరచెను. జెబుగారికిపుడు ఫకీరుమాటలు జ్ఞాపకముకచ్చెను. ఆయనగూడ ప్రయత్నించెనుగాని లేవలేకపోయెను. బలశాలిలను యువకులనగు నా పన్నెండుమంది యువోగులును తమబలమునంతను చూపించిరిగాని లేవలేకపోయిరి. అరగంటనేపైన పిమ్మట ఫకీరు మరలవచ్చెను. ఇక చాలునా అనిఅడిగెను. చాలునని వారనిరి. మిరిక లేవవచ్చునని అతడనగానే వారందరును సులభముగా లేవగలిగిరి. ఆఫకీరుకు చాల భవమును వారొసంగి పంపించిరి. (టైముస్ ఆఫ్ యిండియా)

నెల్లూరుజిల్లా దశోరేంజి, ఎయిడెడ్ స్కూల్స్
టీచరు మేనేజర్ల మహాసభ

ది 16-1-25 దిన దర్శిగ్రామమున, మ దర్శిరేంజిజిల్లా టి యిక్ స్కూలుగారైన పి. రఘునాథయ్యగారి యాధిపత్యమున గూడి గావించబడిన తీర్మానములు.

ఎయిడెడ్ స్కూల్స్ కోసంగ్రాంటు చెప్పకలరూపమున నొసంగుటచేత చాలకష్టములు సంప్రాప్తమగుచున్నవి. అట్లుగాక మనియార్డరుమాలమున కోసంగలయునని యీసభ వారు కోరుచున్నారు.

ట్రయినింగ్ చదివి పరీక్షతప్పినవానికి చదువని వారితో పాటు గ్రాంటునొసంగుచున్నారు. అది చాల అన్యాయము. అట్లుగాక ట్రయినింగ్ కాకపూర్వముకన్న అయిన పిమ్మట నిమ్నపెచ్చు గ్రాంటునందు యిట్టివారికి అర్హగ్రాంటు నొసంగవలయునని యీసభవారు కోరుచున్నారు.

1923-24 సంవత్సరముల, గ్రాంటు ఏకారణమున నో యీరేంజిలోని కొన్ని స్కూల్స్ కు రాకయున్నది. అట్లురానందుకు కారణముగూడ తెలియపరచియుండ లేదు. గనుక త్వరలో పంపవలయునని శ్రీ జిల్లావిద్యాసంఘమువారి నీపథవారు కోరుచున్నారు.

పగటిబడులలోను పనిచేయుచు రాత్రిపాఠశాలలోను గూడ పనిచేయుపంతుళ్లకు రాత్రిపాఠశాలకుగాను అర్హగ్రాంటు మాత్ర మొసంగుచున్నారు. అది చాలా అన్యాయముగాను న్నది గనుక పూర్తిగ్రాంటు నొసంగవలయునని యీసభవారు కోరుచున్నారు.

తాళ్లూరు శ్రీ రాములు.

గుంటూరు పి॥ డి॥ ము॥ కోర్టులో

S C 83.1924

వాడి వెంగవోలు గంగారాంశంకు

యెడిరి.

ప్రతివాది:—రాజగోపాలయ్యర్ (M. S. M. రైల్వే సర్వేయరు)

వాది ప్రతివాదిమీద పుత్రులను భారానుబట్టి 22-2-5 ల్కు దావాచేయగా ప్రతివాదికి దావా నోటీసు నిమిత్తం ది 2-3-25 తేదీకి వాయిదా వేసివారుగాన సభకు వాయిదా నాడు 11 గంటలకు ప్రతివాది హాజరుఅయి ఆక్షేపణలు తెలుపుకొననియెడల యక్కపార్టీ చేసి దీక్షయివ్వబడుననియందు మూలముగా తెలియపరచడమైనది.

కె. వి. హనుమంతరావు

వాదితరపున క్షీడరు.

ఆంధ్రపత్రిక

1925-వ సం॥ జనవరి నెల 23-వ తేది

శుక్రవారము

బిటీషుపత్రికల ఉల్లాసము

రీడింగు ప్రభువు గారి ప్రసంగముగాంచి, బిటీషుపత్రిక లేమి, హిందూదేశమందలి ఆంగ్లో హైందవపత్రిక లేమి మితిలేని యల్లాసము జూపుచున్నవి. ఈ సంగతినిగాంచి, రీడింగు ప్రభువుగారు సంతసించిన సంతసించెదరుగాక. కాని తమ భ్యాతికిని, బిటీషు ప్రతిష్ఠకును తీరని భంగము వాటిల్లెననిమాత్రము త్వరలో వారు గ్రహించకబోదు. లా, ఆర్డుల పేరుతో నిర్బంధవిధానమును సమర్థించుటయు, సర్టిఫికేట్లు ప్రయోగమును కొనియాడుటయు, ప్రజల కేమాత్రము రుచించజాలవు. భావ్యభివృద్ధిగూర్చి వారి కేమాత్రము విశ్వాసము గలిగించజాలవు. లండను ప్రెస్సుపత్రిక పొగడగావించినచో, తానేదియో లోపము జేసి యుండవలెనని, కీర్తిశేషులగు జాన్ బైట్ గారు తలచుచుండెడివారట. అటులనే ప్రెస్సుపత్రిక రీడింగు ప్రభువుగారి ప్రసంగమును కొనియాడుచున్నపుడు, దానియందు లోప ముండితిరునని గ్రహించవచ్చును. మాంటుఫర్డు సంస్కరణములను సఫలపరచుటయే బిటీషు వారి యుద్దేశ్యమని, లండను ప్రెస్సుపత్రిక వ్యాఖ్యానము జేయుచున్నది. ప్రజల జన్మన్వాతంత్ర్యములకు భంగము కలుగజేసి, శాసనసభల తర్వాతములను మూలద్రోసి, ప్రజేచ్ఛను తృణీకరించుచుచేతనే సంస్కరణములు సఫలమగునా? ప్రెస్సుపత్రికకు సంతసము గలుగజేసినది, నిర్బంధ విధానము దప్పు పేరొందుగాదు. సంస్కరణములు నిర్బంధములను పెంపొందించువరకే, ప్రెస్సుపత్రికయు ఉప్పొంగుచుండును. రీడింగుప్రభువుగారి బోలు బుద్ధికుశలుడు యిట్టి కార్యమునకు గడంగుట, ఇంగ్లండుకు దురదృష్టమని భావింపవలయును.

ప్రెస్సుపత్రిక స్వరాజ్యపక్షమువాని భయపెట్టుచున్నది. స్వరాజ్యపక్షమువారు ప్రభుత్వము వానికి తోడ్పడనియెడల, వారికి విప్లవకారులతో సంబంధముగలదని రూఢియగునట. ఆసంగతి తేలునుగాన, యీమారు జరిగెడి డిల్లీ శాసనసభ చాలముఖ్యమయినదని ప్రెస్సుపత్రిక భావించుచున్నది. ప్రెస్సుపత్రిక బెదిరింపులవలన, స్వరాజ్యపక్షము వారు తమధర్మమును విడనాడజాలరు. భారతీయులందువలన సంస్కరణముల నామోదించజాలరు. డెయిలీమెయిలు మార్నింగుపోస్టు పత్రికలు ప్రెస్సుపత్రిక కన్నను తీవ్రవ్యాఖ్యానముల గావించుట వింతగాదు. ఈ పత్రికల స్వభావము నెరిగినవారి కెవరికిని, ఆశ్చర్యము గలుగనేరదు. కాని, యిట్టి సంకుచితాతాచమములుగల పత్రికల మెప్పునెందెడి దుస్స్థితి రీడింగుప్రభువుగారికి చేహునందులకు మాత్రము, విచారముగలుగకమానదు. మార్నింగు పోస్టుపత్రికకు నిర్బంధప్రయోగము విలిమిరిన

సంతసము గలిగించినది. అప్పుడే అదృతఫలితములు గనుపించుచున్నవట. రాజద్రోహము తలవాల్సినదట. రాజభక్తి మరల తలయెత్తుచున్నదట. కాని నిర్బంధవిధానము కొనసాగిన కొలదియు, ప్రజలలో నశాంతి మిక్కుటమగునుగాని తగ్గనేరదని, మార్నింగుపోస్టు యంతవరకును గ్రహింపదయ్యెను. ఈపత్రికలు సత్యము నేన్నటికిని గ్రహింపజాలవు. అనుభవములవలననయినను గుణపాఠమును నేర్చుకొనజాలవు.

ఈజ్ఞప్తుకును ఇండియాకును డెయిలీ మెయిలు పత్రికపోల్చి జూపుచున్నది. కాని ఈజ్ఞప్తుదేశములో నిర్బంధప్రయోగమువలన శాంతిగూడిరెనా? జగ్గుల్ పాపాగారి పలుకుబడి తగ్గెనా? మితవాదులను లేవదీసెడిప్రయత్నము సఫలమయ్యెనా? మితవాదులప్రభుత్వము నెలదినములయినను కొనసాగలేదు. మరల ఎన్నికలు జరుగక తప్పనయ్యెను. ఈజ్ఞప్తు, ఏరైండులందు విఫలమయిన దండనపద్ధతి హిందూదేశమునందు విజయముగాంచుననుట వట్టి బేలతనముదప్ప వేరుగాదు. ఈజ్ఞప్తులో తగినకాఠిన్యమును బిటీషువారు జూపకుండుటచే, హిందూదేశమునందుగూడ అలుసయినదట. ఏమి యీ పేతువాదము! డెయిలీ మెయిలుపత్రికకే యిది తగియున్నది. ఈపత్రిక సూచించెడి ప్రతిక్రియలేమి? సంస్కరణములు విఫలమయ్యెను గాన వానిని తొలగించవలెను. సివిలునర్వీసునందును, పోలీసు నర్వీసునందును, భారతీయోద్యోగులు చాలమంది ప్రవేశించుచుండుటచే, బిటీషుప్రభుత్వాధారము లకే భంగము వాటిల్లుచున్నదట. అందుచే యిట్టి పనుల నింతటితో కట్టిపెట్టవలయును. కన్సర్వేటివు ప్రభుత్వ పరిపాలనలో డెయిలీమెయిలు కోర్కెలు సఫలమయిన గావచ్చును. సంస్కరణములను త్వరలో దీనివై చెదరని, సాటర్డ్ రివ్యూపత్రిక యిదివరకే జ్యోప్యము గావించినది. అది సఫలమయిన నాశ్చర్యముండదు.

బెంగాలు ఆర్డినెన్సుపట్ల ఆమోదము జూపుచున్నది కన్సర్వేటివు పత్రికలేగాదు. లిబరలుపత్రికలు సయితము తుద కట్టి దృక్పథమునే జూపుచున్నవి. నిర్బంధములను ప్రయోగింపవలసి వచ్చినందులకు చింకించుచున్నను, రీడింగు ప్రభువుగారి కిది తప్పనయ్యెనని యీపత్రికలు సమర్థించుచున్నవి. డెయిలీ న్యూస్పత్రికా వ్యాఖ్య యందుకు నిదర్శనము. నిర్బంధవిధాన మవసరమయినను, యంతటితో ఆశాంతి యణగిపోదనియు ప్రజాభిప్రాయమును సంతృప్తిపరచుటకు సౌమ్య మార్గముల నవలంబించవలయుననియు, డెయిలీ న్యూస్పత్రిక హెచ్చరించుచున్నది. కాని, యిట్టి ఆకునకందని పోకను పొందని యభిప్రాయముల నెవ్వరాదరింతురు? ఆస్వాల్డు మాస్లేగారు చెలిపినటుల, ఇంగ్లండునందెపుడు ఎంచదగిన పక్షములు రెండేగలవు. అవి కన్సర్వేటివు లేబరుపక్షములు. లిబరలుపక్షము దాదాపు కన్సర్వేటివులలో గలిసిపోయినటులనే ఎంచవచ్చును. ఏకారణముచే సయినను లిబరలు పక్షము నందు ఉదాహరణలు కొందరున్నయెడల వారు లేబరుపక్షమునందు జేరుట సహజము. కన్సర్వేటివు పరిపాలనము నిలిచియుండువరకు, ప్రస్తుత పరిస్థితులు మారునని దోచదు. కాని,

లేబరుపక్షమువారు మాత్రము నిర్బంధవిధానమును తొలగించి, వెంటనే స్వపరిపాలనము నిచ్చుటకు సమ్మతించురా? పూర్వానుభవము ఎట్టి యాశ కెడమిచ్చుటలేదు. ప్రస్తుత నిర్బంధవిధానమునకు, లేబరుమంత్రియగు ఆలివియరుప్రభువు గారే సమ్మతించరని, రీడింగుప్రభువుగారికివల ప్రసంగించిరి. ఈ సంగతినే కన్సర్వేటివు మంత్రి యను పదేపదే యుదహరించుచున్నాడు.

ఇట్టిస్థితిలో లేబరుపక్షము ఎక్కుడు ఉదారముగ ప్రవర్తించునని యూహించుట కేటులసాధ్యమగును? అధికారవర్గపు సలహాల సత్రికమించుటకు లేబరుపక్షము వారు ను సాహసింపకున్నారు. ప్రస్తుతస్థితిగాంచి లేబరుపత్రికయగు డెయిలీ హెరాల్డుపత్రిక విచారపడుచున్నమాట నిజమే. కాని డెయిలీ హెరాల్డుపత్రికాధిపతులగు లాన్సుబరీగారి యభిప్రాయముల నామోదించు వారు కొలదిమందిమాత్రముగలరు. అధికారములేని సమయమున లేబరుపక్షమువా రెక్కుడుసానుభూతిని జూపినను, పరిపాలనాభాధ్యతను వహించునపుడు ఇతరపక్షములతో నేకీభవింతురు. బిటీషుపత్రిక లొకవంక తోడ్పడుచుండ, వేరొకవంక అసహాయకార్యక్రమ మడుగునబడియుండ, రీడింగుప్రభువు ప్రభుత్వము నిర్బంధవిధానమును కఠినముగ కొనసాగించుటయు, దానిని నిర్భయముగ సమర్థించుటయు, సహజమే. బెంగాలు ఆర్డినెన్సుగూర్చి సామాన్యశాసనసభలో చర్చించుట కొకదిన మవకాశ మొసగెదమని ప్రభుత్వమువారు సూచించిరి. ఇందువలన గలిగెడి యధికలాభ ముండదు. అసభికారసభ్యులు తమ పేతువులను చెలిపెదరు. అధికారసభ్యులు మామూలువాదమును గావించెదరు. ఉభయపక్షములవారి తరపునను మరొకొన్ని ప్రసంగములు జరుగును. ఉపన్యాసములతో పత్రికలు నిండును. మరొకొంత కాలయాచన జరుగును. అంతియగాని ప్రజాభిప్రాయమును అధికారులు గౌరవించుట కల్ల. నిర్బంధశాసనమును ఉపసంహరించుకొనెదరను ఆశ వ్యర్థము.

బెల్గాంకాంగ్రెసుపక్ష: అసంతరము

బెల్గాం కాంగ్రెసుపక్ష ముగిసి దాదాపు నెలదినము లగుచున్నది. అప్పటినుండియు నాయక శ్రేష్ఠుడగు గాంధీమహాత్ముడు విశ్రాంతియచునకి యెరుగక, కాంగ్రెసు తీర్మానములను సఫలపరచుటకు కృషి నలుపుచున్నాడు. రాటమనిన ఎరుగనిప్రముఖులచే రాటముద్రిష్టించుచున్నాడు. పలువురనుండి నూలు వడికెడమచు వాగ్దానములకై కొనుచున్నాడు. అంత్యజలను సమీపించి, వారి కుత్సాహము గలిగించుచున్నాడు. దీనజనబాంధవుడను నామమును సార్థకము గావించుచున్నాడు. ఇట్టి యమూల్యమగు సేవ జేయుచున్నందులకు, కొందరు దురభిమానుల తీవ్రాగ్రహమునకు సయితము గురియగుచున్నను, మహాత్ముడు సాత్వికగుణాతిశయమువలన దానినెల్లనుసమయచున్నాడు. కోహటు హిందూ మహమ్మదీయ సంయోగమునకై మహాత్ముడు గావించిన ప్రయత్నములు సఫలమయినవి. రీడింగుప్రభువుగారి మన్ననకుగూడ పాత్రమయినవి. నేడు డిల్లీలో జరిగెడి

సర్వ పక్ష సమావేశమునందు జాతీయసభ్యులు గురునానాయక, వివిధసంఘముల యాశయములకు సమన్వయము గురునానాయక విశ్వసించెదము. ఇట్టి విశ్వాసమునకు మహాత్ముని ఆద్యుల శక్తియే కారణము. పైకి వివిధసంఘముల కోర్కెలెంతదూరములుగను పరస్పర విరుద్ధములుగను గనుపించినను, మహాత్ముడు వానియందలి సంయోగ సూత్రమును కనిపెట్టగలడు. ప్రజల హృదయములలో ప్రేమ రసమును పల్లవించజేయగల శక్తి మహాత్మునియొద్దనే గలదు. ఏతద్రసానుభవము గాంచినవారు, వైషమ్యభావమును జూడబారు. రాటము, హిందూ మహమ్మదీయసభ్యుల, ఆస్పృశ్యతా నివారణము, యీ మూడువిషయములపై గాంధీమహాత్ముడి సంవత్సరమున తన శక్తిని వినియోగింప సమకట్టెను. మహాత్ముడు పృథ్వీ, కార్యదీక్ష సత్యంతాత్మరముతో కొనసాగించుచున్నాడు. కాంగ్రెసుపై నను, మహాత్మునిపై నను విశ్వాసముగలవారు మహాత్ము ననుకరింపవలదా? తడిపు సేయుట న్యాయమగునా? ప్రథమ కరవ్యము కాంగ్రెసునందు సభ్యుల సభికముగ జేర్చుట. ఎందరను జేర్చిన, అంత యధికముగ నూలుదయారగుచుండును. రాటపు సందేశము వ్యాప్తిజెందుచుండును. విదేశవస్త్ర బహిష్కార మీ సంవత్సరము పూర్తిగావలయుననిన, స్త్రీపురుషులెల్లరును రాటమును చెట్టులు ముఖ్యము. సాధ్యమగునంతవరకు విరేల్లరును కాంగ్రెసుసభ్యులుగ చేరుట యావశ్యకము. ఇందుకు నిరంతరకృషి జరుగవలయును. ఇంకను నూలు చందా లాభకరమాగాదా, అది సభ్యమా అనభ్యమా, ఇత్యాది చర్చలలో కాలము గడుపు వారు కొందరుకలరు. విదేశవస్త్ర బహిష్కారము కన్నను, భూమిసీస్తును తొలగించుట ఎక్కువనరమని యొకపత్రిక యధిక్షేపించెను. కావచ్చును. కాని, ఐస్కూలభారము తొలగుటకు మార్గమేమి? స్వరాజ్యసిద్ధియేకద. స్వరాజ్యసిద్ధికొరకే రాటమును ఆప్వవలయుననియు, జాతీయసంయోగమును బలపరుపవలయుననియు, మహాత్ముడు కోరుచున్నాడు. ఇట్టి కుశ్యంకలవలన కాలయాపనదప్ప వేరు లాభముండజాలదు. నిర్మాణ కార్యక్రమ నిర్వహణము గూర్చి ఉపేక్షవహించుటచేతనే, అనహయాద్యమ మిదివరకు క్షీణించెను. వాదప్రతివాదములును, అంతఃకలహములును ప్రబలజౌచ్చెను. దేశదుస్థితిగాంచియే గాంధీమహాత్ముడు దేశబంధుదాసుగారితో బడంబడిక జేసెను. ఆ యొడంబడిక బెల్గాంకాంగ్రెసులో స్థిరముపబడెను. ఈ యొడంబడికయుక్కి ముఖ్యోద్దేశ్యము కార్యదీక్ష ప్రబలుటయు, ఐకమత్యము బలపడుటయుదప్ప వేరుగావు. అట్టిస్థితిలో ఇంకను స్వరవాదములతో కాలముగడుపుట న్యాయమగునా? పక్షాభిమానముల నింకను ముందుకు దెచ్చుట పాడియా? ఈసమయమునం దెల్లల నడుచుకొనవలసినదియు గ్రహంపదలచిన, మహాత్మునే మార్గదర్శకునిగ గైకొనుట ముఖ్యము. కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును నిర్వహించుటయంద్రమత్తులై పాటబడుటదప్ప వేరుకార్యము గనుపించదు. నిర్మాణకార్యక్రమ నిర్వహణము, మూఢ విశ్వాసమునకు ఫలితమని ఎంచజనదు. ఇది రాజ

కీయకార్యక్రమముగాదను నిరరకవాదము నామోదింపజనదు. కాన్సిల్లో జేర్చటవలన లాభము గలదా లేదాయను వివాదమును బై క్షీయ నిపుడు బనిలేదు. కాన్సిల్ల వలన నినుమంతయు ప్రయోజనము గలుగలేదని, ఇండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ గారిటీవల చాటిరి. అందుకునిదర్శనము, బెంగాలు ఆర్డినెన్సు చట్టమును సర్టిఫై జేయటయే. శాసనసభ్యులెంత వలదనిన సేమి, లిట్టనుప్రభువుగాను తమపంతమునే కొనసాగించుకొనిరి. రాజప్రతినిధియు ఇండియా మంత్రియు వారిచర్యను మార్పించిరి. ఇందుకు జెప్పదగినజవాబు నిర్మాణకార్యక్రమ నిర్వహణమేగద. ప్రజలు స్వశక్తినుపయోగించి ఇష్టకామ్యార్థసిద్ధిని బడయగలరని, ప్రపంచమునకు చాటుట ముఖ్యము. లేనియెడల వాడిమాటల నెవరును గారవింపరు. వాడితీర్మానముల నెవరును లక్ష్యపెట్టరు. దేశబంధు చిత్తరంజనదాసుగారు సయితము గ్రామ పునర్నిర్మాణమునకు ప్రజలు పాటుబడవలయునని హెచ్చరించుచున్నారు. అందకొరకై ధనమును ప్రోగుచేయుచున్నారు. కాన్సిలు వెలుపల ప్రజల శక్తిసామర్థ్యములు వెలువడుచున్నగాని, కాన్సిలు తీర్మానములకు విలువయుండదు. అందుచే కాంగ్రెసునందలి ఉభయపక్షములవారేగాక, వితవాదులు సయితము నిర్మాణ కార్యక్రమము కొనసాగుటకై చేతులగలిపి పాటుబడుట శ్రేయస్కరము. అన్నిమూలలనుండియు సంయోగ వాంఛ ప్రతి ధ్వనించుచున్నది. రాజకీయ, సాంఘిక సంయోగ మవసరమని, దేశస్థితి తెలుపకనే తెలుపుచున్నది. ఇందుకొరకై తమశక్తిని భారబోయువారెల్లరును ధన్యులు. గాంధీదాసు ఒడుబడిక దేశపు సత్వరాభివృద్ధికి మిత్రులైన అవకాశ మొసగుచున్నది. బెల్గాం కాంగ్రెసు తీర్మానములు సఫలమగు గాక!

కరెన్సీచట్టము

ఆర్థికసభ్యులగు సర్ బేసిల్ బ్లాక్లెబుగారు మాతన కరెన్సీచట్టమును ప్రవేశపెట్టిరి. పేషరు కరెన్సీయందు నిలువజేయదగిన సొమ్మును నూరు కోట్లవరకు పెంచవలయునని, యీచట్టము ప్రతిపాదించుచున్నది. ఇందువలన ద్రవ్యపు చిక్కులు దొలగుననియు, మారకపురేటు త్వరితగతినీ మార్పు జెందకుండ నుండుననియు బ్లాక్లెబుగారు రూపించుచున్నారు. బ్లాక్లెబుగారి యూహ లెంతవరకు కొనసాగునో జెప్పజాలము. కరెన్సీపండితుల సిద్ధాంతము లెప్పటిప్పటికి తారుమారగుచున్నవి. రూపాయిమారకపురేటును 2 పిల్లింగులకింద స్థిరపరచ వీలుగలదని, నెనుకటి కరెన్సీకమిటీవారు ప్రచురించిరి. భారతీయసభ్యులగు సర్ దాలాల్ గారు మాత్రము భిన్నాభిప్రాయమును సూచించిరి. మారకపురేటును ఒక పిల్లింగునాల్గు పెన్నీలుగ నిర్ణయించుట. లాభకరమనియు, మిగిలిన యూహలు కేవలము ఆకాశవంచాంగములనియు సూచించిరి. తుదకు దాలాల్ గారియూహయే నిజమయ్యెను. రూపాయి ఒకప్పడయినను 2 పిల్లింగులుగ నిలిచియుండకపోయెను. 2 పిల్లింగులయూహ కేవలము కల్పితమని బ్లాక్లెబుగారిచు నుడువుచున్నారు. వీరి యూహప్రకారము కరెన్సీకమిటీ

వారి యభిప్రాయములు నిరాధారములని విదితమగును. పరిస్థితు లెట్లున్నను, సర్వసంభ్యుల వేతనాదులను నిర్ణయించుటలోమాత్రము లీ కమిషను వారును ప్రభుత్వమువారును 2 పిల్లింగులరేటునే స్థిరపరచిరి. ఇందువలన హిందూదేశమున కెంతటిధన సప్తముగలదో యూహించుట సులభసాధ్యము. రూపాయి మారకపురేటును స్థిరపరచుట యపాయకరమని, బ్లాక్లెబుగారి యభిప్రాయమును నుడువుచున్నారు. ముందెన్నడో మరియొక కరెన్సీకమిటీ నియమింపబడునట. ఆ కమిటీ వారు రేటును స్థిరపరచెదరట. వారికయినను ఇక్కార్యము సాధ్యమగునా? బ్లాక్లెబుగారు సూచించిన మార్గమును సర్ పురుషోత్తమదాసు తాకూరుదాసుగారంగీకరింపరయిరి. ఎదునైదుకోట్ల కరెన్సీ సభికముగ దయారుజేసినను, సరిపోవదని, పురుషోత్తమదాసు గారధిక్షేపించిరి. హెచ్చుకరెన్సీ శాశ్వతముగ వలయునని, వీరియుద్దేశ్యము. బ్లాక్లెబుగారి చట్టమును విచారించుటకు స్వల్పావకాశ మొసగబడెను. ఏమియు లేనిదానికన్న కొంత యైనను మేలను రీతిని, బ్లాక్లెబుగారిచట్టము తుద కంగీకారము బొందునని యూహించెదము.

ఆర్థిక విచారణ

ఐస్కూలవిచారణను ముందు ప్రారంభించి పిమ్మట ఆర్థికవిచారణను కొనసాగించుటకు ప్రభుత్వమువారు తలపెట్టుట కడువిచిత్రము. ఈపద్ధతి బంజీవెనుక గుఱ్ఱమునుకట్టినటువలె నుండును. ఈ సంఘమునకు సర్ యం. విశ్వేశ్వరయ్యగారి సభ్యత్వముగ నియమించుట కొంతవరకు సంతృప్తికరముగ నున్నది. కాని మిగిలినసభ్యుల నామములు విశ్వాసమును పురికొల్పజాలవు. ఇండిత హరికిషను కాలుగాడు లీకమిషనులో సభ్యులుగ బనిచేసిరి. మూడవవారు బర్నెటువార్డుగారు. వీరికన్నను సమరులును, అనుభవజ్ఞులును, ఆర్థికపరిజ్ఞానులు నగు సభ్యులు లభింపలేదా?

నేపాలు మహారాణి (రాజమాత) గారు దక్షిణ తీరయాత్ర

నేపాలు మహారాజావారి తల్లిగారు దక్షిణదేశమున తీర్థయాత్రకు బయలుదేరి చెన్నపు:వచ్చి యిటనుండి మధుర వెళ్లింజనరలు కేసరి మమ్మదు బహదరు, తల్లిసెంటు కల్లులు చంద్రజంకుగార్లును పరివారమును మహారాణీ గారితో గూడ వచ్చిరి. వారు మధుకలో మీనాక్షి దేవాలయమున కేగి సందర్శించిరి. అర్చకులు వారికి పూర్ణకుంభము సమర్పించిరి. వారట నుండి రామేశ్వరము వెళ్లిరి.

బ్రిటనుదేశమున పెండ్లిండ్లు

పురుషులకంటె స్త్రీలు హెచ్చుగానున్నారు 1922 వ సంవత్సరాంతమునకు యంగ్లాండు క్షేత్రములలో జనసంఖ్య 47,747,100. వారిలో 22,914,587 మంది పురుషులు, 24,832,513 మంది స్త్రీలు. పురుషులకంటె స్త్రీలు 1,917,926 మంది హెచ్చుగానున్నారు. 1922 సంవత్సరాంతమునకు 1,997,054 మంది మాత్రమే హెచ్చుగానుండిరి. 1928 సంవత్సరాంతమునకు మరి 20,872 మంది హెచ్చిరి. 292,408 వివాహములు జరిగినవి. వరులలో 12,418 మంది 21 ఏండ్లకు లోపు వయసుగల బ్రహ్మచారులు. 15 ఏండ్లయూవని 18 ఏండ్లయూవకు పెండ్లియాడెను. 15 ఏండ్ల యూవకుల స్త్రీలకు 26 మందికి వివాహమైనది. 15 ఏండ్ల స్త్రీ యొకతె 32 ఏండ్లవానిని పెండ్లియాడెను. 16 ఏండ్ల స్త్రీ ముయొకతె 70 ఏండ్ల వానిని పెండ్లియాడెను. 98 ఏండ్ల వాడికడు ఒక స్త్రీని పెండ్లియాడెను. (మదరాసు మెయిలు)

విదేశవార్తలు

భారతదేశములో నిర్బంధ విధానము

లాభములేదు-అల్లరులను అడంచజాలదు

రీడింగు ప్రభుని విధానమును ఖండించుట

లండన్, జనవరి 21:— డిల్లీలో నేటియుత్తమున

రీడింగు ప్రభు విచ్చిన యువస్వామిని నేటి వార్తాపత్రికలన్నియు ప్రాముఖ్యముగ ప్రస్తావించుచు బెంగాలు దౌర్జన్యములపై బీభత్సముగ నున్నదని చెప్పిన విషయమును వ్యక్తీకరించుచున్నవి.

డెయిలీ న్యూస్

పత్రిక ఇట్లు నుడువుచున్నది:— బెంగాలులో బీభత్సముగ నుండుటచే పరిస్థితులు భయంకరముగ నెదుర్కొనుటచే ప్రభుత్వమువారు అధికారమును అమలుజరుపవలసివచ్చెను. అసలు సుస్వభావమును, ఉదారభావమును గల్గియున్న ప్రభుత్వములుగూడ దౌర్జన్యము నెదుర్కొనుటకు ఎక్కువ నిర్బంధము నవలంబించవలసివచ్చెను.

కాని ప్రభుత్వమువారు గొప్పతప్పు నొనర్చిరి. ఇట్టినిర్బంధములు తామనుకున్న పరిస్థితులను మాన్పనకుండుటకై తీర్థము. ప్రస్తుతసంస్కరణములు భారతీయులకు నామమాత్రాధికార మొసగినవి. భారతీయులు ఆత్మగౌరవముగలారు. ఉన్నతాశయ పూరితులు. అట్టితరీ తమజాతివారి శుష్కసంస్కరణములకే తగినవారమని ఎట్లు ఒక్కొక్కని మిన్నకుం డెదరు?

భారతీయులు తమ కష్టమునుగూర్చి దౌర్జన్యముగనే చెప్పిండు. అయ్యది అనమంజనముగనే యుండనిండు. అయ్యది వారికి తగదేయనుకొండు. అయినప్పటికిని ఈ సంస్కరణముల కెట్లు అంగీకరించెదరు? భారతీయులు తమ స్వంతస్వవహారములను పరిపాలనమును నిర్వహించుటకు క్రమేణానెమ్మదిగ జాగ్రత్తగ మనదగ్గరనుండి సేర్పుకొనవలెనన్న వారికి కోపమురాదా? అట్టి సందర్భములందేసి వారు అనుమానపడరా? నమ్మమన్నమనల నెట్లునమ్మగలరు? ఆ సందేయము, అనుమానము మనయందుండుట అన్యాయమేగాని ప్రస్తుత సందర్భములందేసి వారట్లు అనుమానముపడుట నహజము. ఈ అనుమానము తొలగింతుల ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నించిరిగాని భారతదేశ భాగ్యదయము అంధకారబంధురమై యుండును. అధమము మాంటుఫర్టు సంస్కరణ విధానమునందున్నట్లులైన ఆ భావమునైన పట్టుదలతో నిదానముగ అమలుజరిపిన బాగుండును. అట్లయిన చేయవలెను.

డెయిలీ టెలిగ్రాఫు

పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:—రీడింగు ప్రభుని విధానము ఒక్కటే ఈ అల్లరులకు సాధనము. అదే సరియైనది.

డెయిలీ హెరాల్డు

భారతదేశ పరిపాలకులు భారతీయుల హృదయము నెరుంగజాలరైరి. వారియెడల సానుభూతి జూపలేదు. సమాన ప్రతిపత్తితో వర్తకులతో భారతీయులతో మార్పులనుగూర్చి చర్చించుటకు పూనుకొనక నిరాకరించుట విచారకర మనుచున్నది.

డెయిలీ మెయిలు

రాజప్రతినిధిచర్యను ఆమోదించుట

ప్రస్తుతము ఇండియాలో చరించక నిర్బంధ విధానమున ప్రవేశ బెట్టుట వ్యక్త కర్తవ్యము. ఈజిప్టు వలెనే చుట్టూరూడే జేయవలెను. మాంటెగు విధానము ముప్పుతో

గూడుకొన్నది. భారతదేశమునకు పరిపడని ప్రభుత్వవిధానము అంతరించినది. పూర్వము బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు అన్నిటికిని లోబడుటచే ఈ ఫలితము లన్నియు గల్గిచున్నవి. భారత దేశములో జూచుచున్నారము. భారతదేశ కుట్రదారులకును తెలియక పోలేదు. ఈజిప్టులో ఆవెంబీ ప్రభువు ఈజిప్టు ప్రభుత్వమునకు హెచ్చరికను దెలియజేసినను సర్దారు మాత్రుడగుట మానలేదు. ఇంతవరకు దాని కెవరును శిక్షితులుగాలేదు. ఈజిప్టులో గన్పించు దౌర్జన్యము భారతదేశములో ప్రతిబింబించుచున్నది. రీడింగు ప్రభునకు చాల కష్టమగుచున్నది. పోలీసు సివిలసర్వీసు భారతముయ మగుచుండుటచే బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునకే ఇండియాలో ముప్పు వచ్చునట్లున్నది. భారతీయులను నియమించుట మానవలెను.

లండన్, జనవరి 22:—

టైముస్

పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:— సంస్కరణ చట్టము ప్రకారము భారతదేశములో రాజ్యాంగాభివృద్ధి సాధ్యమగునాయని ఆలోచింపవలసి యున్నది. సంస్కరణములు జయప్రదముగ జరుగునటుల జేయుటకే బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నించుచున్నారని రీడింగు ప్రభుని యువస్వామి వ్యక్తీకరించుచున్నది. ఇంతవరకు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి ప్రయత్నములు ఉద్దేశ్యము ప్రతికూలభారతీయుల చర్యవలన భగ్గుమైనవి. స్వరాజ్యవాదులను ముఖ్యముగ సఖ్యభావముతో ప్రవర్తింప వలెనని రాజప్రతినిధి చాలవరకు గోరెను. బెంగాలు విప్లవ ఉద్యమమును అంతరింపజేయుటకు తప్పక ఇష్టము వచ్చినటుల ప్రభుత్వము జేయకతప్పదని రీడింగు ప్రభువు తెలియజేసెను. స్వరాజ్యవాదులు ప్రభుత్వమునకు ఈ విప్లవమును అడంచుటకు తోడ్పడనిచో శ్రుతి మించిపోవుననియు ప్రపంచమంతయు ఈ యుద్యమమునకు స్వరాజ్యవాదులు సానుభూతిని జూపుచున్నారనియు నువ్వక్తమగును. ఈ సభ చాల ముఖ్యమైన దనుచున్నది.

మాన్సింగు పోస్టు

పత్రిక ఇట్లు వాక్కునుచున్నది:— పరిస్థితులబట్టిమాడ రీడింగు ప్రభుని యువస్వామి అంతఃభారముగ గన్పించెను. ఇట్లు క్రొత్తగ మేల్కొంచి ఇండియా ప్రభుత్వము నిర్బంధమును ప్రయోగించుటచే అప్పుడే మంచిఫలితములేర్పడుచున్నవి. ప్రభుభక్తిపరామర్శిత ఇంకొకసారి తలపెట్టుచున్నది. రాజప్రతినిధి క్రమముగ తగ్గుచున్నది.

జనీవా ఒడంబడిక

సామ్రాజ్యసభను వదలుకొనిరి

లండన్, జన 21:— మంత్రవర్తనవారు జనీవా ఒడంబడికను చర్చించిరి. దొమినియనులతో తంతిమాలముగ ఆలోచించుచు మంత్రవర్తనవారే ఒడంబడికవిషయమై వ్యవహరించెదర.

బ్రిటిషు వర్తకము

మరల స్వస్థతగాంచుట

లీ పెట్టె, జన 21:— శార్లే-బ్యాంకు అధ్యక్షు డిల్లీ తెలుపుచున్నాడు. అంతర్జాతీయ వర్తకములో అభివృద్ధిని గాంచుచున్నారము. యుద్ధము పూర్వముకంటె ఇప్పుడు మనప్రపంచక ఎగుమతి వర్తకము చాల హెచ్చినది. బంగారు నాణెములలో వర్తకమును జరుపుటకు వీలగును. అవసరమున్నచో ఆమెరికనులు మైత్రితో సహకారమునర్పెదరు. అందుచే లండనులో కాసుల చెలామణిని ప్రారంభించువిషయమై ఆలోచించవలెననిరి. అంతర్జాతీయ మిత్రమండలి ఋణములు ముందు అంతర్జాతీయమిత్రమండలిచ్చు విషయమును పరిష్కారముజేయగల్గును. ఈ విషయమై ఏదైన ఏర్పడినచో లండనులో కాసులు అమలులోనికి వచ్చుటకు వీలగును. సమృద్ధముగలుగును. యుద్ధము అయినతరువాత ప్రపంచములో అందరును ధరలను ఒకటిగజేయబ్రయత్నించుచున్నారు. దీనికి కాసులచెలయే ప్రధాన మనుచున్నారు. ప్రపంచములో ధరలు స్థిరముగ ఏర్పడుటకు లండనులో అన్వరణముగ కాసుల ప్రచారము అవశ్యము దీనికి ఇది ముఖ్యము.

ఆఫ్-సోవియటు ఒడంబడిక

కాబూలురాయభారములు

లండన్ జనవరి 19:— ఆఫ్ సోవియటు వర్త

కపు టూడంబడిక విషయమై కాబూలులో రాయభారములు ప్రారంభమైనవని రీగా టైంస్పత్రికా విలేఖం తెలుపుచున్నాడు.

పెంచివర్తక రాయభారులు

జపాను కేగుట

లండన్ జనవరి 18:— జపాను వర్తకము నంతను పశ్చిమ చుక్కనుటకు ప్రాంసు ప్రబలప్రయత్నములను జేయుచున్నదట ఫిబ్రవరీలో ఈపని నిమిత్తము ప్రభుత్వమువారు కొందరిని పారిశ్రామిక వర్తకానుభవము గలవారిని జపానుకు బంపుచున్నారట.

ట్రాట్స్కి పలుకబడి అంతరించుట

లెనిన్ సిద్ధాంతములకు ప్రతికూలు డనుట

మాస్కో జనవరి 19:— తానెంతమాత్రము లెనిన్ సిద్ధాంతములకు వ్యతిరేకముగ బోవలంపలేదనియు లెనిన్ గారిని తృప్తికరించలేదనియు ట్రాట్స్కి గారంపిన లేఖను కమ్యూనిస్టు కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు చదివిరి. ట్రాట్స్కి-రోజులు అధికారము అయిపోయినదనియు మనకు విప్లవ యుద్ధసభలో సానుకు ఉండరాదనియు తొలగవలసిగోజులు వచ్చెననియు తనకా పూర్వీక తప్పించలేదనియు తెలియజేసెనట. ట్రాట్స్కి గారు మాటిమాటికి బోలిషివిజమును ఖండించుటచే ఆయనపై ఈతీర్మానము జేయుటవసర మాయెనని కార్యనిర్వాహకమ్యూనిస్టు వర్గమువారు నిశ్చయించిరి. సోవియటు ప్రభుత్వ విధానమున రైతులకు, కాపులకు నమ్మకము బోవునటుల లెనిన్ సిద్ధాంతములకువ్యతిరేకముగ ట్రాట్స్కి గారు ప్రవర్తించిరట. ట్రాట్స్కి గారు యథాలాభముగ బోబడిరేగాని తమ తప్పులను ఒప్పకొనలేదనుచున్నారు.

బొకారా తిరుగబాటు

ప్రతికూల సోవియటు ప్రచారము

లండన్, జనవరి 20:— బొకారాలో ముఖ్యముగ మాచిన్సి జిల్లాలో ప్రతికూల సోవియటు ప్రచార మేర్పడెననియు ఇచట విప్లవకారులు ప్రజల నందరిని సైన్యములో జేర్చిరనియు ఈ తిరుగబాటును నిర్వాహ్యముగ అడంచుటకు సోవియటు సేన లంపబడెననియు తెలియుచున్నది.

సూడాను సంరక్షక సైన్యము

క్రొత్తకమిషనుల నిచ్చుట

కార్టూం, జనవరి 21:— సర్ జిప్రే ఆర్చర్ ఆన్లు రామన్ లగ్గర సైనికులనుజూచి 20 బ్రిటిషు వారికిని, 51 ఆరబ్బులకు సూడాను అధికారులకును కమిషనుల నొసగిరి. వీరందరును ప్రభుభక్తిని జూపిరి.

ఈజిప్టు రాచకీయపరిస్థితులు

సిద్ధిపాపాగారి ప్రకటనము

కెయిరో, జనవరి 19:— సాధ్యమైనంత త్వరలో ఎన్నికలు జరుగవలెనని ప్రభుత్వమువారు తెలిచినను ఎన్నికపట్టిలు తయారు గాకపోవుటచే ఆలస్యమాయెను. ఇది ఆఖరువాయిదా. ఎన్నికలు ఇకమీద ఆపుజేయబడవు.

పరిస్థితులు ఇప్పుడు చాలవరకు అభివృద్ధి జేరినవి. విద్యార్థుల అల్లరులు ఇక ముందుండవని ప్రభుత్వమువారు తెలంచుచున్నారు.

ప్రభుత్వమువారు కఠినచర్య నవలంబించుటయే దీనికి కారణము. ఎన్నికకాలమున అంతయు నెమ్మదిగ నుండవలెను. అల్లరి ఆందోళనము గూడదు. అందుచేతనే ఎన్ని ఉత్సవమును విధులలో ఆపుజేసిరి. గూడదంటిని, ముఖ్యముగ విద్యార్థులు జేయరాదంటిని. పోయిన ఎన్నికలలో చాలమందిని నిర్బంధించి భయపెట్టి ఓటులను గైకొనిరిని సిద్ధిపాపాగారిని.

వాత్సల్యమునుండి మొత్తము 80 సేనకులు చీలిపోయిరి.

జగులంపక్ష పత్రికను ఎన్నికల నిమిత్తము నెలకొల్పుటకు దేశీయమంత్రికి దరఖాస్తు బెట్టుకొనిరి. దీనిపేరు పత్రిక అనెదర. ప్రెంచిపత్రిక.

అలీ అజర్ విద్యార్థులకు సౌకర్యములను ప్రభుత్వ కొలుపును గలగజేయుటకు ప్రభుత్వమువారు ఆలోచించెద మనిరి.

నెంటుపాల్ దేవళము

పైముప్పత్రిక నెలకొల్పినది

అందరును తోడ్పడుట

పైముప్పత్రిక ఏర్పాటుచేసిన చందాపట్టి దినదినాభివృద్ధి గాంచుచున్నది. ఇదివరకపుడే 188742 పానులు మొత్తమైనది. అందరును వారు వీరక సహాయము చేయుచున్నారు. పొంగిమూలగూడ ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి.

పైన్యములను తగ్గించుట

ఇంకొకసభ గావలె ననుట

వాషింగ్టన్, జనవరి 21:—యధాప్రామాణ్యమున పైన్యములను తగ్గించుటకు ఇంకొక సభను నెలకొల్పవలెననుటకు సమయమింకను రాలేదని అధ్యక్షులైన నూలిడ్జి గారన నెంటుపాల్ ఇంకొకసభ గావలెననుటచే సంఘము బయలుదేరినది. పరిపాలన ఆమోదకుల తీర్మానమును ఆక్షేపించలేదు. భూమియందును, సముద్రమునందును యధాప్రామాణ్యమున తగ్గించువిషయమై ఈసభను వాషింగ్టన్లో జరుపుటకు తీర్మానించిరి.

రషియా - జపాను

క్రాంతి ఒడంబడిక

టోక్యో జాగ్రత్త

లండన్, జనవరి 18:—రషియాజపాను ఒడంబడిక విషయమై చాల అనుకూలముగ జరుగుచున్నదనియు ముఖ్యవిషయములన్నిటి యందును సమ్మతి గుడిరెసనియు కాని రెజిస్ట్రేషన్ రమనాపుకేయు విషయమై జపాను జాపువైఖరి మాత్రము అంత్యపరిష్కారము నాపుకేయుచున్నదనియు, ఈవిషయమై నిజముగ అభయములను జపాను అడుగుచున్నదనియు ఉత్తరాగ్రామములను నిరక్షరించుచున్నదనియు సోవియటు ప్రభుత్వము వారు తానుగానెయున్నారనియు త్వరలోనే పరిష్కార మగునని ఆశించుచున్నారనియు మామూలు ప్రకారము రాయబారము లెటులు మరల ప్రారంభముగావలెనని రాయబారములపుడే ప్రారంభమైనవనియు మాస్కో-టోక్యో రాయబారులు ఎవరిని నియమించు విషయమై గూడ ఏర్పాటులు జరుగుచున్నవనియు పైముప్పత్రిక విలేజిరి గానుండి తెలుపుచున్నాడు.

నల్లనుండు వర్తకము

ప్రెంచివారి అభయము

లండన్, జనవరి 21:—సిసిలు ప్రభుని యభిప్రాయముతో నేకీభవించుచు తమరాష్ట్రములో నల్లనుండును వండుటను, వాడుబను క్రమేజా కొంతకాలములో పూర్తిగ తొలగించెదమని ప్రెంచి ప్రతినిధి అభయ విచ్చేసెను.

చిక్కులు వీడిపోవుట

అమెరికను తీర్మానము 24 తేదీవఱకు చర్చించుట ఆపుకేయవలెననియు రాజీనుదురుటకు అవకాశము కుదరవచ్చుననియు ఆశించి ఏర్పాటుకేయుటచే ప్రతిష్టంభనము లేకుండు ననియు చిక్కులు వీడిపోవు ననియు తెలియుచున్నది.

సర్ గిల్బర్ట్ హోల్స్ వర్తగారు చనిపోయిరి.

కలకత్తానుండి న్యూయార్కుకు బయలుదేరిన అమెరికను పొగయోడపాడైనదనియు సహాయము బంపబడెననియు తెలియుచున్నది.

న్యూజిలండు

గొల్బంతి ఆటాడువారికి విందు

ఇచ్చు సందర్భమున కేల్బయివరాజు ఆత్మభ్యాసులను కొనియాడిరి. (అంతా నల్లవారు) వీరి విజయము ఇంగ్లీషుకళంకమే. అయినను తప్పక వారిని మెచ్చుకొని అభినందించుక తప్పదని ఎంతయు నుతించిరి.

బర్మాగవర్షుగారి యాత్ర

రంగూను, జనవరి 22:—చూకాంగులోయలో సరికొరము సల్పుచున్న సర్ చార్లెస్ట్ బల్ఫూరుగారు సరిహద్దు దాటి తమకై ప్రత్యేకముగ నేర్పబడుచున్న మార్గముననుసరించి నిజపాలనేతరమగు దేశమున ప్రవేశించి విడిసియుండిరి.

(అ. ప్రె.)

ఈజిప్టు ప్రభుత్వము

విదేశీయోద్యోగుల అసంతృప్తి

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండన్, జనవరి 22:—ఈజిప్టు ప్రభుత్వము నందు నియమింపబడియున్న విదేశీ యుద్యోగులు 1100 మందిలో 820 మంది తాము ఒప్పుకొనిన గడువు 1925 లో దాటి పోయిన పిదప పని విడిచిపెట్టుటకు సిద్ధముగా నున్నారు. పనిలో నుండక తీరనివారిని మాత్రము ప్రస్తుత వేతనములపై నుంచుటకు ప్రభుత్వమువారు ఏర్పాటులు జేయుచున్నారు. కాని చాలమంది ఉద్యోగులకు వేతనాభివృద్ధి రావలసియున్నను ఇప్పించకుండుటచే వారు ఉద్యోగమునం దుండ నివ్వవడలేదు.

జపాను

పైనికవ్యయము తగ్గించుట

నియోజనాధికారము ఎల్లర కొనంగుట

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

టోక్యో:—ప్రధానమంత్రి కేటోగారు డైయటుసభలో నుపన్యసించుచు డేశీయ రక్షణయేర్పాటు పూర్తిగా కొనసాగింప బడుననియు, పైనికవ్యయము సంఖ్య తగ్గించినను పైనికలకు నూతన ఆయుధము లొసంగబడుననియు, ఆర్థికస్థితి బాగులేనందున పైనిక వ్యయమునందు 2600 లక్షల యనుట (జాపాను వాడేము) తగ్గింపబడెననియు నూతనముగానులేమియు (పారంభింప బడవనియు) తెలిపిరి. నియోజనాధికారము ప్రజలెల్లరకు ఒసంగుటకు కాలపరివర్తమగుటచే ప్రభుత్వమువారు ఎన్నిక కాసమును మార్పులకై ఒకవిజ్ఞాన చిన్నసభలలో ప్రవేశ బెట్టునున్నారని తెలిపిరి.

స్త్రీలకు ఆరోగ్యవిధానము

బహుమూలముబడసిన ఒక యువతిసూచనలు

సర్వలక్షణసంపన్నయగు యువతికి బహుమూల మిచ్చెదమని అమెరికాలో షికాగోనగరమున ఆరోగ్యప్రవర్తక సంఘమువారు ప్రకటించిరి. 850,000 మంది పోటీచేసిరి. వారిలో యిసెజాహార్లెను కుమారి అను యువతికి ఆగ్రహమూలము మోసగబడెను. ఆమెవయసు 16 ఏండ్లు. తూనిక 53 పౌనులు. ఉన్నతము 5 అంగుళములు. తేలు 99.04 సెంటు ఆమె గృహకృత్యములను చేయును. నిత్యమును కొంతసేపు ప్రాణాయామపరిశ్రమ (డీప్ బ్రీటింగు - సిటింగు వికరేన్జ) లను చేయును.

1. "మొగమునకు పొవరులు- రంగులు (రోజు) వేసుకొనవలదు.
2. ఎత్తుడుడలజొళ్లు తొడుగవలదు.
3. రాత్రి 10 గంటలసేపు నిద్రించవలెను. నేను రాత్రి 8 గంటలకు పంకుకొందును. ఉదయము 6 1/4 గంటలకు ప్రక్కవైచుండి లేచెదను.
4. రోజుకు ఒక క్యార్వ అనగా పడి అనగా 1 1/2 కేర్లు (120 తులములు) పాలుతాగవలెను.
5. కాయగురలను ఆకుకూరలు పండ్లు మున్నగువానిని విస్తారముగా తినవలెను" అని ఆమె 5 ముఖ్యనూత్రములను తెలిపెను.

ధర్మవరము

(ఒకవిలేఖరి)

తాలూకా కాంగ్రెసుసంఘము

పై సంఘసభ 20 తేదీ సాయంత్రము జరిగినది. తాలూకాసంఘము తరఫున 8 వ అనంతపురమండల జాతీయసమావేశము జరుపునటుల సభలో తీర్మానింపబడెను. అప్పడే 25 గురు సన్మానసంఘమున సభ్యులుగాచేరిరి. శ్రీయంత జెల్లూరి దొరస్వామి అయ్యంగారు సమావేశ అధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనబడిరి. సభ ఫిబ్రవరి 7 వ తేదీన జరుపుటకు నిర్ణయింపబడినది. ఈ సంఘమువారు ప్రస్తుతస్థితిగతులనుబట్టియు, ఆంధ్రరాష్ట్రీయసంఘమువారి తీర్మానమునబట్టియు యూనియన్ బోర్డునకు కాంగ్రెసుసభ్యుల సభ్యులుగా బంప తీర్మానించినారు. వీరల ప్రతినిధి మతిప్రముగా జరిగినానని యెన్నికలందు జయము గలుగదు.

శారదానికేతనము, గుంటూరు

1925 సం|| ది 21 వ జనవరి తారీఖున శ్రీశారదానికేతన ఆంతరంగికసభలో చేయబడిన తీర్మానము.

జీవితసభ్యులను గూర్చిన ఉపనిబంధనలు

1. జీవితకాల సభ్యులు 15 (పదిహేను) సంవత్సరములకు తక్కువగాకుండా శ్రీ శారదానికేతనమునందు సేవజేయు వారుగా నుండవలయును.
2. వారికి నె 1 కి రూ 25-0-0 (యిరవయ్య అయిదు) లతో గౌరవ భృతిప్రారంభించి సంవత్సరం 1 కి రూ 1.0-0 చొప్పున 5 (అయిదు) సంవత్సరములవరకు పెంచుచేయబడును. శేషించిన 10 సంవత్సరములు నెల 1 కి రూ 20-0-0 ల చొప్పుననే యివ్వబడుచుండును.
3. జీవితకాల సభ్యులకుటుంబ సహాయార్థముగా వారి ఒకొకరి జీవితమును రూ 1000 (రెయ్యి) అకు పదిహేను సంవత్సరములైన తర్వాత వారికిగాని వారివారసులకుగాని చెందేలాగున భీమాచేయించబడి చెల్లించవలసిన భీమావాయిదాలు నికేతనముయొక్క సొమ్ములో నుంచి వారు నేనచేయుచున్నంతకాలము చెల్లించవలెను.
4. జీవిత సభ్యులను శేష్యులను అధికారము ఆంతరంగికసభవారికి కలదు. పోషత్తు సభవారిచే ఆంతరంగిక సభవారి జీవితసభ్యత్వనియామకము 6 మాసములలో స్థిరపఱపబడవలయును.
5. పై నుదహరించిన భృతియును భీమారూపకమైన సహాయమును కొరవదియును తక్కువ భృతిచే అంగీకరించువారును సభ్యత్వమును కొరవదియెడల అట్టివారిని మాడ ఆంతరంగిక సభ వారు చేర్చుకొనవచ్చును.
6. జీవితసభ్యులలో ఎవరయినను శారదానికేతనముయొక్క యొగక్షేమములకు భంగము కలుగజేయునట్లు ప్రవర్తించుచున్నారని పరివక్ష్యాసభ్యులలో సగము మంది ఆభిప్రాయపడిన యెడల అట్టివారిని కారణములు చెప్పవలసిన బాధ్యతలేకనే సభ్యత్వమునుండి తొలగించ వచ్చును. అట్లు తొలగించ బడినవారికి గౌరవభృతి యియ్య నవసరములేదు. భీమా వాయిదాలును వారియ్యకోవలసినదే గాని శారదానికేతన అధికారులకు బాధ్యతలేదు.

పున్నవ లక్ష్మీనారాయణ,

కార్యదర్శి.

పంజాబుగవర్నరు పర్యటనము

లాహోరు, జనవరి 21:—అధిక వర్షపాతముచే యీ నెల 18 వ తారీఖున సియలకోటకు గవర్నరుగారబోవ నాగి పోయెను. 29-వ తారీఖున సర్ మాల్ కాము హాయిలిగారు సియలకోట వెడలెదరు. సియలకోట బోర్డులకు పూర్వము 27, 28-వ తేదీ లందు గురువారపురం, ధారిబాలు, బాటాలనగరములు సందర్శించెదరు. (అ. ప్రె.)

గుజరాత్, జనవరి 21:—నేడిచటకు పంజాబు గవర్నరులైన సర్ మాల్ కాము హాయిలిగారు దయచేసిరి వారికి చక్కగ సన్మానమొనబడెను. జమిందారుల పాతకాలకు గవర్నరుగారు కేంపుస్థాపనము గావించిరి. జిల్లాసంఘము, సోలైదుల సంఘము, మునిసిపలు కమిటీ, జమిందారుల విద్యాసంఘము, సహకారసంఘములు సిక్కు డిప్యూటీమనులు వినతిప్రకటనలపించిను. అన్నిసంఘములకు గలవి సమాధానము గవర్నరుగారిచ్చిరి. జిల్లాసంఘ పరిపాలనయందు విభేదములు లేక సౌకర్యముగ పరిపాలన నడపబడుచున్నందులకు జిల్లాసంఘ మభినందింపబడెను. ఎన్నిక ప్రతిష్టాపనలు జయప్రదముగ నడుపబడుటకు పక్షవిభేదములు విడువబడి ప్రజాభిప్రాయముగ పాలన జరుపబడవలయునని దెల్పెను. అసహాయోద్యమానంతరము వలన వాటిల్లిన ప్రతిఫలమేవర్తమాంద్యమునకు పంజాబునందు కారణమని గవర్నరుగారు మునిసిపలు సంఘమునకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. ఇప్పుడు నేర్పకొనిన గుంపాతముచే దేశీయులు భానియండిట్టి ఆందోళనములందు పాల్గొనరని గవర్నరుగారి విశ్వాసము వేడుప్రాంతములందలి సిక్కుల శాంతికిన తర్ఫుచున్న సమస్యలేమియు గజరాళు శిక్కుల మనములు కలవరిండుటలేదనియు శిక్కులు గోల్పోయినపేరుప్రతిష్టలకు గజరాళు సిక్కులు తరవాదులు గారనియు గవర్నరుగారు సిక్కు డిప్యూటీమనునకు సమాధానమిచ్చిరి.

సాయంత్రముందు గవర్నరుగారి గౌరవార్థము విందుచేయబడె. జిల్లాయందలి జమిందారులతో గలసి గవర్నరుగారు రాత్రి భుజించిరి. (అ. ప్రె.)

శివోవేదన మాత్రలు

20 మాత్రల డిబ్బి 1-8 0-12-0

ఈ మాత్రల నుపయోగించుటవలన శక్త్యుత్తరలసాన్నిధింబిరిల సొప్పి నెంబనే బోవును

అమ్మకాంబనం డిబ్బి, మదరాసు - బొంబాయి

శాసనసభ్యులు రాజీనీయపతనము

జెంగలు శాసనసభ పునరుద్ధరించుట

నాయకుల కర్తవ్యము

పాడుచట్టమును పునరుద్ధరించుటయు, దానికి వై (సాయ) గారొకారము దెలుపుటయు చూడ "మిషన్స్" వారిలో చెప్పుకొనుదలిన శాసనసభ్యులకు నిరంకుశాధికారము సవాలుజేసినట్లున్నది. నిరంకుశ పాలనకొకను సర్వాధికార మున్నదనియు, ప్రజాభిప్రాయమున కెట్టి విలువయులేదనియు తెలియజేయుటకీట్లుజేసిరి. ముందుచెనుకల నరయనట్టిదియు, ప్రతిక్రియాభయము మాత్రమున్నదియు అగు ప్రభుత్వమేదియు, దేశీయశైలియరీతివముగ ఖండించుచున్న యిట్టిపాడుచట్టమును శాసనముగా వింప సాహసించుటకును, అసహాయాద్యమును అంతరించినదని భావించబడిన నాటకాంధీయు దేశములో కక్షియంతయు డిండిచిపోయినదని తలంచి నిరంకుశాధికారులు హాయిగనున్నారు. చట్టమును పునరుద్ధరించుట కావిశ్వాసమే ఆదరవైసది. శాసనసభయు, దేశీయులు యీ పునరుద్ధరణ సవాలు నెట్లు స్వీకరింతుమోమని నిరంకుశాధికారు లెదురు జూచుచున్నారు. దానివకారము తమ భావికర్తవ్యము నాలోచించుకొనెదరు. ప్రస్తుత సందర్భ సమయమునందు మన నాయకుల అవలంబించు పద్ధతిపై సంస్కరణల సమస్యయంతయు ఆధారపడి యున్నది. మన ఆక్రేయినిసార్లు ప్రకటింపబడుచున్న పిదపగూడ మనకొక సభికారము ఎక్కువ రాగొందని ఎవరైన నిజముగా నమ్ముగలరా? బాక్యతాయంత ప్రభుత్వము సత్వరముగా వచ్చుటకు యత్నంబు నిరంకుశాధికారమునకు కడుపుల చుట్టకదలక సురక్షితముగా నున్నట్లు తలంచు నంత కాము ఇండియా చట్టమునందు చెల్లిన 10 ఏండ్లు గడువు చాటినపిదప నైనను యేమైన ఆభివృద్ధియందునా యని సంజాము గలుగుచున్నది. కావున సంస్కరణములు తీసివేయ బడునని ఆంగ్ల పత్రికలు కొన్ని ప్రకటించు నదంతి వినుటకాశ్చర్యమేమియులేదు.

మనము నెమ్మదిగ ప్రవర్తించినచో బ్రిటీషువారు దయారసము గురిసి మనకొక నెక్కువధికార మివ్వరని మితవాదులు నమ్ముచున్నారు. బ్రిటీషు ప్రభుత్వమును, సంస్కరణములలో మూచించబడిన ఆభివృద్ధి ప్రతి మెట్టునకు దేశము లగియున్నచో లేదో విచారించునట్లు ఇండియా ప్రభుత్వమును గూడ సంక్షుభింపజేయుటగా మనము సహకార మొసంగెదమని 1917 ఆగస్టు 20 తేదీన గావించిన ప్రకటనయందలి వరకు నములు జరుపమని మనలగోరుచున్నాము. కాని మనదేశీయులలో అత్యధిక సంఖ్యాకుల ట్టి పరిస్థితుల నిరాశించుచున్నారు. బెనెంటుగారు సహితము ఇండియా దేశ పరిపాలన క్రమమును బ్రిటీషు పార్లమెంటు నిరూపించుట కధికారములేదనిజేసి, భారతదేశములోని అన్నిపక్షములకు అంగీకృతముగానుండు పరిపాలనావిధానక్రమమును తయారుజేయపాటుబడుచున్నది. అంతేగాక వివిధ శాసనసభలలో స్వరాజ్య పక్షమువారును, స్వతంత్రులు పార్లమెంటువారు 1929 సం॥ విచారణ జేయునపుడు, సంశ్లేషి జేందునట్లుగా సహకారమొసంగుటలేదు. సంస్కరణము లొసంగినప్పటి వరకు ప్రకారము ప్రపత్తిప కుండుటచే సంస్కరణములను రద్దుజేయుచున్నామని పార్లమెంటువారు బహుళ అవస్థయైన! ఈమాటె సహించనివారు కొందరుండురు. అది యెన్నటికిని జరుగదనివారందురు. ఏలజరుగ నేరదని వారిని తల్పించి యడిగినచో జరుగనేరదనమాట తప్ప మతమి కారణమును దెలుపజాలకుండురు. అట్లుజరుగనేరదని మేముగూడ నమ్ముచున్నాము. కాని ఒక వరకు గలదు. అట్లు జనుకంజ తేనీనచో బ్రిటీషు పరిపాలన కేమున్నవాటిల్లు పరిస్థితులేర్పడునని బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారును, ఇండియాని రంకుశాధికారవర్ధము యిలాపుగా గుర్తించునట్లు జేయవలెను.

బ్రిటీషు ప్రభుత్వము వారికిని, ఇండియాదొరతనమునకు నట్లుజేప్పుటెట్లు! అర్జునమ్మ విలువంటిది పునరుద్ధరించునపుడు ఆమాతృభూమి యూరకొనుట గాంచిలేని, అట్లే తేలక శాసనము ననులంబరిసను లేక సంస్కరణల రద్దుజేసినను చేరువిధముగా జరుగునని యెట్లుతలంపగలరు? నిరంకుశాధికారము యెదుటివారి ఆధీనతనుబట్టి జేప్పుజేరుగుచుండును. ఇప్పటి నిరంకుశచర్యకు తీర గురు శాసనసభ్యులేమి ప్రభుత్వకృతి జేయునట్లు! వారికి మేము సలహా జేయదలంపము. కాని, వారి అవసరము నీతిబాహ్యతను వెల్లడిజేయునని మాకు దోచుచున్నది. వారు అధమపక్ష మొక్కటిజేయవలసి యున్నది. సభ్యులందరు ఒక్కట్టుగట్టి రాజీనీయి తిరిగి యాపునరుద్ధారణ సమస్యననుసరించి ఎన్నికలు జరుపవలెను. ఆచర్యయొక్కటియే చేసినవారులని మేము నమ్ములేదు. ని ఎన్నికల ప్రచారమువలన పాడుచట్టమునకు ప్రతికూలాంకశన ప్రజ్వరిల్లును. దానివలన ప్రజాజ్ఞాన మభివృద్ధియగును.

భారతీయులను త్రిప్పివంపుట

దక్షిణాఫ్రికా దురంతము

(సి. ఆర్. నాయుడుగారు దక్షిణాఫ్రికానుండి భారతీయులను త్రిప్పివంపుట, అందలి కష్టపట్టములను గూర్చి మా కిట్లు వ్రాయుచున్నాడు.)

సి. ఎఫ్. ఆంధ్రుగారుగారు నేన మదకాను వర్గరణున్న ఆనది మలయా నులసంస్థను చూచుటకు పోతిమి. అక్కడ దక్షిణాఫ్రికా నుండి పంపబడిన భారతీయు డొకడు 10 మంది పిల్లలతో భార్యతో అనన్యపడుచుండుట చూచితిమి. అతడు తనయొక్క సంతయు చెప్పెను. తన పిల్లలందరును దక్షిణాఫ్రికాలోనే పుట్టినట్లును వారి కీతక కిలోవట్లపేరి సరిపడక పోవుటచే మలయాదీవులకు పోదలచి చున్నట్లునూ యిల్లలేక సాయమా లేక డబ్బులేక యల్లాడవలసి వచ్చెననియు కడు దీనముగా చెప్పెను.

ఇట్టివా రెండుకో కలరు. ఇంతకన్నగూడ జాలికరముగా నున్న వారెందరో మనదేశమందున్నారు. ఇట్లున్ననూ మనప్రభుత్వమువారు దక్షిణాఫ్రికా నుండి వచ్చిన భారతీయుల అధితి సరిగానే బాగానే యున్నదని సంశయించు భారతీయుల తిరిగి పంపివేయుటను సమర్థించుచున్నారు.

దక్షిణాఫ్రికాలో తీవ్రముగా వ్యాపించుచున్న ఆసియా వారిపై ద్వేషము ఘోరరూపమును దాల్చి అపమానకరముగా అవాచ్యముగా నూరుచున్నది. దక్షిణాఫ్రికా భారతీయ సహాయచట్టము ప్రకారము భారతీయులను, పంపివేయుటకు పిలుస్తుంది. దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమువారే సాంకేతికమైన భారతీయులను పంపవచ్చును. ఆభారతీయుల చచ్చుట తమకుగల హక్కులనెల్ల వదలుకొన్నట్లు వ్రాసియున్నవారును. ఇట్టి వరతులకేములు బండ్లు. ఈ వరతు లుండునాడదని అప్పటి నాయకు లేమాత్రము అభ్యంతర పెట్టలేదు. ఈ విషయమై చర్చ జరుగునపుడు దక్షిణాఫ్రికా నుండి భారతీయుల నెట్లు బయటికి కొట్టుటకు పిలువనో ఆచార్యు నాలోచించవలయునని కేటక్ గారు ఘంటా పథముగ చెప్పిరి. అప్పుడు జనరల్ పుట్టుగారు దీనికి జరులుచెప్పుచు ప్రభుత్వము అందులకు ప్రయత్నముచేయుననియు, ఆభిప్రాయము ప్రభుత్వమునకు నచ్చినదనియు యుపన్యసించిరి.

ఇటీవలవచ్చిన క్లాన్ వీరియాన్ బిల్, నేటాల్ బిల్ ఆర్డినెన్సులు తిరిగి పంపివేయుటకు, గూడములలో భారతీయుల ప్రత్యేకముగా నివసంపక్షములకు మరికొన్ని సాధనములుగా మారినవి. కాని యివిరాజీకుదుర్పు మివలీ బయలుపడినవి. పోసి ఆరాజీ చాలునా? రాజీకొప్పకొనునట్లున్నారా దక్షిణాఫ్రికావారు. భారతీయులహక్కులను న్యాయము, నీతి, అని అలోచింపక సంజానాటకే యని యుపయోగపడుచున్నది. రాచకీయమున హక్కులు, పౌరసత్వపు హక్కులు, వాణిజ్యపు హక్కులు అన్నియు లిరస్పరింపబడుచున్నవి. భారతీయులను త్రిప్పివంపు విషయము ఏపక్షమునకు చెందని పథస్యగా నున్నది. భారతీయులు దక్షిణాఫ్రికాలో నుండుట పనికిరారని వాదించువారిలో మొనగాడల డీక్ గారు భారతీయులను "చెత్త, చెదారం" అని పిలుచుటయేగాక భారతీయులవిషయములలో శ్వేతజాతులు ప్రభుత్వమునకు సంపూర్ణ అధికార మియజాలవనియు, భారతీయుల నేనిధముగా నైవాసకే బయటగొట్టిన లోడ్డుదురునియు చాటించియున్నాడు. ఇది అయినసొంత ఆభిప్రాయముమాత్రమేగాదు. అచటి శ్వేతజాతులందలి అధిక సంఖ్యాకుల ఆభిప్రాయములకిది ప్రతిధ్వని. భారతీయులకు నుండుట శ్వేతజాతుల కెంతమాత్రమును యిష్టములేదని డీక్ గారి వాక్యములన్న స్పష్టపడుచున్నది. లిండర్ గారికంటెవారు

శాసనసభలో నుండి ప్రతిఘటించినంత మాత్రమున నిరంకుశాధికారము వలించి పోవలదని మే మనేసారులు తెలిపియుంటిమి.

గ్రామములలో సంస్థాపనల నేర్పకదిన అసహాయాద్యమును ఆర్థికతేమబడినదని విచారించు చున్నాము. నిదేశప్రస్తు బహిష్కరణమును మధ్యపాన రాజుడులను తగ్గించుట గుమారు పూర్తిగా నెరవేర్చగలిగిన దేశసేవకులను తిరిగి యిప్పుడైన కార్యమునకు గడంగునట్లు జేయవచ్చును. ఇట్లు జరిగి కార్యములు సాధ్యమైనంత త్వరలో కొనసాగించవలసియున్నది. శాసనసభలు ప్రత్యక్షముగా మేలేదియు చేయలేదనియు స్వరాజ్యపక్షమువారే శాసనసభలను గుడులుగొల్పరముగా భావించలేదనియు వారు దేశకేయమున కగత్యముగా నుండవలసినంతకాంతి యందుండురు గాని పిదప ఉండనియు పండితమోక్షియు నెహ్రూగారానాడు తెలిపినట్లు దీనియము నేమైన మూర్ఖునిచో ఏమైన సేమ పాడుచట్టము పునరుద్ధరణము నాయకులెల్లరూ జాగ్రత్తగా పరిశీలించవలసినట్టి పరిస్థితుల దెచ్చిపెట్టినది. (అన్యతబహుపత్రిక)

కొద్దిమంది భారతీయులపట్ల సానుభూతిగలవారు గలరు. లిండర్ గారొకయులకములో "వాని (భారతీయులను) ఉండని యొంది మనమువలెజాం" అనుదానితో నెక్కుమంది ఏకభవించురుగాని వారు నిశ్శాసనముగా బహిరంగముగా నైకచెప్పజాలవని వ్రాసియున్నాడు. ఇట్టివారికి కృతజ్ఞతచూపిన నూ భారతీయులు వారిసాయముపై నెంతమాత్రమును ఆధారపడి యుండజాలరు. ప్రభుత్వము శ్వేతజాతికల యుద్దేయుగద్ధి యున్ననూ నైక చెల్లించి పనిచేయుటలో నొక కమమున్నదని గ్రహించినది.

డంకగారు మంత్రిగనున్నప్పుడు క్లాన్ వీరియాన్ బిల్ చర్యకురాగా దక్షిణాఫ్రికాలో భారతీయులందు స్థలమును విస్తరించుటకు పిలువేడుగాని హిందూదేశమునకు పోదలచుచో తిరిగి పంపివేయబడుదురని చెప్పియున్నాడు. జరిగిన రి ఏండ్లలోనూ సాము 200 చొప్పున భారతీయులు తిరిగి వంపబడిరి. ఈపద్ధతికే కొనసాగింపవచ్చునని నూచించుమా డంకగారు శ్వేతజాతులను నల్లజల వ్యాపించునట్లుచేయుచో యీభారతీయ పితాచమలీ దేశమునండి తొలగిపోగలవని వాదించిరి. దక్షిణాఫ్రికా సమావేశమునండిటీసుల బ్రిటిష్ ఇంపీరి యలో గవర్న మెంటువారి చెల్లనదెచ్చిపెట్టిరి గనుక యీచెల్లన పోగొట్టుకున్నగూడ వారేధరింపవలయునని తీర్మానింప నెందిరి.

(ఇక్కడ చెల్లనగా భారతీయులని అర్థము) కాని అధ్యవ్వకారు తీర్మానము నెగ్గలేదు. మన కా తీర్మానము నెగ్గినది నెగ్గనిది కాని లో అన సరములేదు. కాని భారతీయులను బయటికికొట్టు యీమాట మా కడుపునిండా వున్నవని యిందువలన తెలియుచున్నది. ఈ యూహలే ఒకసారి క్లాన్ వీరియాన్ బిల్ గాను ఒకసారి కేట్ లె నెన్ను విల్లుగాను, ఒకసారి బర్ ఆర్డినెన్సుగాను యింకొక సారి మరోచట్టముగాను బయలుపేరుచున్నది. హేతువాదము వెంట అసమంజసముగనున్ననూ, ఎంతఅసమర్థనీయుముగా ప్రభుత్వము, శ్వేతజాతుల చర్యలున్ననూ, భారతీయులను బయటికి కొట్టుటలో వారు అమిత మాక్ర్యమును ఘోరతను పట్టుటలను చావుచున్నారు. (సకేమము)

బహిష్కరణ ప్రతికూలచట్టముక్రింద పట్టుకొనబడిన నేరస్థులు తమూపణ నిచ్చుటచే వదలిరి

రంగూను, జనవరి 22:— ముగ్గురు బాధ్యసభ్యులును, నొక బాధ్యనిరయ బహిష్కరణ ప్రతికూలచట్టము క్రింద పట్టుకొనబడి బానిసను సమిదిజనలు మేజిస్ట్రేటుగారియొద్ద విచారణకుఁ దీసికొని రాబడిరి. వారు తమూపణజేసుకొని ఇక ముందు జాగ్రత్తగనుండుట కంగీకరించుటచేసెను విడువబడిరి.

బ్యాంకుల దివాళా

లాహోరు, జనవరి:— పీపిల్స్ బ్యాంకియం, అమృత సరు బ్యాంకియం దివాళా దీసి గతించిన పదమూడు వత్సరములనుండియు వ్యవహారపరిష్కారముఁ జేసికొనుచున్నది. నేటిలో పూర్తియైనది. ఇప్పిగు బ్రాంక్ష్యే గారు హక్కుదారు లెవమలేక 2 లక్షలు ధూపాయలు మిగిలినవి. ఈ సొమ్ము బ్రష్టిలవద్ద కాలక్షోప సమయము దాటువఱకుంచబడును. ఈలోపల సరియగు హక్కుదారులు రానియెడల నాడైకము ప్రభుత్వవారికి జండును. ఇదిగాక య 96000 మిగిలినవి. ఈమొత్తముండు సొలుకు 1 1/2 నెలలదీరము గునాహగ బ్యాంకులలో పదమూడువత్సరములనుండియు పనిజేసి వారల కివ్వబడును. మిగిలినమొత్తము లిక్విడేషయల కివ్వబడును. ఈకంపెనీల మూయబడినవి.

భీమవరం తొలుతా ప్రాథమికోపాధ్యాయ పంచమవారి కమహాసభ

ఈ సభ ఉండి గామముండు ది. 22.1.26 కి. సం॥ తేదీన గంధం వెంకయ్యసాయుడు వి. పి. వి. యలో. గారి అధ్యక్షతకీరది జరుగును. ఉండికి రైలుమార్గమునవచ్చేవారు తాడేపల్లిగూడెములో రైలుదిగి వంపెద్దుబండిమీద చిలకలపాడుంచిచ్చి అక్కడనుండి చిమెయిలుజోటుమీద సరాసరి ఉండికిరా జిచ్చును. కొలెరంవద్ద రైలుదిగి తాడినాడకొలువరహాచోట్లోలు మీదగా ఆకిడువచ్చి అక్కడనుండి పింపెద్దుబండిమీద ఉండి కిరావచ్చును.

గుండు వెంకన్న, కార్యదర్శి

రీడింగు ప్రభుత్వము

యువనాసము

పత్రికలవ్యాఖ్యలు

జూలై 21: రాజప్రతినిధి ప్రసంగములకు భారత ప్రాంతీయ శాసనసభ యందు లాభ్యరీతిగ గావించిన ఉపన్యాసము విషయము అధికముగ ప్రసంగించబడుచున్నది. ఉపన్యాసము ఆశాభంగకరముగ నున్నదనబడినను, కాంగ్రెసు వాదనలకు ఉపన్యాసభారత అభివృద్ధి పరామర్శల కావునను దని ఖండించుచున్నారు. రాజప్రతినిధి భారతీయములయొడ పదభిప్రాయము కావునను దివ్యమైనదిగా రెండువార్లు రాజప్రతినిధి ప్రసంగము దీర్ఘవ్యాసములందు వార్తాపత్రికలలో విమర్శించబడుచున్నది.

జూలై 22: పత్రికలు

భారతదేశము నమస్కరించు శిశువలె గావించున వృద్ధు నిరర్థకమైన వాగాడవలె పరుడని తనకీ రీడింగు ప్రభుత్వ నిబంధనలు గాన. పాపమైన కాలవారణ విధానములంబించి ఎల్లరకముల వృద్ధులకు తెలియజేయుటలచే పండిత శాస్త్రీ లులు నైహాగారి రెండులు అర్థి నెండులు భారత ప్రాంతీయ శాసనసభ యందు ప్రతిపాదించినట్లు కంఠరాయముల గ లించిన జూలై 22: పత్రికల వ్యాఖ్యలు.

అధ్యక్షులు ఆర్. ఎం. యిందీయ

భారత ప్రాంతీయ శాసనసభలో ఆర్. ఎం. విమతమున పరిశ్రమించిన విమతములెల్లడియై ప్రయత్నములు భగ్నుము లగునని రాజప్రతినిధి తెల్పినవాదము సంగీకరించుచు, అసంబంధ భృంశలలో చాలవలది ఆర్. ఎం. సభకు నుండవలయునని అభిప్రాయముగలవారని దనకు తెలియననియ, వీరు స్వరాజ్య వాదులకు తెలియదన్నారనియ యీ అంగీకారమున పత్రిక వ్రాయుచున్నది. ఇట్టి పరిణామాలందరకును రాజప్రతినిధి నువ్వులు బ్రహ్మచరములు గాకమానవు.

దెయిలీ మెయిలు

“మైదానము తాపము రీడింగు ప్రభుత్వ పరిగా గ్రహించగలిగినా” యను కీర్తికాండ యిందీయ దెయిలీ మెయిలీ ప్రతినిధి ప్రధాన వ్యాసమున నిట్లు వ్రాయుచున్నది. “గవర్నరు జనరలుగా ప్రత్యేక శాసన సహాయము లేక నీయరాజ్యములు లాంగ్విలీయేనయిడల, హిందూదేశమును, ప్రజలపై నిశ్చరమును కేసుకుండ పరిపాలించుట మాత్ర కష్టకరము పనియే. ప్రస్తుతపు యిక్కట్లకు పరిపాలనా నిబంధనల లోపములకునే గలిగినవి.

ఈవినింగు న్యూస్

“వంగదేశపు కఠినశాసనముగూర్చి విమర్శించువారం కు వైస్రాయిగారి సమాధానము విలంబమైనదనియు నిర్బంధ శాసనములలో బెట్టికెత్తువార తాను కేయలనిన నిర్బలాభి ప్రాయముగూడ తెలియబుచ్చుచున్నదనియు వ్రాసెను. స్వరాజ్య పక్షమున నడుచుటకే యీ శాసనము పెట్టబడినదని కేవల వాడు నైహాగారు వైస్రాయిగారి సమాధానము గమనింప వలసినదని హెచ్చరించుచున్నది.

దేశభాషా పత్రికల మొత్తము మీద వైస్రాయిగారి యుపన్యాసమును ఖండించినవి కొన్ని పత్రికలు గాధి మహాత్ముడు తన యగహోయోధ్యమును చాలింపకపోయిన యెడల నీ యుపన్యాస మెక్కడు వ్యాఖ్యయగున సహేతు కముగను నుండేదన యుద్దేశ్యమున వ్యక్తపడినవి.

కలకత్తా పత్రికలు

కలకత్తా, జనవరి 22: రాజప్రతినిధి ప్రసంగములకు కలకత్తా పత్రికలు నేడు వ్యాఖ్యలు గావించుచున్నవి. మైదానపత్రికల తీవ్రముగ రాజప్రతినిధి ప్రసంగమును ఖండించుచున్నది. స్పష్టముగను ఆశాభంగకరముగను రాజప్రతినిధి భారతదేశ ప్రస్తుత పరిణామాలను తెల్పిన విరోధాదేశముల పత్రికలు వ్రాయుచున్నవి.

ఇంగ్లీషు మన్ పత్రిక

రెంగాలరాష్ట్రముందలి విప్లవోద్యమ విమతమున ప్రభుత్వముయొక్క బద్ధవైరమైనను రాజప్రతినిధియ నాయనిన లక్షాదశలకు వారణలించిన చర్య అత్యంతకృతమైనదని ప మ్మి దీనిని నిరసింపగలిగినందుకు సామాన్యధారాశ్రమమున వ్యాఖ్య మనమును కాపెదరిన మేము నమ్ముచున్నామని అంగీకారము దన పత్రికయగు కలకత్తా యింగ్లీషు మన్ పత్రిక రాజప్రతినిధి ప్రసంగమున వ్యాఖ్య గావించుచున్నది.

భారత పత్రిక

భారత ప్రాంతీయ శాసనసభ యందు ప్రసంగించుచు చాలశ్రమ వహించుచున్న లాభ్యరీతిగ రాజప్రతినిధి వా తావరణమును ప్రసంగించెను. కాని ప్రభుత్వగారి గమ్యస్థానము ను- రెంగాల ఆర్. ఎం. విలు- మరగుపరచుటకు యీ విశ్వాసములు కాపబడెను. చేదుమాత్రము ప్రజల ప్రతినిధుల చే మ్రొంగి కేయలకు మొదటనుండి తుదవరకును ప్రసంగమునందు బ్రయత్నించిరి. రాజప్రతినిధి తెల్పిన విమతము యెదియో- ‘ఆర్. ఎం. ప్రతినిధులను బరిమార్చుటకు మాడుకారుల తుపాకీ తయారుగావించుచున్నది’ అని దేశీయంధి సి. ఆర్. వాడుకారి భారత పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

బెంగాలీ పత్రిక

రెంగాల ఆర్. ఎం. విమతమును దెబ్బచు యిట్టి ఆర్. ఎం. ను చే విప్లవోద్యమము అణచబడజాలదని బెంగాలీ పత్రిక నుడు వుచున్నది. రాష్ట్రమును మాకు వెనుకగలిగిన అణచబడుచే మిగులపాపమున నేర్పించింది. ఆ. (పె.)

ఇతర పత్రికలు

పయినీరు పత్రిక

అలహాబాదు జనవరి 22: శాసనసభ యందు వైస్రాయిగారి చిచ్చిన యుపన్యాసము వంగదేశముందలి కఠిననిర్బంధ శాసన ప్రయోగమునకు గలకారణములను సవిస్తరముగ విమర్శించిరి. కాని అట్టి యెట్టి వారికైన నట్టి శాసన ప్రయోగ వనరులను ముఖ్యముగాక పోదు. కాని శాసనసభల యందున్న తీవ్రవాదులకు కేకమందలి వారియనుచువులను ఎంతయును విశ్వసనీయములగునో కాదనవలయును. ప్రభుత్వమువారు మాత్రము నిర్భయముగ తాము ప్రోత్సహించినవారమును నూచించి యుండిరి. ఈవధానము లగునెడల మంచి ఫలితముః శాసనములగు దురస్థుల కెంతమాత్రమును సందియము లేదు. భారతదేశముందలి వ్యవహారము లీనకు విమతావధానం దున్నవనుటకు సత్యము ఏరీద్యమయమునం ప్రభుత్వమువారే మాత్రము తెలుకముం దులఁబాధించు ఘోరవిపత్తుల నెదుర్కొనవలసివచ్చును. కాన నిట్టి విమతమునకు రెట్టి యాకృతి కాలి వచ్చినను, వాటిని తీవ్రముగ నెదుర్కొనవలయునని నూచించుచున్నది.

లీడరు పత్రిక

వైస్రాయిగారి యుపన్యాసమునందు భారతదేశమునకు పాలనా చట్టములం దభివృద్ధి నూచకమున మార్పుల యాగ మనము నెంతమాత్రము నూచించియుండలేదు. ఈ యుపన్యాస ముకాభంగకర మని మేము చెప్పము. ఏలన నట్టి యాశానూచకమున నుపన్యాసమునకే మే మెదురుచూచి యుండలేదు.

రంగూను గెజట్టు

వైస్రాయిగారు తమ యుపన్యాసమున ముఖ్య నోకసారి ప్రపంచమున కంతకును, భారతీయభివృద్ధియందు దనకు గల పరమాభివృద్ధియును, భారతదేశ మేమునుకు దన యధికారమునం తయు నుపయోగించుటకు నిర్ణయించినట్లుల జాబగలిగెను. వంగదేశ కఠిన నిర్బంధ శాసనము గూర్చి గావించిన యుపన్యాస మురాష్ట్రముల కవిశాసనమును గలగజేయును.

రంగూను మెయిలు

భారతదేశపు రాజకీయ వాతావరణము లందలి వివిధాంశముల గూర్చి ముచ్చటించిన వాక్యములు, అంగీకారకృతము ను నూచించుచున్నది.

రంగూను డైలీ న్యూస్

రాజప్రతినిధిగారి యుపన్యాస ముకాభంగకరముగ నున్నది. తాను ముచ్చటించిన యేవిమతములందును దేశీయుల హృదయ మందెంతమాత్రపుటాకను గలిగింపలేకపోయెను. కఠినశాసన విమతముగూర్చి పరిశీలనాకృతములను ఖండించెను.

నా

ఈదేశభాషాపత్రిక వైస్రాయిగారి కఠినశాసనమున మొగ్గింపుపాపములయందు, స్పష్టికేలువారా శాసనము నను లులో తెల్పుటలన భారతీయభిప్రాయము నెంతమాత్రము సరకు చేయలేదని నిర్ణయించుచున్నది.

రంగూను మెయిలు

వైస్రాయిగారి యుపన్యాసము లెంతయుకొమ్ములమును, పరిగ్రహవాగ్దానములను, కొమ్ములముపాదములను, దివ్య మోనమును, పరిగ్రహము కేయలమున.

ట్రీబ్యూను

లాహోరు, జనవరి 22: వైస్రాయిగారి యుపన్యాసము, మార్గమును, వాగ్విధానమును నూచించుచున్నది. కాని యెంతయున్నతో దోష్టగునివద్దనుండి యెట్టి సందిగ్ధవిమతమున బయతెల్లవినో యంత యాశాభంగకరముగను, యుక్తతరముగను నున్నది. కఠినశాసనముగూర్చి గలిగించిన యురవడియొద్దకు సత్యము లనంపియు కలకరవాదులగారు రాజీనామానిచ్చునట్లులఁ జేసిన యొక్క ప్రయత్నములకు, మరెవ్వరయిన కార్యనిర్వాహక

వ్యవహార గవర్నరు జనరలుగా రుపపాదించిన కఠినశాసనముల కడ్డు తెచ్చెనా? ఇటుల నిర్భయముగ తెచ్చిన పిదప, కానన నభివృద్ధి జనవిభజనము కార్యమునందు గవర్నరు జనరలు గారిలో నేకీభవించజాలమని విస్పష్టముగ తెలియబుట విధియై యున్నది.

ముస్లిమ్ టైంస్

రీడింగు ప్రభుత్వగారి యుపన్యాసము నూతనవిమతము లఁగాని, ప్రాముఖ్యవిమతములఁ గాని వ్యక్తీకరించి యుండలేదు.

సివిల్ అండు మిలిటరీ గెజట్టు

వైస్రాయిగారి యుపన్యాసము వివిధవిమతములను జక్కగ విమర్శించినది. వంగదేశపు కఠినశాసనము నభ్యంతర తెల్పుటలన నేకీయులు వాదనముల కట్టువతా వొసగుచున్నారు.

దేశభాషాపత్రిక లన్నియు కఠినముగ విమర్శించినవి. ఎంతమాత్రమును సంశ్లేషకరము గాదని నూచించినవి.

మాంఛెస్టరు గార్డీయను వ్యాఖ్యానము (ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండను జనవరి 22: రీడింగు ప్రభుత్వగారి ఉపన్యాసమును గాంధీగారి కాంగ్రెసు అధ్యక్షోపన్యాసముతో సరిపోల్చుచు మాంఛెస్టరు గార్డీయను పత్రిక సంపాదక వ్యాసమును యిట్లు వ్రాసినది. కాంగ్రెసుచర్యలు నిరపయోగముగను అసత్యములగును పరిణమించుటచే భారతరాజకీయదృష్టి కాంగ్రెసు నుండి మారి శాసనసభలపై బడినది. శాసనసభలు కాంగ్రెసువలెగాక నిజమైన అధికారము గలిగియున్నవి. ఎక్కువ మందిచే నెన్నుకొనబడును. వివిధపక్షములకు ప్రాతినిధ్యము వహించును.

రీడింగుగారు రెంగాల శాసనమును సమర్థించుచు చెలిపిన కారణములు బలవంతముగ నున్నవి. కాని, ఆరనివాదములన ఎక్కువమంది మనము మరల్చుకొనగలిగిన చెప్పజాలము. ప్రభుత్వచర్యలు నిరసింపుచు తీర్మానించినచో స్వరాజ్యపక్షము వారు తమకు సహాయపడుదురని తలంపవచ్చునుగాని భారతీయు లిట్టి నిరసనతీర్మానములకు విసుగుచెంది యుందురు. దీనివలన నేమి ప్రయోజనము లేదు. వీరు ప్రభుత్వ గ్రాంటుల నిశాకరించినను, కార్యనిర్వాహకవర్గమువారే విలక్షణములేకయే జిక్క బట్టి పోతుండ డ యి వ నూ లు కే యు చుండురు. కావున శాంతి మంధి ధోర్మల ముపయోగించి సాంఘికపక్షాన్నించెదనను నిస్సంశయముగాని, అధిక సంఖ్యాకులు మాత్రము పరిపాలనకృతము ననుసరించి నిర్వాణకార్యక్రమమునకై చెదరుచున్నారు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వములలో స్వరాజ్యపక్షమువారు మంత్రిపదవుల నిశాకరించినను మితవాదులు ముందంజ వేసియున్నారు. కాని వారి ఇండియా పరిపాలనగూర్చి తయారుచేసిన చిత్తునిర్వాణక్రమము ఆశాభంగకరముగలిగించుచున్నది. ముఖ్యమైనవార్తలుగా కొన్నంటిని నూచించుటచే ఇండియా దేశము విదేశ నైస్యము అచే సహాయ పడుచున్న విదేశ పాలన నుండి స్వరాజ్యము సంపాదించుటకు తోడ్పడుదు.

ద్యంద్య ప్రభుత్వము రాష్ట్రములలో కొనసాగ నేరదని రుజువైనట్లు భారతీయులు తెలుపుచున్నారు. కావున అది కేంద్ర ప్రభుత్వమునందు కొనసాగలదని నమ్మించుట వారికి కష్టసాధ్యముగను ప్రభుత్వమువారు బెంగాలలో కుట్రల నడుచుటకు ప్రయత్నించుచుండుటచే అట్టి ఆశాంకిత కారణ మైన యిట్లుండుల తొలగించుటకై శాసనక్రమము ననుసరించు భారతీయు లేనూచనలను తెలిపినను కాంతముగా వినుటకు ప్రభుత్వమువారు సంసిద్ధులగు నుండవలెను.

ప్రకటన

నాకు నల్లూరు కాపురముకు కొల్లి బసవయ్యగారి కొమార్తె శ్రీరాములచౌదరిగారు తనతల్లూరి కొంగుపాలెంకి వారు గల్లూరుపాలెం గ్రామములో వూరికి అనుకొనియుండిన డి. నె 87/1 రు. రు 12.2.0 శిశుగల య 9. 72 న్నూ, డి, నె 84/1 రు. రు 8.0-0 శిశుగల య 6. 42 న్నూ వెరకి యీ రెండు క్రొత్తనెంబడి తాలకు య 16. 14 లో తన హక్కు భుక్తము లోనున్న కేరీ మెర్కబాపకు పల్లపుభూమిని నాకు విక్రయించుటకు ఖరారుపడి డి 2.1-25 వ తారీఖు నుకు విక్రయకంట్లాట్టు తరమున వ్రాయించియిచ్చివారు. దరిమిలాను సదరుకంట్రాక్టుకు ఖంగములంగజేసి యిరరులకు కేరముచెప్పచున్నట్లు తెలిపినది. గన్లు సదరుభూమిని కొనకలంచుకొన్నవాటికి సదరు నాకంట్రాక్టు తరముసంగతులు తెలియగలందులకు యీ ప్రమరణ చేయబడినది.

మల్లెవెద్ది వెంకటరత్నం చౌదరి

పోటు తెలికవారు, చౌదరిపురం, రెపల్లెతాలూకా.

కడప జిల్లా బోర్డు - మోటారు బస్ సర్వీసు

మొదటి స్థానమునందు ఈ జిల్లా బోర్డు యొక్క నిర్ణయము, మోటారు బస్ లో నియమిత సంఖ్యకన్న ఎక్కువవూరి ప్రయాణము చేయగూడదనుటవలన సామాన్య ప్రజలకు కలుగు కష్టములను, జిల్లా బోర్డు ప్రసిడెంటుగారి ఉత్తరువు లేనిది ప్రత్యేక ప్రయాణములకు మోటార్ బస్ ను నడపగూడదను నియమము వలన కలుగు చిక్కులను విశదముగా వివరించుచుంటిని. ఇక మోటార్ బస్ సంతకారులు కలుగజేయు చిక్కులను ఈ వ్యాసమున వివరించుచున్నాను:-

1. మోటార్ బస్ సంతకారులు 1 మైలుకు 9 పైసలు మొదలు 15 పైసలవరకును ప్రయాణికులనుండి వసూలుచేయుటకు నుత్తరువు జిల్లా బోర్డు ప్రసిడెంటుగారు ఒసగియున్నారట. అటుల నుత్తరువు ఒసగుటవలన వారి యిష్టానుసారముగా ప్రయాణికులు చాలవూరి యుండిన మైలుకు 15 పైసలు వసూలుచేయుదురు. కొద్దిగా నుండిన 9 పైసలు ఒకొక్కప్పుడు 12 పైసలు వసూలుచేయుదురు. ఇటుల ఒక నియమము లేక వారి యిష్టానుసారముగా వసూలుచేయుటకు ఆస్పద మొసగి యుండుటవలన సామాన్య ప్రజలు చాల చిక్కులపాలగుచున్నారు. ఉన్నటులయుండి తటాకు 1 మైలుకు 15 పైసలు చార్జీ చేయుదురు. అటుల హెచ్చుచేయ దలండుటకు ముందుగా కనీసము ఒక్కదినిమైసలు ప్రజలకు దండోరామాలకముగా హెచ్చరిక యిచ్చుటలేదు. ప్రయాణికులు మోటారు బస్ లో కూర్చున్న పిదప టికెట్లు యిచ్చుటకు కొంచెము ముందుగా ప్రయాణికుల సంఖ్యనుబట్టి తటాకు 15 పైసలని తెలుపుదురు. ఇటుల వసూలుచేయుటకు ఆస్పదమిచ్చుటయు, వసూలు చేయుటయు అనుచితమని కొంచెము యోచించిన ఎల్లరు తప్పక చెప్పదురు.

2. మోటారు బస్ లకు నడుపుటకు ఒక నియమితకాలములేదు. ఒక దినము 7 ఘంటలకును ముఖ్యము కదినము 9 ఘంటలకును, వేరొక దినము 8 ఘంటలకును వారి యిష్టప్రకారముగా నడుపుదురు. ఒకొక్కప్పుడు మామూలు ప్రకారము నడపకుండ పోవుటయుకూడా కలదు. ప్రతిదినము ప్రయాణికులకు ఆకాభంగము లేకుండా నడిపియే తీరవలయు నను నుత్తరువు లేనందున మోటారు బస్ సంతకారుల తయారాక్షిణ్యము మీద ప్రయాణికులు ఆధారపడి యుండుటలని యున్నది. ఈ దినము 8 ఘంటలకు బస్ పోయినది. రేపు కూడా ఆలాగే పోవునను నమ్మకములేదు. ఆలాగే 7 ఘంటల కే ప్రయాణమై పోవును లేక ఒకొక్కప్పుడు 10 ఘంటలకు కూడా ప్రయాణ మగుట సందేహముగా యుండును. కడప ఎన్ని విధములకూచినను ఈ మోటారు బస్ సర్వీసు సామాన్య ప్రజల హృదయములో కొంచెము నుఖముగా పోవచ్చునను ఆశకల్పించి పలుకప్రములకును, ఆకాభంగములకును ఆస్పదముగా నున్నందులకు భాగ్యవంతులు, అధికారముకలవారు తప్ప మాటోటి లేదవారు చింతింపక మానరు:-

జిల్లా బోర్డు ప్రసిడెంటుగారు సామాన్య ప్రజలకప్రముఖములను గ్రహించి యీ క్రింద డిటెయిల్స్ లను కొన్ని నిబంధనలు గావించి పుణ్యము గట్టుకొందురని నమ్ముచున్నాము.

1 ఈ జిల్లాలో మోటారు బస్ నడుపుకోర్కెను సాధ్యమయినంత త్వరలో రిఫైరేషన్ చేయించి మంచిస్థితికి దేవలయును. కోర్కె మంచిస్థితిలో లేనియెడల అందుమాలకముగా మోటార్ బస్ టయరులకు నష్టము విశేషముగా నుండును. అనప్రముకు బస్ సంతకారులు ప్రయాణికుల మూలముగా వసూలు చేయుటకు సజా ప్రయత్నించుచుండురు. కనుక కోర్కెను మంచిస్థితియందుండుట ముఖ్యమగుట.

వీరికిమీద, నియమిత పర్యాయముల కన్న ఎక్కువ పర్యాయములు మోటార్ బస్ ప్రయాణము చేయవలయుండిన అట్టిసమయములందు తాలూకా బోర్డు ప్రసిడెంటుగారు ఉండు ప్రదేశములందు తాలూకా బోర్డు ప్రసిడెంటుగారి సలహా, తాలూకా బోర్డు ప్రసిడెంటుగారు లేని ప్రదేశములలో తాలూకా సబ్ డివిజన్ ట్రాన్స్ పోర్టు సుపర్ టెండెంటు, (ఏలయన తాలూకా తహశీల్దారుగారు ఒకొక్కప్పుడు గ్రామములు తనిఖీ చేయునమి తమ చెక్కుచుండురు) వీరిద్దరు లేని ప్రదేశములలో యూనియన్ బోర్డు ప్రసిడెంటుగారియొద్ద నుండియు నుత్తరువును బొంది ప్రత్యేక ప్రయాణములు చేయుటకు ఆర్డర్ మొసగవలయును. జిల్లా బోర్డు ప్రసిడెంటుగారు కడపలో నుండురు. వీరినను ప్రత్యేక పు ప్రయాణమునకు అవకాశ ముండునో యూహించి కడప యందుండు ప్రసిడెంటుగారి యుత్తరువు పొందిపోవలయుననుట కానివనిగాన ప్రయధికారుల నుండి యెప్పుడు ప్రత్యేక ప్రయాణమునకు వకు జరూరుపడునో అప్పుడు ఉత్తరువుపొంది పోవుటకు ఆస్పదమిచ్చుటవలయును. ఇట్లుగలవారు, బ్రాడ్వేలుగారు, బ్రాడ్వేలుగారు,

బడ్డేలుగారు, పులివెందులలోను, తాలూకా బోర్డు ప్రసిడెంటు ఉండునారు. రాయచోటి, శివవరం లో తాలూకా సబ్ డివిజన్ ట్రాన్స్ పోర్టు సుపర్ టెండెంటు ఉన్నారు. వేంపల్లె, చాగలమట్టి యీ గ్రామములలో యూనియన్ బోర్డు ప్రసిడెంటు ఉన్నారు. కడప యందు జిల్లా బోర్డు ప్రసిడెంటుగారి యున్నారు. ప్రైవేట్ కేసులలోనే మోటార్ బస్ సర్వీసు ఉన్నది. గనుక జిల్లా బోర్డు ప్రసిడెంటుగారు ప్రైవేట్ కారులకు ప్రత్యేక ప్రయాణములు చేయవలసియుండిన యుత్తరువు ఒసగుటకు అధికారము నిచ్చుట యందు ఏలాటి లోపము నుండదనియు ప్రయాణికుల పొక ర్యములకు చాలా బాగాయుండు ననియు విన్నవించుకొనుచున్నాము.

మోటార్ బస్ సంతకారులు యిష్టానుసారముగా 1 మైలుకు 9 పైసలనుండి 15 పైసలు వసూలు చేయుటకు ఏదో ఒక నియమము ఏర్పరచి అనియమము ప్రకారము వసూలు చేయులాగునను, ఒక వేళ హెచ్చుచేయవలసినట్లైన ప్రైవేట్ కారులకు సరియగు కారణముల దెలిపి వారెయ్యవలసియు యుత్తరువు పొంది, అటుల హెచ్చుచేయదలంచినదినమునకు ముందుగా మూడుకోజులు దండోరా మాలమున జనసామాన్యమునకు దెలియబడచి హెచ్చు చేయుటకుల ఏర్పాట్లు గావించవలయునే కాని యిష్టముకల్పినపుడు ఇష్టానుసారముగా హెచ్చు చేయకుండులాగునను, అటుల ఎన్ని దినములు హెచ్చుగా వసూలుచేయుటకు ఉత్తరువు పొందియున్నారో (సరియగు కారణములు చూచి) అన్ని దినములకన్న ఎక్కువకోజులు వసూలు చేయకుండులాగునను ఒక నియమము ఏర్పరచుట చాలా అవసరముగా నున్నది.

ప్రతిదినము ఒక నియమితకాలమునకు 15 నిమిషములు హెచ్చుతక్కువగా ప్రయాణికులకు ఆసౌకర్యము లేకుండా ఆకాభంగము కాకుండ దైనియోగమువలన అటుకము గలిగిననే కాని లేనియెడల ప్రతిదినము మోటార్ బస్ ను నడిపియే తీరవలయుననియు, అటుల నడుపుటకు వీలులేకున్న సరియగు కారణములతో ప్రైవేట్ కారులను సమ్మతింప జేయవలయుననియు, అటుల ప్రైవేట్ కారులకు తప్ప మూడుపర్యాయముల కన్న ఎక్కువపర్యాయములు ఆపిన లయసమ్మ రద్దుచేయబడు ననియు కఠినముగా కానించినగాని మోటార్ బస్ సంతకారులకు భయ ముండదు. ఇటువంటిభయము లేనియెడల వారు వారియిష్టానుసారముగా నడుపుచుండురు. ప్రయాణికులు వారి దయాదాక్షిణ్యములపై ఆధారపడి ఆకాభంగముల నొందుచుండురు.

ప్రైవేట్ విన్నవించుకొన్న నిబంధనలను త్వరలో అమలులో నుంచి సామాన్య ప్రజలకు మోటార్ బస్ సర్వీసు కొంత యోపయోగపడులాగునను, ప్రయాణికులు బస్ సంతకారుల దయాదాక్షిణ్యము మీద ఆధారపడకుండునటులను ఏర్పాట్లు గావించవలయుననియు మాజిల్లా బోర్డు ప్రసిడెంటుగారిని నిండా రుభక్తితో ప్రార్థించుచున్నాము. ఇటుల కాకున్న జిల్లా బోర్డువారి జిల్లా బోర్డుపక్షమున (Departmental) మోటార్ బస్ సర్వీసుకుగాను ప్రత్యేకముగా టీసియించిన డ్రవ్వముతో బస్ సర్వీసు పెట్టిన చిక్కులన్నియు తప్పక తొలగును. ప్రజల్లెరును ప్రసిడెంటుగారికి సదా కృతజ్ఞులై యుండక మానరు.

ప్రైవేట్ విషయము ప్రైవేట్ జిల్లా బోర్డు ప్రసిడెంటుగారును సభ్యులును దీర్ఘముగా యోచింతురనియు, మావిన్నపము లరణ్య కోదనములు కాజాలవని నమ్ముచున్నాము:-
జమ్మలమడుగు.

వెల్లాల రామకృష్ణ శాస్త్రి

నైజాముగారి ఫర్మానా

పూనానభవారి తీర్మానములు

పూనా, జనవరి 22:- సార్వజనిక సభాభవనమున, నైజాముగారిచ్చిన ఫర్మానా ప్రైవేట్ విమర్శించుట కొక బహిరంగసభ గావింపబడినది. సభకు యల్.పి. భోపల్కరు, యమ్.యల్. సి. గార్ రధ్యత వహించిరి. అన్ని పక్షములవారు 40 వలకు రించిరి. నాలుగు తీర్మానములు గావింపబడినవి. ప్రథమతీర్మానము, నైజాముగారు జనవరి 4 లేదని గల్ఫ్ రాష్ట్రాపిండువులను తమ దేవాలయము బాగు చేసి కొనుటకు వీలు లేదనియిచ్చిన ఫర్మానాను నిరసించుచున్నది.

రెండవతీర్మానము, కర్ణాటక హిందువులు తమ కర్పింపబోయిన వివతిత్రమాను వినుటకయ్యకొననందులకు విచారించుచు, గవర్నరుజనరలుగారికి విన్నవించుట కొకసంఘము నేర్పబడినది.

మూడవతీర్మానము నైజాముసంస్థానములోని జనలయొక్క కష్ట, వారు తమసంస్థానముందు జరిగింమకొనుట కొన్నకొన లేదు గావున పూనాలోగాని బోలాపూరులోగాని చేసికొనుటకు నూచించుచున్నది.

నాలుగవతీర్మానము నైజాముగారిని రాబోవు తమజన్మదినమున జనవరి 30 వ లేదని ప్రాతినిధ్యమువహించి సభకు తమ సంస్థానమున గలకొట్టలనుగలగ గూడదనుచున్నది.

గంకొట్టల వసము

గృహప్రవేశ ముహూర్తము

విజయవాడ, జనవరి 23:- విజయవాడయందలి కమ్మ విద్యార్థుల వసతిగృహమును గండికోటభవనముయొక్క గృహప్రవేశముహూర్తమును వైదికసాంప్రదాయానుకరణముగ యీనెల 29-వ తేదీ యందు ఉదయం 8 గంటలకు జరపబడును. విశ్రులును, దాతలును, ప్రోత్సాహకులును తత్ సుభముహూర్తమునకు హృదయపూర్వకముగ ఆహ్వానింప బడుచున్నారు. (తంలి)

ఒక హైకోర్టు అడ్వకేటు మరణము

మదరాసు హైకోర్టు అడ్వకేటు కె. రామచంద్రను గారునిన్నటిదినమున మెలాపూరులో స్వగృహమున "ఆయోధ్య" యందు పరమపదమువారి.

హైకోర్టువారి విచారము

కె. రామచంద్రనుగారి మరణమునకు విచారమును దెలుపుచు, హైకోర్టునందు ఒకనలునైదు సీనియరు జడ్జియగు తమారస్వామిశాస్త్రిగారి యెదుట నీయుదయమున, వి.సి. శేషచారిగారు ప్రసంగింపగా, న్యాయమూర్తిగారు గూడ తమవిచారమును దెలుపుచు ప్రత్యుత్తర మొసగిరి.

రామచంద్రనుగారిని గురించి శేషచారిగారులునుజేవిరి. రామచంద్రనుగారి టీవీననే అడ్వకేటుగ శేషచారిగారుజేవిరి. వారు ఆ తియూత్ర వ్యాధిచే బాధపడుచుండిరి. చెన్నపురి న్యాయవాదుల యందేగాక ఇతర పట్టణముల న్యాయవాదులందుగూడ చాలమంది నీవ్యాధితనపట్టును పెట్టుకొనుచుంటు విచారము. భారతీయ న్యాయవాదులందీ వ్యాధిభరిత తీవ్రముగనుండుట చాల కోచనీయము. భారతీయ న్యాయవాదులు తమ ఆరోగ్యమును గురించి శ్రద్ధపుష్కరింతులేదని ఇందు వలన శిష్టమననమృత్యువున్నది. రామచంద్రనుగారు కొలదిదినములకు పూర్వముమాత్రమే రాచపుండునకు శస్త్రముజేయించుకొనెను. శస్త్రచికిత్సవలన గలిగిన దుష్ఫలితముల కారణమనిలువ జాలకపోయెను. తుదకాకడు రాచపుండువలననే మరణించెను. రామచంద్రనుగారు చాల పట్టుదలతోడను, ఎట్టిచిక్కుకేసులందునూడ, నున్నట్లుయగు వాదింపుమందుడెడివాడు. ఆతడు మొదటినుండి స్వయంసహాయముచేతనే వైద్యుని, మంచిప్రాక్టీసు సంపాదించుకొనెను ఆతడొక న్యాయవాదియైతియందేగాక వారాపత్రికా లేఖకత్వమునగూడ మంచి వేరును సంపాదించెను.

న్యాయమూర్తి ప్రత్యుత్తరమొసగుచు, రామచంద్రనుగారిమరణమును వినుటకు విచారమునుదెలిపి ఒరిజినలు నైదునందు ఆతడు అందరికి ఎక్కువవయస్సుగదని నుడివిరి. ప్రపంచమున జననమరణములు రంగముమీడికవచ్చుట నిష్కల్మషమయి టువంటివి. అయినను రామచంద్రనుగారికి పిన్నవయస్సునందే ప్రపంచమును విడుట విచారకరము అని నుడివిరి.

మాతృత్వసహాయ చట్టము

బొంబాయి, జనవరి:- ఈచట్టమొందుచే బొంబాయి యంత్రాధికార్ల సంఘము న క్లిప్తము లేదో ప్రభుత్వమువారికి బంపిన విజ్ఞాపననుండు గలదు. ఈచట్టము బహుజనశ్రాఫునీయము గాదనియు వాచరణసాధ్యమనియు పెద్దసంఖ్యలోనే సరిగావనిజేయలేదనియు ప్రైవేటులుకావలసి నంతమంది దేశములేకపోవుటచే వైద్యసహాయము సరిగనీయవీలులేదనియు దెలియజేసిరి. వారికిసహాయము ప్రభుత్వమువల్ల నైనను జరపవలయు లేదా ప్రైటు ఇన్స్యూరెన్స్ పద్ధతివల్లనైనను జరుగవలయును. కాని జోషీగారి బిల్లు యంత్రాలయాధికారుల పాలబడుచున్నది. ఈసంఘమువారు న్యాయమైన యే చట్టముల కైన మాతృత్వసహాయము నొప్పుకొనెదరు.

బర్మా శాసనసభ

రంగూను, జనవరి 22:- బర్మా ప్రభుత్వమువారు తమ యాదావ్యయపట్టికను శాసనసభలో ఫిబ్రవరి ఆఖరువారమున తెల్పుదురు. దానిపైచర్చ మార్చి 2 వ వారమున రావచ్చునుకాని శాసనసభ సరిగ నేలేదని ప్రారంభింపబడునో నిశ్చయముగా నింకను దెలియదు.

కలకత్తా, జనవరి 22:- ఇండియా యింపీరియల్ బాంకింగ్ రిజర్వ్ దవ్వలమీద నూటికి రూపాయలపట్టి నిర్ణయించిరి.

కమమహాసంఘనాయకుల

కొక పోషక

కమమహాసంఘము చాల సంవత్సరముల క్రిందట పలు పురు నాయకులచే స్థాపించబడి తిరుదివాల్మీకిగారుచు చాల మందిని యాకర్షించుచుండెను. అందులకు కారణము సంఘము చేసిన సేవయే. కాని రానురాను యాయాకర్షణకీ చాలసన్న గిలినది. ప్రస్తుతము యీసంఘము విద్యార్థుల కొట్టు తోడ్పడి నది, యెట్లు తోడ్పడగలదో మొదలగు నివయములనుగురించి మాత్రమే వ్రాయుదును.

చిరకాలమునుండియు యీసంఘము పలువురు బీద విద్యార్థులకు తగిన సహాయముచేయుచు సంఘమునందు విద్యార్థి వృద్ధికి పాటుపడుచున్నది. వసతిగృహములేని పట్టణము లందు వసతులనుకొల్పి కొంతవరకు సహాయము జేయుచుండిరి. సుమారు పదివందతరగతికంటె బందరునందు వసతిగృహ మును నెలకొల్పి, సంవత్సరమునకు సుమారు నూరురూప్యముల వరకు నిచ్చి యీసంఘము పోషించెడివారు. పలువురు పెద్దలు ఆయాపట్టణములందు వసతిగృహములను పోషించుటకు వసతు లను గల్పించుటచే యీసంఘస్థాయి మనసనరయ్యెను. పట్టణములందు కొలదివహించుచుండుటచే ఆవట్లనున్న విద్యార్థు లకుగూడ సహాయముజేయుటదగ్గరము. మరియు బీదవిద్యార్థుల సంఖ్య చాలాపెచ్చువచ్చితి. ఈవిద్యార్థులకు సహాయముజేయు భారము సంఘమువారు తమపై వేసికొనినందువలన చిరస్వరణీ యులు. ఈసంఘము చాలకాలమునుండియు విద్యార్థులలోకము నకు తోడ్పడుచున్నది. ఈసంఘ ద్రవ్యసహాయమునుబడయుచు న్న పలువురిపేర్లు యి.ఎ.వి.యే. క్లాసులందు చదువుచున్నా రు. బీద విద్యార్థులసంఖ్య చాల తక్కువగుటచే సంఘమువారిది వలలో భాగం సహాయమును జేసియుండిరి. కాని యీసహాయ మనేక కారణములచే సన్నగిల్లుచున్నది. (1) బీదవిద్యార్థుల సంఖ్య పెచ్చుట (2) సంఘమునందు తగినధనము లేకపోవుట.

ఈ రెండు ముఖ్యకారణములచే నీసంఘమువారు బీదవి ద్యార్థులకు తగినసహాయమును జేయుజాలకుండిరి. క్రిందటి సంవ త్సరము సుమారు మాటయిటువది అట్టికేసులు వచ్చినవి. ఒక్కొక్కరికి 30, 40, 50 రూపాయలవచ్చిన సహాయమును జేసి యుండిరి. ఈకాలమందు పట్టణములలో చదువుకొను విద్యార్థు ల కాసహాయ మెట్లుసరపావునో మీరే యూహించుకొనుచు. మదరాసునందు చదువువిద్యార్థికి రు 50 లను సహాయముజేసిన, ఆపైకము ఒక నెలకైనను సరిపోవుచుండుటకు. ఎవరైనను యిం తస్వల్పముగ సహాయము జేయుచున్నారేమని ప్రశ్నించిన “ధన లోపము, ధనలోపము, ధనలోప” మని నడిచెవారు. ధనలోప మనువిషయము నిజమే. కాని మనసంఘమందు వేలకొలది క్రిమంతులను, విద్యార్థులనునుండియు యీసంఘము ధనము నందు కొరవడియుండుటకు కారణములెవ్వి. మేమెన్నిసారులు ధనము నడిగినను మనవారు తగిన సహాయమును జేయుచుండుట లేదని మీరు నడిచెవారు. ఈయభిప్రాయము పొరబాని వ్రాయ సాహసించినందులకు మన్నించెదరుగాక. మ-రా-రా-శ్రీ కొవె లమూడి గోపాలకృష్ణయ్య చాదరిగా రొకరే తెజవాడవసతి గృహమునకు యేబదివేల రూప్యములను సంపాదించిన దీసంఘ మునుండిగాదా! మూడుసంవత్సరములనుండియు గుంటూరువిద్యా ర్థులను, యీసంవత్సరము బందరువిద్యార్థులను సుమారు యేడే నిమిదివేల రూప్యములను వినుజుజేసిన దీసంఘమునుండియే. అట్లు వసతిగృహములకీ యంతసమయము మనసంఘము సహాయ ము జేసియుండ, కమమహా సంఘ ము న క ని న యెంతసమయము వినుజునో మీరేయూహించుకొనుచు. ఇప్పుడి సంఘమునకున్న ధనము దాదాపు యిరువదివేలు మాత్రమే. కమమ సంఘముయొక్క తేమమునకై స్థాపించబడిన యీ సంఘము, విద్యార్థులలోక యనకు పలువిధముల సహాయము జేయు చున్న యీసంఘమునందు దింతస్వల్పధన ముండుట ఓచాము. ఈసంఘమునందుండు మొదట్లు క్రిమంతులను, పలుకుబడిగల వారును, సంఘమునకు పాటుపడినవారునై యున్నారు. ప్రతి యుద్యమమునందును నాయకులై నిలిసియున్నారు. అట్టి నాయ కులుండియు యీసంఘమున కిట్టివికే లభించుట కడుంగడు కొరవడియును.

ఇప్పుడు సంఘమునకు ధనమును సేకరించు మార్గము నశ్యేపించెదము. ఈ మార్గములందు కొన్ని కష్టములుండుటసహ జము. కాని కష్టఫలమును నాకోకిల ననుసరించి కష్టపడిన ఫలితము తప్పక చూరును. విద్యార్థులనులైయున్న మనవారి సంఘమునకు తోడ్పడెన్న హాస్యాస్పదముగ నుండును. నారి గోడ్పాటునకు తివవాడయందున్న వసతిగృహమును, విద్యా ర్థులు ప్రాగుచేయుధనమును తాత్కాలములు. మేము రెండుమూ ళు సంవత్సరములనుండియు గ్రామగ్రామములకు ధనమునకే

వర్ణింపబడు మధ్యతరగతి భూవర్తిగిగిన గ్రామము ఏబదిరూ ప్యములనిచ్చుచున్నది. మేము పిన్నవయస్కుల మగుటచే మాకు భూవిరాళముల నిచ్చుటకు కంకించెదరు. కాని ప్రతియూరు నందును ఒకమాట మాత్రము వి న వ చ్చు చు న్న ది. “మన పెద్దలు మా గ్రామము నకు వచ్చిన వందల కొలది ధనము వెంటనే యూడిపడు”నని ప్రతివారును జెప్పు చుండిరి. ఈ యాతురత మాటలందేకాని యిచ్చునప్పు యుండవని మీరు చెప్పవచ్చును. మీవాదము కొంతవరకు నిజమైయుండ వచ్చును. కాని పూర్తిగ నిజమేయనుకొనిన మనమింకను యూహా ప్రపంచముండే యుంటిమనుటకు సందియములేదు. ఒకసారి బీద విద్యార్థులకై మీమునుకలబాసిన హస్తముల చాచును. ప్రయ త్నించిన ఫలితము నిక్కము.

ఈవిషయమై వ్రాసినవలయునన్న చాలవ్రాయవచ్చు ను. కాని నాయకుల కొకసలహానిచ్చుటకు మాత్రము సాహసిం చెదము. బీదవిద్యార్థులకు మీయమూల్యముగ కాలమండె సుమా రు పదిహేనురోజులు వినియోగించుదు. సుమారు యిరువదిమంది మావలెనే జట్టుగా మంచిమంచి గ్రామములకు బయలుదేరిన వేల కొలది ధనమును సేకరింపగల్గుదురనుట నిర్వివాదాంశము. మా లో ప్రతిగ్రామమువారును నుడివిన నాక్కునిజమో, యబ్బ మో కన్పెనుడు. బయలుదేరకనే, “తిరిగిన లాభములే”దని మిన్నకుంటుట పొడిగాదు. మనసంఘనాయకులు కొంద రివిష యమై దీర్ఘముగ నాలోచించుచున్నట్లును, కమమసంఘమునకు ధనమును సేకరించుట తనజీవితములో నిక చేయవలెనుకొనిన పనియనియు నొక నాయక శిఖాముఖి నుడివెట్లు వార్తలువినవచ్చుచున్నవి. వీరసహాయ మర్హవసరము.

ఈ యీవది మండిగాని, ఇంక నెక్కువగ గాని సమ కూర్పు భారము కమమహాసంఘ సంఘ ప్రెసిడెంటుగారి యం దును, ఉపాధ్యక్షుల యందును, క్రికటగారి యందును ను న్నది. విద్యార్థులు సహాయమునకై తపశుపా లాడుచుండిరి. కా ననో సంఘనాయక శిఖాముఖులారా, మీరు వెంటనే యీవి షయమై దీర్ఘముగ నాలోచించి పలువురను సమకూర్చి వెంట నే కార్యరంగమునకు దిగ మిగుల బ్రార్థించుచున్నాను.

ఒక కమమవిద్యార్థి.

వైకంఠో దేశీయ విద్యాలయము

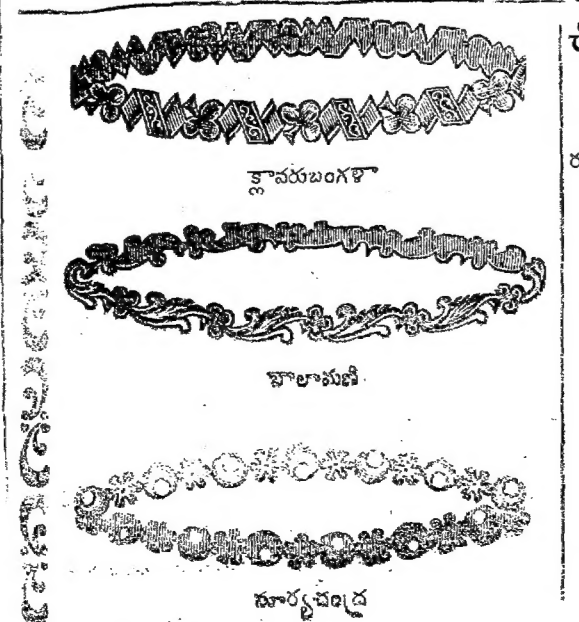
అస్పృశ్యత నివారణ సత్కారము స్వరణచిహ్నముగా వైకంఠో నిర్మింపబడిన దేశీయ విద్యాలయమున కిటీనల శింఖుస్థాపన జరిగినది. ఆశ్రమ వ్యవస్థాపకు డగు కృష్ణస్వామి య్యుగారి కుమారుడు రామచంద్రుడు అను 8 ఏండ్లవానిచే శింఖుస్థాపన చేయించిరి. ఆనాడు మధ్యాహ్నము వలంటిరులకు నెలవొసంగిరి. నూలు నడువలలో పోటీపరీక్ష జరిగినది. మొ దటి బహుమానము (పేటకు చరకా) కే. వేలాయధమునకును రెండవ బహుమానము (అద్దవకాలు) రామకుట్టికిని లభించెను. వీరిద్దరును ఆశ్రమవాసులే అని యొకరు వ్రాసిరి.

ఈసాము గాంధీ వూజానిధికి చేరును

మహాత్మా గాంధీగారిచే గుజరాతీలో వ్రాయబడిన ఆరోగ్యసాధనము

(తె న గ న వ్రాయ బ డినది)

ఆరోగ్యముగా నుండుటకు కావలసిన హంశములన్నియు ఇందు చక్కగా విమర్శించబడియున్నది. ప్రతి యొక్కరివద్ద ఒకకాపి వుండితీరవలెను. కొన్ని కాపీలు మాత్రమే ఉండుటచే త్వరపడుట మంచిది. ప్రతి 1 కి రు 0-8-0, 12 కి రు 4-8-0, 25 రు 7-13-0. ప్యాకింగు పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము. 0-11-0 అణాలు స్తాంపులు పంపిన ఒక కాపీ రిజిస్టర్డు పోస్టుములముగా పంపబడును. కావలసినవారు, మేనేజరు, ఆంధ్రప్రదేశ్, 7 తంబుకెట్టిపేటి, మద్రాసు అని వ్రావయలెను.

చిత్ర విచిత్ర పుగాజులకు పుట్టినిల్లు
ప్రస్తుత నవనాగరికమునకు తగిన బంగారుగాజులు పలు రకములలో అనేకకొలతలలో అమృతమునకు సిద్ధముగా నున్నవి.
2 1/2 సవరము మొదలు 6 సవరములవరకుతయారగును.
చేదారము సహా మజారి జత 1.5 రు 8.0-0
ఒకసారి మావద్ద జేరముచేసిన ఆంధ్రయు మీకే తెలియును.
సవరము బంగారుకు సీమవెండికి పూచీ యివ్వబడును. (8)
ఉమిడి రామయ్య శెట్టి,
గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,
25, చై నాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

వృత్తాంతలేఖలు

గుత్తి

(ఒక విలేఖరి)

గాననమాజము

పై సమాజమునందు 19.1.25 సాయంత్రం మన్నారగు డి.యస్. క్రిష్ణమూర్తియ్యగారు సంగీతకచేరి జరిపిరి. జనరంజకముగాను, అతిమనోహరముగానుండెను.

బేరిక (సేలంజిల్లా)

(ఒక విలేఖరి)

ఈ గ్రామమున వేంచేసియుండు శ్రీనివాసమూర్తి కొటాశాస్త్రవేత్తలు పువ్వు కులి పాద్యమి మొదలు బహుళవృద్ధి వరకు క్రమముగా ము. రా. శ్రీ. బసవరాజుగారు జరిపించిరి. ఈ యాత్నములలో జరుపబడిన పువ్వుపాల కీ మహాత్మ్యము సేతానందదాసుగారు నుండెను.

కరభాషా ప్రదర్శనము

మధ్యసంస్థానమునకు చేరిన విజాలాపురం వా సత్యవ్రత బ్ర. శ్రీ. అక్షయచార్యులుగారు 9 సంవత్సరం వయస్సుల కంటికిరి యమ్మయను బాలికతో గ్రామమునకువచ్చి ఒక సభగాంచి వెంటికిరి యమ్మచే కరభాషాపాండిత్యమునూ ప్రదర్శనగావించుటయే గాక భారతీయ పంచకమును గురించి యుపన్యసింపవలెనని సభ్యుల కడుతుకందమును గల్గించిరి. ఈ బాలిక బంగారుపతకము వోకటిని భజనమందిరభక్తాదులు బహుమాన మిచ్చిరి.

పెద్దాపురము

(ఒక విలేఖరి)

ఆరోగ్యవారము

మా గ్రామమున ది 12.1.1925 మొదలు 18-1-25 వరకు వారోగ్యవారమునుగురించి యుపన్యాసములు మొదలు నునవి జరుపబడెను. ఈ రోజున మునిసిపాలిటీవారు జయ ప్రదముగా జరిపిరి. రాత్రిలందు బహుమధ్యమః సూర్యోదయ తరువో దోమలు, కలరాపుగులు మొదలగునవి పుట్టుటను గురించి, కానిబరి యింట్లోనుండి జనులకు బోధించిరి. బీదలకు బట్టల నిచ్చుట, నిరుపేదలకు భోజనములు పెట్టించుట మొదలగు ధర్మములు నెరపిరి. 18 వ తేదీ (ఆదివారమున) ని ప్రాంచినూకలలో ఈపురములోనున్న బాలబాలికలకంద రకు నల్పాహారము లొసగబడెను. శ్రీ మనిషిపత్ చెయిర్ మెనవాత, ఇంకను కొందరును, ఆరోగ్యమునుగురించి కొంత ముచ్చటించిరి. బీదల సభ ముగింపబడెను.

గజపతి నగరం

(ఒక విలేఖరినుండి)

గజపతి నగరంలో వారోగ్యవారము జయప్రదముగా జరుపబడెను. మొదటిరోజును ఆఖరురోజునను బడిబాలర వోను తగు మనుష్యులతోను ఊరేగింపు టుల్నినము, శైం డాలతోను, చక్రవర్తిగారి యొక్కయు పటములతోను, కలరా మొదలగు జబ్బులను గురించి తెలిపే పటములతోను, జరుపబడెను.

ఆరోగ్యముగా నుండు 50 వందల బీదలపసిబిడ్డలకు చొక్కాలుబహుమతు లివ్వబడెను. ఏడు వేడి వలెకములను "సందేహము"ను వారోగ్య నాటకములో బాగుగ ప్రదర్శించిన బాలరకు బాలికలకు నివ్వబడెను. దేవాలయములలో పూజలు భోగములు వగైరాలు జరుపబడెను. ఆరోగ్యవారములో నివ్వబడిన యుపన్యాసములు జనులకు జక్కగబోధపడుటలగు నుండెను.

అటలలో జను మొండిన బాలరకును, ఆదిఆంధ్రబాలర కును, "ఆరోగ్యము"ను గురించి బాగుగ నుపన్యాసములు ప్రాసిన బాలరకును బహుమతు లివ్వబడెను. మిఠాయి అందరకుపం చించెట్టిరి.

యూనియనుబోధ ప్రెసిడెంటుగా రగు మ. రా. రా. పొట్టా అప్పలరాజు శ్రేణిగారియొక్కయు, విజయనగరం తాలూకాబోధ ప్రెసిడెంటుగారు మ. రా. రా. పొట్టా యరకయ్య శ్రేణిగారి యొక్కయు ద్రవ్య సహాయము వలనను హెల్సుయినప్పకరుగారు పట్టుకులతో బనిచేయుటవలనను 66 షాంతయు జయప్రదముగా జరిగినది.

పోతు నూరు

(ఒక విలేఖరి)

శ్రీ వాణీ బాలభక్త సమాజము

ఈ సమాజము గతమాడుసంవత్సరముల క్రిందట సాపిం పబడి కనీవారములు ధనస్సురోజుల భజనలు చేయబడుచున్నవి. గతసంవత్సరము ధనస్సు ఆఖరుగ అంగవైకల్యులకు ఖద్దరువస్త్ర దానం యథాశక్తి జరిగింపబడెను. ఈసంవత్సరము ధనస్సు నెల రోజులు మామూలుమాదిరిగా భజనలుపట్టి సంక్రాంతి పండుగ రోజురాత్రి భగవంతునితో సమానముగా ప్రత్యక్షభగవంతుని పరమమందిన కళటముతోనున్న మహాత్ములవారి హిలోప దేశము కిరసావహించి గృహలక్ష్మి అను రాటమును మరయొక కళటముపై అలంకరించి నూలువడుతుమ రాటముయొక్క మహి మను పాడుచు స్త్రీపురుషులు అందరికి అభిమానంకలుగు లాగున నగరశంకీర్తన గావించిరి. ఈ విధముగా గ్రామములకు ప్రబోధము కలిగించుటకు సమాజమువారు సంకల్పించినందున వారిని అనేకభిక్షముల కొనియాడుచున్నాను.

రేణిగుంట

(ఒక విలేఖరి)

ఆరోగ్యవారము- శిశుప్రదర్శనము

12-1-25 సాయంత్రము ఆరోగ్యవారపు ఉత్సవములు బడి టిల్లపూరేగింపుచే ప్రారంభమయె. ఇంట్లను, బహులును, వి ద్యాలయములను పచ్చనితోరణంబులచేతను- జండాలుచేతను వి కృతపాతకములచేతను శృంగారంపబడి శుభమును నూలించుచుండె ను. టిల్లు భజనసంకీర్తనలను కాజీ త్రనలను పాడుచు- ఆరో గ్యవారము జండాచేతను ఆరోగ్యవృక్షమును చేయిని ఊరే గింపు బయలుదేరిరి. చావనద్ద రేణిగుంట యూనియన్ బోధ ప్రెసిడెంటు గారైన మహారాజశ్రీ టి. కుప్పసామి మొదలి యార్ గారు ఆరోగ్యవారమును గురించి పుష్కలసించిరి. బీదల బాలరు బాలికలు విద్యాలయము చేరిన వెంటనే హెల్సు ఇచ్చుపెక్కుగారు డాక్టరు జయశీలముగారి సహాయముచే మా జిక్ లాంతరు సహాయమున వివేకిటక బొమ్మలను చూపి వాని నిర్మూలమునుగురించి బోధపరచిరి. అందరకును శలహారము లొసంగబడి ఆదినపు పుష్కలముగింపు ఆయెను.

18 తేదీ ఉదయం శిశుప్రదర్శనము చంద్రగిరి తాలూకా తహశీల్దార్ గారైన సి. భీమసేన రావుగారిచే ప్రారంభిం పబడెను. మహారాజశ్రీ డి. రామచంద్రరావు గారు శిశురక్షణను గురించి పుష్కలసించిరి. సంపూర్ణారోగ్యవంతులగు 21 శిశువుల కు బహుమతు లొసంగునట్లు నిశ్చయింపబడిన 5 గుర న్యాయా ధిపతులచే తీర్మానింపబడెను.

సాయంత్రం బంగులాటలు జరుపబడెను. స్త్రీలకు ప్ర త్యేకముగా గర్భిణీస్త్రీలనుగురించి కవమణి అమ్మకు గారిచే పుష్కలసమివ్వబడెను. రాత్రి ఆరోగ్యనాటకము బాలికలచే ప్రదర్శింపబడెను.

14 తేదీ ఉదయం మిస్సె బోల్డ్ గారు ఆరోగ్యశిశు వులకు- అటయం దారి తేరి బాలికలకు బహుమతు లిచ్చిరి. పో టాగ్రావు తీయబడెను.

15, 16 తేదీలలో అటయందును, కుట్టుపనియందును పండెములుతెట్టి అందుగెలిచినవారికి కుప్పసామి మొదలియార్ గారిచే ఇనాము లివ్వబడెను.

కాకినాడ

(స్వ కీ య వి లే ఖ రి)

మ్యునిసిపల్ మీటింగు

జనవరి 20:— కాకినాడ మ్యునిసిపల్ కాన్సిలు మీ టింగు నిన్న సాయంకాలమున జరిగెను. బంధు ఆంధ్రప్రదేశ్ కళాకాల కార్యదర్శిగారు కళా కాలకు కొంతసేపును చేయబడినదన్న ఉత్తరము ఆలోచిం పబడెను. దర్బా వెంటికిరిరావదానగారు కళాకాల కిచ్చేగ నము యాపట్టణములోను యీ సమీపమునను లేక యీమండల మలోను అట్టి యుద్దేశములతో పనిచేయుచున్న సంఘము విని యోగించిన యెడల బాగుండునని కళాకాలకు సహాయము విమ యమై వ్యతిరేకముగా మాట్లాడి ప్రతికూలముగానే వోటునిచ్చి రి. వారిలో బాటు రిపరెండు ఆ. సి. టెన్సన్ గారు కూడ ప్రతి కూలముగా నుండిరి. మరల వచ్చే (ఆఫీషియల్) సంవత్సరము నుండి రూ 100 లు కంట్రీబ్యూషన్ యిచ్చేటందులకు అధిక సంఖ్యకుచే తీర్మాన ముమోదింపబడెను.

మాదిగపల్లి

కాకినాడ జగన్నాథపురములో మాలలు కాపురమున్న మాదిగపల్లి అనునొక ఊరుగలదు. ఈ ఆదిఆంధ్రులకు మాదిగపల్లి అనునొక పెట్టుకొనుటకు యిష్టములేక వానిని ఒలందుపేటగా

మార్చవలసినదని మహాజను పిటిషన్ వైర్యుక్ గారికి పెట్టుకొ నిరి. ఆ ప్రదేశము ఇంగ్లీషు వారి యాక్రమణకు పూర్వము డ చ్చివారి (లేక ఒకండులు, హాలండులు)చే ఆక్రమింపబడియుం డుటచేత దానికి ఒకండుపేట అనుపేరు పెట్టుకొనుట కిచ్చగిం చిరి. అంతయు దేశీయులుగానుండవలెనను ఈరోజులలో దేశీ యనామకుండుటకు కొందరు సభ్యులు సలహానిచ్చిరి. పంచమ సభ్యుడు కూడ "కుంతీదేవిపేట" అని పేరు పెట్టువలసినదని సలహా చెప్పెను. తుదకు సభ్యులు ఒలందుపేట అనేపేరునకే నిశ్చయ పరచిరి.

కో. రా. వె. కృ. భాండాగారము
ఈధర్మ భాండాగారము వైదా వెంటికిరివలపతి పుర మందిరములో నున్నది. పురమందిరమున కున్న పన్నులో (అ నగా సాటుకు రూ 81) మూడరంతు రివిటు చేయుటకు తీ ర్మానింపబడెను.

ప్రైవేటు ట్యూవను
జిల్లా విద్యాధికారి రిఫరెన్సుపై, మ్యునిసిపల్ సబ్ కమిటీవారు మ్యునిసిపల్ ట్రీచర్లు రోజు 1 కి రెండుగంటలకు ఐంచుండ యింటివద్ద ప్రైవేటు ట్యూవను చేయవచ్చుననియు నెల 1 కి రూ 15 లకు మించని వేతనము పుచ్చుకొన వలయు ననియు సిఫార్సు చేసిరి. కాన్సిలువారు రంగీకరించిరి.

మార్కప్రకాశ రావుగారి ఎన్నిక
శ్రీ దుగ్గిరాల వెంకట స్వామ్యప్రకాశ రావుగారు 14.1.24 తేదీని గోవాపరిజిల్లాబోధసభ్యుడుగా కాకినాడ తాలూకా బోధు వారు ఎన్నుకొనుట యు, అయ న పేరు గె జ టు లో ప్ర చు రిం ప బ డ క కాలయాపనయెంతర్వాతను, చివరకు 10-11.24 తేదీని కాకి నాడ సబ్ జడ్జి అడ్వేక్, పిటిషన్ వైని తీర్పుచెప్పటయు, ఎన్నిక చెల్లదగినదని తీర్పుచెప్పినతర్వాతను గెజటులో పేరు ప్రకటింప బడకపోవుటయు చదువరంత జ్ఞాపకముండి యుండవచ్చును. శ్రేణిపక్షముకూడ ప్రయత్నముకాదేను ప్రకాశరావు గారి తీర్పు న లక్ష్మీరాజు నుబ్బారావు చి. ఏ. చి. ఎం. హైకోర్టుకేసు గారు మదరాసు గవర్న మెంటు చీఫ్ సెక్రటరీ గారికిని, గోదా వరిజిల్లాబోధ ప్రెసిడెంటుగారికిని, పేరు గెజటులో రెండుమా సములలో వేయనియెడల ప్రకాశరావు దావాతెచ్చెదననియు పేరువేయుటకు మేండ్లెటర్ ఇంజక్షన్ ఇమ్మోచేయించుటకును 200 రూపాయ డేమేజిలకును దావాఖర్చులకును వ్యాజ్యముచే నెదమని నోటిసును గత డిసెంబరునెలలో పంపించిరి. 9.1.25 తేదీని గోదావ జిల్లాబోధవారు నోటిసును చదివి తమపై దా వాకాణము లేవనియును దావాకు సిద్ధముగా నుంటిమనియు తీర్మానించినది జిల్లాబోధ ప్రెసిడెంటు పక్షమున తెలియజర చెను. ఇప్పటికి నూరు రోమాసములై ఎల్వెన్ అయినప్పటికిని తీర్పుచెప్పి రెండు మాసములైనప్పటికిని గెజటిచేయకపోవుట కడుకోవలయును.

గన్నవరము (కృష్ణాజిల్లా)

(ఒక విలేఖరి)

ఆరోగ్యవారము

ఈనెల 12 మొదలు 18 వ తారీఖువరకు ఆరోగ్య వారము బహు ఉత్సాహముగను యథావిధిగను ఆచరింపబడి నది. ప్రతిదినము సాయంకాలము సభలు, బాలబాలికల అటలు మరతరవేడుకలు గావించబడినవి. ఉపన్యాసములు, వ్యాయా మకాశలమును జూపినబాలుకును సభ్యుల మనంబుల జూర కొనిరి. 12, 16 తారీఖులందు దేవాలయములలోను, మసీదుల లోను, పూజలు, ప్రార్థనలు, భోగములు, జరు ప ప డినవి. ఇం దొక్కవిషయము బహుముచ్చట గొల్పెను. అదేమన, దేవాలయములలోను, మసీదులలోను, ప్రార్థనలకు, నమాజుల కును, హిందూమహమ్మదీయు లేకవృద్ధయులై, సహపంక్తిని గూర్చుండి తమ సోదరత్వమును, ఐకమత్యమును వెల్లడించిరి. 15-వ తారీఖున ఆస్పత్రికి రమ రమ 150 మంది శిశువులుకొని రాబడి, ఉష్ణదకమున స్నానము చేయంపబడిరి. పి మ్మ ట ట్రీకమిటీవారు కరీరదార్శకుగల పిల్లలకు జాకెట్లును, అందర కును మరతర బహుమతులను తొక్కరూపమునను, చిస్కెట్లను పంచిరి. 17 వ తేదీని గ్రామములోనుండు బడిపిల్లలకును, (పేక్ష వలకును అల్పాహారము లొసంగబడెను. నాటిడినముననే చుట్టు ప్రక్కలనుండు గ్రామపాఠశాలయల వహాసభ జరిగెను. అందు ఆరోగ్యముగూర్చి హెల్సు ఇన్ స్పెక్టరుగారున్న, ప్రధమ చికి త్సుగూర్చి డెప్యూటీ ఇన్ స్పెక్టరుగారున్న, మిరము తృప్తిని గూర్చి హెల్సుకూ హెల్సుకూర్చుగారున్న, మతాచారముల కును ఆరోగ్యవిధులకును గతపరస్పరసంబంధమును గూర్చి రాజు గారున్న ఉపన్యసించిరి. అటపిమ్మట మాజిక్ లాంతరు సాయ మున కొంతపుగునుగూర్చి శ్రీ డాక్టరుగారు వి ఘ్న ల ము గి చెప్పిరి.

17, 18 తారీఖుల క్లబ్బయొక్కయు, ప్రొక్కయొక్కయు యొక్కయు వర్షికోత్సవములు జరిగినవి. మొదటిదినమున శ్రీ పిల్లల ఆంజనేయులు పంతులుగారున్న, రెండవదినమున శ్రీ ఆత్మీయ గురుమూర్తిగారున్న, ఆగ్రసనాధిపత్యమున వహించిరి. ప్రేక్షకుల కానందము గొల్పటకయి ఇంగ్లీషునాటకమును, తెలుగునాటకము—గయోపాఖ్యానమును, క్లబ్బు వాకిచేతను, మూలం ఉపాధ్యాయులచేతను, బాలరచేతను, ఆడబడినవి. పిన్నవయస్కులగు బాలురు పెక్కు రెండుపాల్లగా చూచువారలను ఆనందమున నోలబడించిరి. ఏంటానీ బ్రూటన్, కేషియస్ పాత్రల ధరించినవారికి రజితమణ్ణాభరణము లొసంగబడినవి. బాలబాలికలకు పెక్కు బహుమతులు శ్రీ శ్రీకామటాక్స్ అభినయగారిచే బసంగబడినవి. ఇందత్యంత శ్రమపడి ఆత్మీకర్తవో పనిచేసి, అందర నట్లు సమావేశపరచిన శ్రీకామరాజు శీతారామరాజుగారికిని, శ్రీ డాక్టరు నరసింహారావుగారికిని, శ్రీ శిలం గుబ్బయ్యనాయుడుగారికిని, చాకశక్యముతోడను, జాగరూకతతోడను పనిచేసిన వాలంటీరు దళమునకును సందమములతో సభలు ముగిసెను. నాటిరాత్రి బ్రాహ్మణేతరసాదరులకు శ్రీ గుబ్బయ్యనాయుడుగారు తమయింట విడిదిరి. బ్రాహ్మణులకు ప్రత్యేకముగ భోజనాది సదుపాయములు కాంపపబడినవి.

తిరుత్తన

(స్వకీయవిలేఖరి)

విజ్ఞానపులిలిదు

జనవరి 20:—ఈయూరియందలి లోకలో ఫండు హాస్పిటలోనందు డాక్టరుగా నుండిన శ్రీయుత ఆర్. జి. కృష్ణకాగారి తిరుపతి మునిసిపల్ వైద్యాలయమునకు బదలాయించుటచే వాకిజం డీయూర్ప్రజలకును, తదితర మిత్రబృందమునకును గల యశ్యాజ్ఞానుకాగ గౌరవములను వెల్లెబ్బులపై శ్రీడాక్టరుగారికి 12.1.25 తేది (భోగిపండుగ) నాడు ఘనముగ పీఠోల్లుపు మహోత్సవము గావించిరి. ఈ యూరిలోని కింగ్ జార్జి ఫిల్లిప్ రిడింగుడూనునకు కార్యదర్శిగా నుండి పేరు చేసిన పరిపాలనా సావర్ధ్య మనేకవిధముల మెచ్చుకొనవలసి యున్నది. వైద్యవిధానమునందును పేరు పెట్టినదిట్లె. అట్టి నేర్పరియగు కృష్ణకాగారికి చేసినవిజ్ఞానపు మహోత్సవ మున్నివిధముల సర్వజన క్లాపూపాత్రమై యున్నదియందెను.

ఆనాడు రీడింగ్ రూములయందు పచ్చనియాకు జోపములతోడను, స్వాగతము, పిఠ్టోలు, ఆశీర్వాదనూచక పతాకములతోడను నలంకరింపబడియుండెను.

బ్యాంకు, మంగళారాధ మాడిగాల వాద్యభూషణములును, మిత్రులను పురజనులను నూర్లకొలిపి పరివేషింప డాక్టరుగారిని పుష్పమాలలంకృతులు గావించి జయజయధ్వానములతో యూరిలోని ముఖ్యవీధులలో మెరవడిచేయించిరి. వీధులయందూచేగుంపపుడు ప్రజలందరు డాక్టరుగారి నెదుర్కొని పుష్పమాలలు వైచుటయొగాక, నారితోడలదులతో డ్రెస్టి తీయించి (నారికేళములను) కొళ్లగొట్టించిరి. జవళిప రక్తుల సేతులు ప్రేమ సూచకముగా జరిపట్టు మున్నగు సూతనవస్త్రము లిచ్చి సత్కరించిరి. కంచి రామచంద్రశక్తియను నొక జవళిప రక్తుడు వెండిగిన్నెయు, తట్టునగూడ నొసగిరి.

ఉత్సవానంతరము పతనాలయమున ఎల్లవారును జాతి భేదములు లేక ఉపాహారవిందు నారగించిరి. కొందరు డాక్టరుగారి గుణగణముల బ్రశంసించుచు ముచ్చటించిరి. నాడు సాయంత్రము ఛాయాపతము రత్నా కంపెనీ (చదరాను) దీసికొనిరి.

18-1-25 ఉదయము శ్రీ డాక్టరుగారు బొంబాయి ఫాస్టుప్యా సెంజరులో మటుంబసమేతముగా తిరుపతివెళ్లి నారు.

ఆరోగ్య వారము

శ్రీమదుండలమునది యన్నిప్రదేశములకంటె నీ యూరి ఆరోగ్యవాసరోత్సవము లతిజయోపహాముగ జరిగినవని తెలుపుట బలశయోక్తిగా నేరదు. యూరియందలి గోడలయందంకిటను ఆరోగ్యవిషయక కాగితములంటించబడినవి. 12-1-25 తేదినుండి నీయూరి ఆరోగ్యవారకార్యక్రమములు ప్రారంభింపబడినవి. నాడు ఇండ్లు, వాకిళ్ళు, పశుశుక్రముగా నుంచుకొనవలసిన విధానము గూర్చియు, పాల్లు ఇచ్చు పెక్కువారు బోధించిరి.

18 వ తేదిని యూనియన్ వారు పిగుల పరిశుక్రత ప్రజలు గమని చువలసిన విషయములగుర్చియు నేర్పిరి. ఆనాడు సాయంత్రము మలేరియా మున్నగు జ్వరములు అను విషయముపై రీడింగ్ రూమ్ వద్ద ఈయూరికి సూతనముగా వచ్చియుండు

డాక్టరుగారగు శ్రీ వి. వి. రామానుజులనాయుడుగారు మి.ల విమర్శగా నుపన్యసించిరి.

14 వ తేది పురయము వీధులందు విశేషముగా నా హ్యోనముచేసి శింసానములు గావించి రుచియును అన్నముచెట్టి వస్త్రధానము గావించి తిల్లితండ్రుల కారోగ్యమును గూర్చి బోధించిరి.

15 వ తేది యుండయమగూడ వీధులకు విరివిగా అన్నదానము గావించబడింది.

16 తేదిని దేవాలయములయందును, మసీదులయందును ప్రజలకు సర్వదా యారోగ్యమొసగి రక్షింప (కార్యములు జరిగినవి. నాడు సాయంత్రం పాతకాలల బాయిర చేపం చెయబడించి. అందు జయమందిన వారికి బహుమానము లిప్పించిరి.

17-వ తేది యాయూరి బోర్డుమధ్యమపాతకాల యు పాధ్యాయులను బాలురును ఆరోగ్యవిషయక కరపత్రముల బంచిపెట్టుదు, ఇతరరోగ్యోగ్యములను ఆరోగ్యశాఖవారును వారి వెంటరాగా పిధులన్నియూ దిరిగి జయగీతములు బాడుచు గోడల మృంతయు తలకును కంఠముకు మున్నగు నవయవముల కెక్కించుకొనిరి. అన్నియు సరేగాని నీ తద్ధతి చిన్నపిల్లలను గొట్టెల మందలవలె కాపరులగు గొల్లవారివలె యుపాధ్యాయులు తోలుకొనిపోవుట మాత్ర మారోగ్యమునకు తావోసం గజాలదనుటకు చింతింపవలసియున్నది.

ఆనాడు రాత్రియే యాయూరియందలి దొరవారిపేటలోని గ్లోరిఫైటరునందు చిత్రాయ జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులగు శ్రీయుత బి. మునిస్వామినాయుడు, బి.ఎ. బి.ఎల్, ఎం.ఎల్.సి, ఎఫ్.ఎం.యూ, గారి అధ్యక్షతక్రింద, బోర్డుమధ్యమ పాతకాలబాలరచే “సంకీర్తనము” అను నారోగ్య నాటకమును హృదయరంజకముగ బ్రదర్శింపజేసిరి. టిక్కెట్లులేనివధ్ధతి గావున నాటకమును దిలకించుటకు ప్రజలు హాటకయు క్రిక్కిరిసి నట్లు గూర్చొనియుండిరి.

అటల పంచెములయందు జయమందినవారికిని, నాటకమున తమపాత్రములను చక్కగ నిర్వహించి మెప్పుడైన కొందరు బాలురకును శ్రీనాయుడుగారు సభాముఖంబున పుష్పములు వగయారాలు బహుమానముగ బంచిపెట్టిరి. 18 తేది పురయం బాలభటుల ప్రదర్శనము జరిగినది.

సాయంత్రము ఆరోగ్యవిషయకోప న్యాసములు జరిగినవి. నాడే ఆరోగ్యశాఖవారు విడ్డలను కాపాడువిధము అను పుస్తకములగూడ పంచిపెట్టిరి.

19-వ తేది సాయంత్రం 5 1/2 గంటలకు బోర్డుమధ్యమ పాతకాలహాటలో ఆరోగ్య విధులు, కాలరాచవట్టు, జాని నివారణము క్షయవ్యాధులు కొంకి పురుగువలని రోగము లాదిగాగల విషయములపై తిరుత్తన శంజి హెల్త్ ఇన్స్ పెక్టరు వారగు శ్రీయుత ఎ.ఎ. హరిహర అయ్యరు మాజీ క్ లాంతరుద్వారా బొమ్మలను చూపి విషయ సుబోధకము గావించిరి. తిరుత్తన పురవాసులు 40-5-0 చిత్రాయజిల్లా బోర్డువారు 25/- చంద్రగిరి తాలూకు బోర్డువారు 25/- తిరుత్తన యూనియన్ బోర్డువారు 15/ రూపాయలను విరాళముగ నిచ్చిరి. ఈ మహోత్సవముల విషయమై ఆత్మీయోత్సాహముతో సర్వవిధముల కష్టపడి పనిచేసిన పాల్లు ఇచ్చు పెక్కువారును శ్రీయుత హరిహర అయ్యరుగారిని బోర్డు మధ్యమపాతకాలోధ్యాయులను తదితరులను మిగుల ప్రశంసించి పరిసరియన్నది.

“శ్రీరామతీర్థనమాజము”

మాధవరం రోడ్, పెరంబూరు సేవ సూచిక

1. వేదాంత ఉపన్యాసములు. ప్రతి ఆదివారం ప్రార్థన 8 1/2 గంటలకు, 2. క్లోకపారాయణ సంస్కృత పాతకాల ప్రతి దినం ఉదయం 6 మొదలు 7 గంటల వరకును, సంద్య 6 1/2 మొదలు 7 1/2 గంటలవరకు, 3. ఉచిత వాచకాల పుస్తక భాండారము దినం సాయంత్రములలో 5 మొదలు 8 గంటల వరకు, 4. ధ్యానసాధకము ప్రతి శనివారములలో సాయంత్రం 6 గంటలకు వేదోపన్యాసమందు రెండవ పాత్రము “భజగోవిందము” మ-రా-శ్రీ, వి. ఎస్. బాబురెడ్డిగారిచే జరుగుచున్నది.

అఖిలకాశ్యాయమహాసభ బెజవాడలో ఫిబ్రరి 6, 7, 8 తేదీలను జరుగును.

చెన్న పురి బజారుధరలు

జనవరి 23-వ తేది శుక్రవారము

1) ధాన్యములు		
సెయిలు రూ 1.5 రు 50.0.0 మొదలు 42.0.0 నుండి	మొదలు	వరకు
రియ్యము బస్తాలు		
మనుమ రెనాడి,, క 48 గం. రు 14.0.0	14.8.0	
నెలూరిది,, డిటా,,	15.8.0	16.0.0
డిల్లీ,, డిటా,,	16.4.0	16.8.0
రాగులు రూ. 164 బస్తా 1.5,,	8.12.0	9.0.0
శువ్వలు,,	20.0.0	24.0.0
(2) పప్పుధాన్యములు		
కందులు బస్తా 1.5 రు 205 రు	11.0.0 రు	12.0.0
నెలగలు,, డిటా,,	10.8.0	11.8.0
పెసలు,, డిటా,,	11.8.0	12.4.0
మినుములు,, డిటా,,	12.0.0	16.0.0
ఉలవలు రు 164,,	9.4.0	11.4.0
(3) నూనె వస్తువులు		
శువ్వలనూనె రూ 1.5	రు 160.0.0	165.0.0
నెయ్యి మ 1.5	,, 14.0.0	22.0.0
కొండాపురం శేరునెనగవస్తూరూ 1.5,,	55.0.0	60.0.0
ఇతరప్రదేశము,,	,, 50.0.0	58.0.0
శేరునెనగనూనె గానుగ రూ 1.5 రు 120 మి.మ. ను	న115	
అమడము రూ 1.5	రు 145.0.0	
(4) చిల్లర వస్తువులు		
కాయకనుపు రూ 1.5	రు 155.0.0	160.0.0
కూరకనుపు,,	రు 180.0.0	185.0.0
మిరకకాయలు(గుంటూరిది) రూ 1.5 రు	129.0.0	140.0.0
గుంటూరుపాండకట్టు నీలిమందు మణుగు 1.5 రు	50,55	
కాగనా నీపాండకట్టు,,	రు 70, 75	
రెల్లము రూ 1.5	రు 85.0.0	60.0.0
చింతపండు రూ 1.5	రు 80.0.0	49.0.0
(5) ఇనుము		
పట్ట రకం రూ 1.5	రు 82.0.0	88.0.0
చురంక,,	,, 82.0.0	85.0.0
రవుండు,,	,, 82.0.0	85.0.0
(6) లోహములు		
కండి 100 రులంక	రు 72.0.0	77.0.0
బంగారము, కులము 1.5	రు 21.8.0	22.8.0
సవరన 1.5		14.2.9
ఇత్తడి రూ 1.5	రు 275.0.0	280.0.0
రాగి డిటా	రు 825.0.0	830.0.0
అస్కాచక్కర రూ 1.5	రు 84.8.0	85.8.0
(7) రంగులు అలిజరై ను		
అవుకృష్ణుడు 20 డిగ్రీలు రు		78.0.0
తొట్టికృష్ణుడు డిటా		72.0.0
సింహం డిటా		,,
నల్లరం డిటా		,,
(8) దూది		
జోండా వట్టువారున 1.5	రు 820.0.0	
(9) నూలు		
కోయంబుత్తూరు నెం 10 1/2 పెట్టె 1.5	రు 7.8.0	
బుధుర నెం 12 1/2 పెట్టె 1.5	రు 8.12.0	
పుక్కురు యేనుగ నెం 8 1/2 పెట్టె 1.5	రు 8.12.0	
అహమదాబాదు నెం 12 1/2 పెట్టె 1.5	రు 7.12.0	
నూలేయేనుగ నెం 20	రు 11.4.0	
జపాన్ నెం 20		
,, ,, 40 పి లేమి అయినను	రు 18.11.0	
గోకాకు నెం 12 1/2	రు 9.0.0	
పద్మాక్ష నెం 24 1/2	రు 11.8.0	
14 1/2 క్విలక్ వాషి	రు 8.12.0	
నెం 20 బెన్ని సింహం యీటె	రు 11.4.0	
నెం 22 ,,	రు 11.8.0	
నెం 12 1/2 బెన్ని సర్కును	రు 9.0.0	
నెం 14 1/2 ,,	రు 9.4.0	

దంతచూరము

డబ్బీ 1-కి వెల రూ. 0.2-0 డబ్బా 1 కి 1.4-0
ఈరకచూరముతో పండ్లతో ముటులను చిగుళ్లు గట్టెడును.
అల్లంబండి రక్తము కారకుండును నోటదుర్బంధములేక మృదుకును. పండ్లుమధ్యములరె రెల్లగా నుండును.
అమృతాంజనం డిబో, మదరాసు బొంబాయి.

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము అన్ని చోట్ల దొరకును, చక్కని డబ్బీతో నహా 1-కి వెల 10 అణాలు మాత్రమే.
అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి రోడ్ నెం. 7 తంబుకెట్టివిది మదరాసు.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కార్యాలయమున దొరకు అమృతాంజనములు

భరిత్యపాత్రావళి-పద్యకావ్యము. కవిత్వము కడు రసవంతమై ముద్దులు మూట గట్టుచున్నది. కల్పనలు మెండు ఈ గ్రంథమును. శేషట్టిన పాఠకుల కొకపద్య మేని వదల మది జనింపదు.	1	0	0	
హిందీ మొదటివాచకము డిటా	0	6	0	
హిందీ తెలుగు ప్యాకెట్టు డిక్షనరీ వెల 1—0—0 సంగీత శమంతకమణి ... వెల 0—8—0				
రాష్ట్రభాషా హిందీ ప్రథమ పుస్తకము (రామానందశర్మ విరచితము)	వెల	0	3	0
శ్రీరామవిజయం-నాటకము 0 8 0 శారదాంబ-స్త్రీధర్మబోధిని నాటకము	0	4	0	
ఆంధ్రోద్యమము-మొదటి అయిదు ఆంధ్రమహాజనసభల ఆహ్వానసంఘాధ్యక్ష అధ్యక్షకోపన్యాసములు తీర్మానములు చిత్రపటములు కలిగినది	1	8	0	
శ్రీ గురుబోధామృతము అను వేదసారగ్రంథము భక్తిపాటలు, శ్రీమతి కట్టమంచి తిరుమలమ్మగారు వ్రాసినది.	0	4	0	
శబ్దకాముది (నిఘంటువు జేబులోనిముడునది)	1	4	0	
పోస్టు పత్రములు ప్రత్యేకము ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కార్యాలయము, 7, తంబుకెట్టివిది, మదరాసు.				

అల్లపుమురబ్బా

ఈమరబ్బాను ప్రతిదినము సాయంకాలము 3 ను క్కలవంతున 20 లేక 40 దినములు భుజించినయెడల వైద్యము, నోటిచేదు, ఆరుచి, యెక్కిళ్లు, కాక, అత్యధము మొదలగు వైద్యరొగములు మేహశోగములును తప్పక వదిలిపోవును. శేషముందు ఊరుమందులచే తినుటకు మిక్కిలి గుచిగాయుండును. పోస్టేజి ప్రత్యేకము. పాను డబ్బీ 1 కి రూ. 1.8-0

గుల్కండు

ఇది దినుటకు మిక్కిలి గుచిగాను, మనాసనగాను యుండును. మలబద్ధముగలవారు ఉదయసాయంకాలముల యందు తులమెత్తు దినివయెడల సాఫుగా విరేచనముగను. శరీరమున చలువ గలిగించి బలమునిచ్చును. డబ్బీ 1-కి 1-4-0 పోస్టేజి ప్రత్యేకము జయశంకర్ అందు కో, చాకలపేట మదరాసు.

లోక ప్రసిద్ధమైన

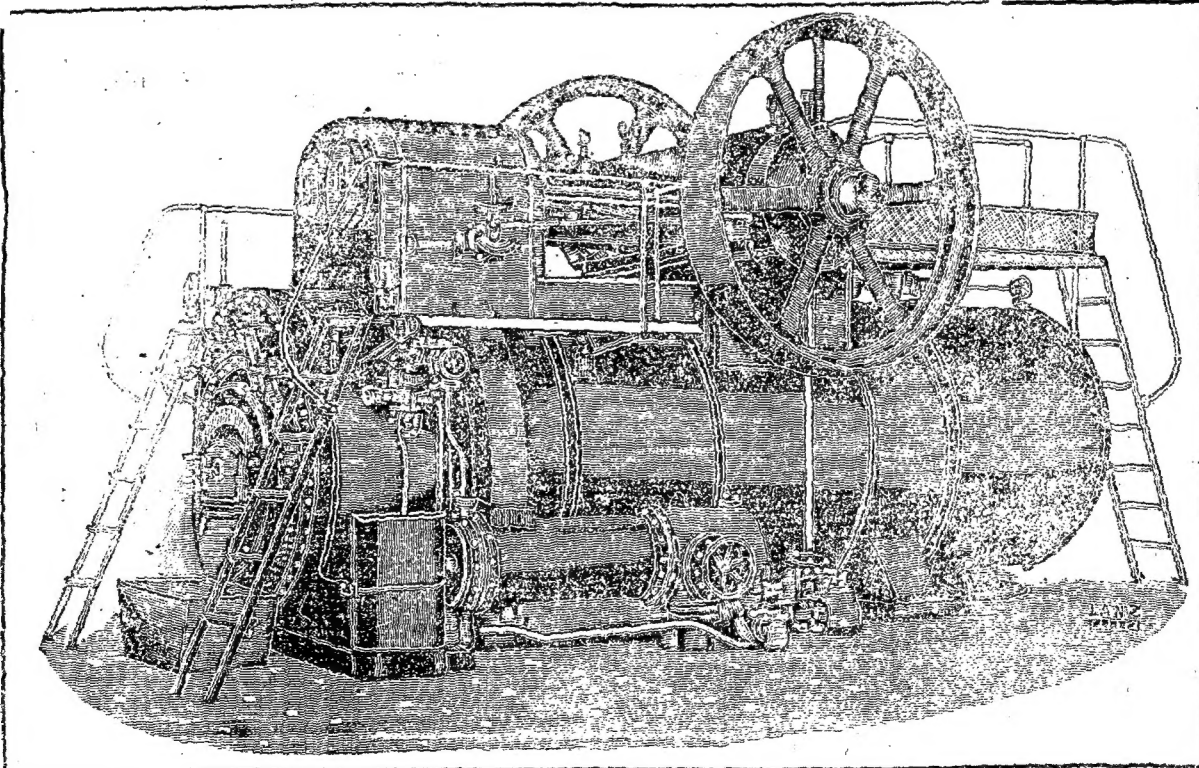
స్టీము యంజను!

(Super Heated)

హంస్టీ స్టీము యంజను!!

22 B. H. P. లగాయకు 1250 B. H. P. వరకు.

బాయిలరు ట్యాంకులు కెలుపలకులాగి శుభ్రపరుచుటకు సౌకర్యములు అమర్చబడియున్నందున బాయిలర్లు యెన్నటికిని చెనిపోవు.
యేమాదిరి యంజనులు కంటేను ఖర్చు మిగుల తక్కువ - కర్ర - బొగ్గు - పూక - పొట్టు - దేనితోనైన పనిచేయును.

వెలుగు సులభము
Prices
Challenge
Competition
మాతన పద్ధతులు
ననుసరించి అనేక
సౌకర్యములు
అమర్చబడినవి.

Economy
unrivalled!
Latest
Scientific
Miracle!!
Wonderful
Bargains!!!

ఇదివరకు యెన్నడు యిట్టి యంజనులు మీరు చూచియుండరు.

సంవత్సరం ఒక్క-ంటికి 3000 యంజనులు అమ్మబడుచున్నవి. త్వరపడి ఆర్డర్లు పంపుడు.

Telegrams:
"MACHINISTS"

సాలుయేజంట్లు:— డి. యల్. శాస్త్రి అందు కో., 12, త బుచ్చెట్టివిది, మదరాసు.